

TELEKOMUNIKAČNÍ VĚSTNÍK

Český telekomunikační úřad

Částka 13

Ročník 2013

Praha 13. září 2013

OBSAH:

Oddíl státní správy

A. Normativní část

- 26. Opatření obecné povahy – Analýza trhu č. A/2/09.2013-4, trh č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě**

B. Informativní část

- 27. Sdělení o zveřejnění návrhu opatření obecné povahy, části plánu využití rádiového spektra č. PV-P/22/XX.2013-Y pro kmitočtové pásmo 87,5–146 MHz**

A. Normativní část

- 26. Opatření obecné povahy – Analýza trhu č. A/2/09.2013-4, trh č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě**
(reprodukce dokumentu v příloze na str. 187–287)

B. Informativní část

- 27. Sdělení o zveřejnění návrhu opatření obecné povahy, části plánu využití rádiového spektra č. PV-P/22/XX.2013-Y pro kmitočtové pásmo 87,5–146 MHz**

Český telekomunikační úřad sděluje, že v souladu s § 130 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), a podle čl. 5 odst. 1 Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě, zveřejnil dne 13. září 2013 na internetové stránce Úřadu v sekci Diskusní místo návrh opatření obecné povahy – část plánu využití rádiového spektra č. PV-P/22/XX.2013-Y pro kmitočtové pásmo 87,5–146 MHz.

čj. ČTÚ-83 736/2013-605
odbor mezinárodních vztahů

Č e s k ý t e l e k o m u n i k a č n í ú ř a d

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 10. září 2013
Čj. ČTÚ-84 136/2013-609

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 9 písm. b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/2/09.2013-4,

trh č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě.

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad analyzoval relevantní trh č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě¹ (dále jen „relevantní trh“).

(2) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podnik s významnou tržní silou a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Článek 2

Návrh na stanovení podniku s významnou tržní silou

Na základě analýzy relevantního trhu Úřad navrhuje stanovit podnikem s významnou tržní silou na tomto trhu společnost:

Telefónica Czech Republic, a.s., se sídlem Praha 4, Michle, Za Brumlovkou 266/2, PSČ 14022, IČ: 60193336

Článek 3

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

Úřad navrhuje uložit společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. (dále jen „Telefónica“) jako podniku s významnou tržní silou tyto povinnosti, podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 Zákona, a souvisejících opatření obecné povahy:

a) průhlednosti podle § 82 Zákona, zejména

¹ Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4

1. zveřejňovat informace týkající se přístupu (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen),
 2. zveřejňovat informace týkající se propojení (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona, zejména
1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
 2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, zejména
1. vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů tak, aby při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
 2. vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů tak, aby byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby;
- d) přístupu k prostředkům a sdílení kapacit podle § 84 Zákona, zejména
1. povinnost propojovat sítě nebo síťová zařízení,
 2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům;
- e) nenavrhuje se;
- f) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona, a to způsobem stanovení maximálních cen.

Nápravné opatření dle písm. f) se navrhuje uložit společnosti Telefónica pro případy zahájení volání z geografických účastnických čísel a telefonních čísel s přístupovými kódy k neveřejným sítím.

Článek 4 Uplatnění regulace cen

Analýza prokázala, že na trhu by mohlo docházet k uplatňování nepřiměřeně vysoké ceny v neprospěch koncových uživatelů v případech, kdy není uplatněna cenová regulace.

Úřad proto konstatuje, že nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písm. a) až d) Zákona by vzhledem k postavení podniku se samostatnou významnou tržní silou nevedla sama o sobě k nápravě. Úřad navrhuje v souladu s § 57 odst. 1 Zákona uplatnit regulaci cen u společnosti Telefónica.

Článek 5 Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě. Relevantní trh je vymezen a definován v souladu s Doporučením Komise Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb ze dne 17. prosince 2007 (2007/879/ES).

Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice (dále „Metodika“)

1. Východiska Metodiky

1.1 Legislativní rámec

Úřad provádí analýzu relevantních trhů v oboru elektronických komunikací v souladu:

a) s platnými právními předpisy České republiky pro oblast elektronických komunikací, kterými jsou:

- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů;
- Vyhláška č. 228/2012 Sb., o stanovení kritérií pro posuzování, zda má více subjektů společnou významnou tržní sílu na relevantním trhu elektronických komunikací (dále jen „Vyhláška“);
- Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4 (dále jen „Opatření“).

b) s předpisy regulačního rámce EU pro oblast elektronických komunikací:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („rámcová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací („směrnice o univerzální službě“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení („přístupová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací („směrnice o soukromí a elektronických komunikacích“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Směrnice Komise 2002/77/ES o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací.

c) s ostatními příslušnými dokumenty Evropské komise:

- Doporučení Komise 2008/850/ES ze dne 15. října 2008 o oznámeních, lhůtách a konzultacích stanovených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací;
- Doporučení Komise 2007/879/ES ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („Doporučení o relevantních trzích“);
- Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (C(2007)5406) („Vysvětlující memorandum“);
- Rozhodnutí Komise 2007/176/ES ze dne 11. prosince 2006 Seznam norem a/nebo specifikací pro sítě a služby elektronických komunikací a přiřazená zařízení a doplňkové služby, který nahrazuje všechny předchozí verze, ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací ze dne 11. července 2002 (2002/C165/03) („Pokyny Komise“).

1.2 Základní etapy analýzy relevantních trhů

Proces analýzy relevantních trhů probíhá ve čtyřech etapách:

a) test tří kritérií

Relevantní trhy pro účely ex ante regulace musí splňovat současně následující tři kritéria (dále jen „test tří kritérií“):

- a) přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh. Tyto překážky mohou být strukturální, právní nebo regulační povahy,
- b) trh v přiměřeném časovém období nesměruje k účinné hospodářské soutěži,
- c) právo hospodářské soutěže není samo o sobě dostatečně účinné při řešení selhání soutěže na příslušném trhu.

Cílem testu tří kritérií je určení, zda se jedná o relevantní trh s potenciální potřebou regulace ex ante.

Pokud je splněn test tří kritérií, Úřad provede další etapy analýzy.

Pokud není splněn test tří kritérií, nelze trh považovat za relevantní. Uplatnění regulace ex ante není možné a Úřad na tomto trhu regulaci ex ante neuplatní. Úřad nebude dále pokračovat dalšími etapami zkoumání.

Pokud je test tří kritérií uplatněn, je nejprve provedeno vymezení relevantního trhu, na kterém je test aplikován, a to v souladu s bodem b).

U trhů uvedených v čl. 2 Opatření Úřad tuto etapu analýzy neprovádí v souladu s bodem 2 Doporučení o relevantních trzích.

b) definování relevantního trhu

Východiskem procesu definování relevantního trhu je stanovení jednotlivých relevantních trhů elektronických komunikací v Opatření. Při definování každého relevantního trhu jej Úřad vymezuje z hlediska věcného, územního a časového.

c) vlastní analýza relevantního trhu

Cílem analýzy takto vymezeného relevantního trhu je stanovení, zda je trh efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém období konkurenčním trhem stane. V případě, že Úřad neshledá na základě výsledků analýzy trh efektivně konkurenčním a pokud nelze důvodně očekávat, že se jím v přiměřeném časovém období stane, Úřad stanoví subjekt (y) s významnou tržní silou na daném relevantním trhu.

Úřad stanoví subjekt s významnou tržní silou na základě zkoumání kritérií, která jsou uvedena v Opatření.

Analýza trhu se zaměřením na určení subjektů s významnou tržní silou je východiskem při rozhodování o uplatnění, popřípadě zrušení regulačních opatření. Úřad

zohledňuje současnou situaci na trhu a předpokládaný budoucí vývoj relevantního trhu ve vymezeném časovém horizontu.

d) návrh povinností a zákazů (dále jen „nápravná opatření“)

Úřad v souladu s ustanoveními § 51 odst. 5, 7, 12 a 13 Zákona navrhne jednu nebo zároveň několik povinností podniku (podnikům) s významnou tržní silou, a to jako prevenci, popř. za účelem zlepšení konkurenčního prostředí.

Úřad při návrhu povinností sleduje zejména tyto celkové zásadní cíle regulačního rámce EU:

- a) prosazování hospodářské soutěže,
- b) přispění k rozvoji vnitřního trhu,
- c) prosazování zájmů koncových uživatelů.

Proces volby nápravných opatření tvoří na sebe navazující etapy:

- a) analyzování cílů ex ante regulace,
- b) volba vhodných nápravných opatření odpovídajících těmto cílům,
- c) návrh a konkretizace parametrů nápravných opatření.

1.3 Zdroje informací

Při analýze relevantních trhů Úřad využívá informace a data získaná od subjektů trhu jejich vyžádáním (dotazníky), informace z vlastního nebo zprostředkovaného průzkumu a z veřejně dostupných zdrojů.

2. Metodika

Metodika stanoví postupy a metody uplatňované v jednotlivých etapách provádění analýzy relevantních trhů (viz bod 1.2). Tyto postupy a metody se použijí při analýze relevantního trhu v rozsahu přiměřeném jeho povaze, přičemž zdůvodnění tohoto rozsahu je součástí analýzy každého relevantního trhu.

2.1 Definování relevantního trhu

Relevantní trhy určené pro regulaci ex ante v oblasti elektronických komunikací jsou trhy stanovené Opatřením.

Relevantním trhem je trh produktů a služeb, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

S ohledem na očekávaný budoucí vývoj a v souladu se zásadami práva na ochranu hospodářské soutěže Úřad při definování jednotlivých relevantních trhů pro účely ex ante regulace provádí jejich vymezení z hlediska věcného, územního a časového.

2.1.1 Věcné vymezení

Věcné vymezení relevantního trhu znamená popis produktů a služeb, které tvoří trh. Produktovým trhem se rozumí skupina produktů a služeb, které jsou vzájemně zaměnitelné či zastupitelné, co se týče jejich vlastností a struktury nabídky a poptávky.

Úřad analyzuje produkty a služby (včetně dílčích služeb, které jsou dosažitelné v rámci dané služby) na základě jejich základních charakteristik, cen, technických parametrů a podmínek jejich typického využívání.

2.1.1.1 Zkoumání zastupitelnosti na straně poptávky

K určení možných náhrad na straně poptávky Úřad vypracuje seznam potenciálních produktů a služeb, které mohou být z hlediska maloobchodního nebo velkoobchodního uživatele vzájemně zaměnitelné a mohou být nahrazeny v případě zvýšení cen nebo v případě jiných změn konkurenčních podmínek.

K posouzení zastupitelnosti na straně poptávky Úřad:

- a) definuje funkčnost služby s ohledem na koncového uživatele,
- b) identifikuje možné substituty na straně poptávky (maloobchodní nebo velkoobchodní),
- c) vyhodnotí substituty na základě konkrétních kritérií, jimiž jsou zejména zamýšlené využití služby, křížová elasticita cen (citlivost poptávky po určité službě na změnu ceny jiné služby) a ceny.

2.1.1.2 Zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky

K zastupitelnosti na straně nabídky dochází ve chvíli, kdy poskytovatel služeb převede své zdroje na poskytování cílové služby, tj. i takové služby, která představuje alternativu z hlediska poptávky. Takové převedení zdrojů může omezit tvorbu cen stávajících poskytovatelů služby, neboť jejich prostor pro zvyšování cen je omezen možnou dostupností konkurenční služby. Aby náhrada na straně nabídky byla proveditelná, je třeba, aby bylo možno realizovat přechod schůdným způsobem, za relativně nízké náklady a v krátkém časovém horizontu.

Úřad rozlišuje mezi zastupitelností na straně nabídky a zcela novým vstupem na trh podléhajícím všem bariérám vstupu.

Úřad se při určení zastupitelnosti na straně nabídky zabývá zejména:

- a) zkoumáním funkční a technické zastupitelnosti

V tomto případě Úřad zejména zkoumá technické možnosti a kapacitu sítí poskytovatelů, náklady spojené s „přepnutím“ (včetně nákladů příležitosti) a časové možnosti

„přepnutí“. Úřad v této souvislosti dále zkoumá potenciální investiční možnosti včetně překážek k investování na trhu.

b) určením náhradních poskytovatelů

Tento krok je zaměřený na určení náhradních poskytovatelů služby, tj. soutěžitelů, kteří aktuálně působí na zkoumaném trhu a souvisejících trzích a těch, kteří mají potenciál se takovými soutěžiteli stát a kteří by mohli – za přiměřené náklady a během přiměřené doby – poskytovat služby nahrazující stávající služby.

Důležitým východiskem pro tento krok je určení infrastruktury sítě, která by mohla být použita k poskytování služby nebo zajištění velkoobchodních vstupů do této služby.

c) zkoumáním regulačních faktorů ovlivňujících zastupitelnost

Úřad zejména zkoumá existenci a povahu regulačních opatření omezujících poskytování dané služby ze strany provozovatelů jiných služeb, případně zkoumá zákonné povinnosti týkající se této služby (např. univerzální služba, požadavek na kvalitu služeb), které mohou znemožnit či omezit využití kapacity infrastruktury.

d) zkoumáním dalších faktorů

K posouzení zastupitelnosti na straně nabídky Úřad zohledňuje i další kritéria, jimiž se řídí především efektivnost a včasnost realizace substituce na straně nabídky na různých trzích.

2.1.1.3 Hypotetický monopolistický test

V případech, kde je to účelné, využije Úřad jako nástroj pro analýzu zastupitelnosti na straně poptávky a nabídky hypotetický monopolistický test. Při provádění testu Úřad zvažuje reakci na malé (5–10 %), ale významné trvalé zvýšení ceny, provedené hypotetickým monopolním poskytovatelem příslušné služby takto:

- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by mnoho spotřebitelů uspokojilo své potřeby přechodem na jinou, náhradní službu, místo aby platili navýšenou cenu, Úřad považuje náhradní službu za součást stejného trhu, a současně,
- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by kritické množství poskytovatelů podobných služeb přesunulo své zdroje na poskytování substituční služby, Úřad považuje tyto služby (v závislosti na dalších faktorech) za součást stejného trhu.

2.1.2 Územní vymezení

Územním vymezením relevantního trhu se rozumí území (geografický trh), na němž dotčené subjekty vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně podobné a jsou odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území.

Při územním vymezení trhu Úřad zohledňuje národní trh a pouze v případech, kdy konkrétní kritéria indikují odlišné (obvykle menší) geografické trhy, zvažuje vymezení jiných geografických trhů.

2.1.3 Časové vymezení

Relevantní časový rámec může být pro různé trhy odlišný. Základem pro stanovení časového rámce je vymezení provedené Zákonem, který vymezuje toto období na dobu 1 až 3 let. Úřad časově vymezuje jednotlivé trhy v závislosti na současné situaci na trhu a zejména na jeho očekávané dynamice vývoje.

2.2 Analýza relevantního trhu

Účelem analýzy relevantních trhů je zjištění, zda trh je efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním stane. Pokud Úřad analýzou doloží, že na relevantním trhu existuje podnik s významnou tržní silou, zkoumá problémy, které by nastaly nebo mohly nastat v případě, že by podnik s významnou tržní silou jednal ve svém vlastním zájmu a nezávisle na zájmech svých zákazníků i na konkurenčních omezeních představovaných ostatními podnikateli na trhu.

Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Proto Úřad provede analýzu trhu s cílem zjistit:

- a) zda-li některý podnik na trhu takovou významnou tržní silou nedisponuje,
- b) zda problémy identifikované při určení existence významné tržní síly jsou řešitelné na základě nápravných opatření v oblasti hospodářské soutěže.

V případě, že Úřad dojde touto analýzou relevantního trhu k závěru, že trh není efektivně konkurenční, navrhne příslušné nápravné opatření pro ty soutěžitele, jejichž významná tržní síla vedla k nálezu neexistence efektivně konkurenčního trhu.

Úřad pokud zjistí, na základě analýzy relevantního trhu, že tento trh je efektivně konkurenční, rozhodne o zrušení uložených povinností.

Úřad při zkoumání tržních charakteristik vychází zejména z posouzení současné situace a z odhadu očekávaného vývoje. Tyto činnosti jsou prováděny výhledově od doby první analýzy do doby příští analýzy relevantního trhu.

2.2.1 Posouzení významné tržní síly

Pro posouzení existence významné tržní síly na relevantním trhu Úřad využívá ekonomických kritérií, která jsou uvedena v Opatření a ve Vyhlášce. Kritéria jsou posuzována z hlediska očekávaného/předpokládaného vývoje a současných podmínek panujících na daném trhu.

Úřad prokazuje existenci významné tržní síly na základě kombinace těchto kritérií, která však při samostatném posouzení nemusejí být vždy zcela určující.

Úřad při svém hodnocení použije kritéria vhodná pro daný relevantní trh, jejichž výčet je uveden v Opatření, ve Vyhlášce a popřípadě v příslušné judikatuře.

Úřad posuzuje každý trh individuálně, tj. pro každý případ může stanovit váhy kritérií nezávisle na vahách stanovených pro jiný trh. Toto odůvodní.

Při posuzování existence významné tržní síly Úřad bere v úvahu i případnou existenci stávajících nápravných prostředků.

2.2.1.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly

Posuzování samostatné významné tržní síly provádí Úřad zejména s přihlédnutím k těmto základním skupinám kritérií/charakteristik:

- tržní podíl,
- kritéria zaměřená na charakteristiku podniku,
- kritéria související s charakteristikou zákazníků,
- kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu.

Tržní podíl

a) velikost tržního podílu

Tržní podíl je klíčovým indikátorem síly soutěžitele na trhu. I přes značnou váhu tohoto kritéria na posouzení významné tržní síly jsou i při relativně vysokém tržním podílu posuzována ještě další kritéria, která však nemusí mít samostatně určující charakter resp. váhu.

Úřad při posuzování významné tržní síly vychází z evropského soutěžního práva a přihlíží k velikosti tržního podílu následujícím způsobem:

- Je-li tržní podíl subjektu nižší než 25 %, není pravděpodobné, že by měl subjekt významnou tržní sílu; to může nastat pouze v případě, že Úřad zkoumáním ostatních kritérií shledá velmi silnou podporu existence významné tržní síly.
- Je-li výše tržního podílu subjektu v rozmezí 25 % až 40 %, je možné, že zkoumaný subjekt má významnou tržní sílu.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 40 %, je předpoklad existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 50 %, jde o silný indikátor existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl 75 % a více, jedná se o významnou tržní sílu. Velikost významného tržního podílu již sama o sobě svědčí o existenci významné tržní síly.

K měření tržního podílu je používáno více měřítek povahy finanční i výkonové, které vycházejí z charakteristiky trhu.

b) vývoj tržního podílu v čase

Při zkoumání podílů na trhu Úřad bere v úvahu zejména směr a rychlost změn, ke kterým z hlediska podílu dochází. Úřad přihlíží k vývoji tržního podílu následovně:

- vysoký tržní podíl, který je během doby stabilní, silně naznačuje existenci samostatné významné tržní síly, zejména je-li pravděpodobné, že se situace nezmění,
- klesající tržní podíl může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevylučuje existenci samostatné významné tržní síly,
- nestálá velikost tržního podílu může naznačovat neexistenci samostatné významné tržní síly.

Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

V souvislosti s charakteristikou podniku Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

a) celková velikost podniku

Posouzení velikosti podnikatelského subjektu je založeno na komplexním hodnocení jeho majetkové, finanční a výnosové situace a perspektivách vývoje.

b) kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Ovládnutí infrastruktury, která není dostupná konkurenčním provozovatelům, přispívá k dominanci. Při posouzení ovládnutí infrastruktury Úřad zejména zvažuje, zda je infrastruktura neduplikovatelná, nebo jen těžko duplikovatelná.

Ovládnutí může být realizováno různými způsoby, například prostřednictvím vlastnických práv (části nebo celé infrastruktury), užíváním nebo existencí přímého případně nepřímého vlivu na infrastrukturu.

c) technologická výhoda nebo převaha

Přednostní popřípadě výlučný přístup k vyspělým technologiím naznačuje dominanci. Toto kritérium Úřad považuje za velmi směrodatné, protože při poskytování služeb v rámci trhu elektronických komunikací se používají velmi složité technologie.

Úřad dále přihlíží k faktorům resp. skutečnostem, které význam tohoto kritéria při posuzování existence významné tržní síly snižují, zejména jsou to:

- požadavky na vzájemnou provozuschopnost a propojitelnost, zahrnuté v řadě mezinárodních úmluv a dohod, vedou k tomu, že v praxi komunikační technologie vykazují vysokou míru standardizace,
- trhy pro tyto technologie (tj. zařízení, včetně software) jsou většinou otevřené,
- příslušné technologie, byť složité, jsou ve většině případů vyspělé a stabilní,
- Úřad usiluje o to, aby zabránil uplatňování nepřiměřených omezení na nově vznikajících trzích (kde je nejpravděpodobnější, že se uplatní technická inovace).

Úřad považuje za relevantní ukazatele při zkoumání technologického náskoku nebo převahy zejména údaje o investicích do výzkumu a vývoje – včetně nákladů na rozvoj nových služeb.

d) snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům

Relativně snadný nebo přednostní přístup na kapitálové trhy nebo k jiným zdrojům kapitálu dává provozovatelům velkou výhodu. Tento přístup se v praxi projevuje v levnějších nákladech na financování investičních akcí, tj. nižšími WACC² (v porovnání s konkurenty nebo potenciálními novými účastníky trhu) a může působit jako překážka vstupu na trh i jako zdroj zvýhodnění oproti stávajícím konkurentům.

Kritérium je směrodatné na trzích, kde je třeba realizovat nákladné investiční akce (což platí pro celou řadu relevantních trhů).

Z hlediska posouzení přístupu na kapitálové trhy či k jiným finančním zdrojům Úřad zkoumá zejména podíl daného operátora na trhu, vývoj jeho majetkových, finančních a výnosových ukazatelů, vlastnickou strukturu, podnikovou strategii a stabilitu managementu.

e) rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Nabízí-li jeden provozovatel v rámci jedné nabídky více služeb současně, Úřad přihlíží, zda i konkurenti jsou schopni nabízet stejný sortiment služeb.

f) úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu se vztahují k nižším jednotkovým nákladům výroby (distribuce atd.) v důsledku výroby resp. poskytování velkého množství zboží nebo služeb. Tyto jsou také známy pod pojmem „rostoucí výnosy“ a mohou soutěžitelům umožnit jednat nezávisle na provozovatelích působících v menším rozsahu a bránit vstupu na trh potencionálním konkurentům, kteří by k účinné konkurenci potřebovali dosáhnout velkého „kritického objemu“.

Úspory z rozsahu umožní soutěžitelům získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka. U tohoto kritéria Úřad posuzuje spíše relativní výhody než absolutní úspory z rozsahu a velikosti, které samy o sobě nejsou ukazatelem významné tržní síly.

Výhody, které úspory z rozsahu přinášejí provozovatelům, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně rozsáhlou nabídku. Proto Úřad porovnává tuto dobu s časovým rámcem stanoveným pro daný trh a určuje, zda je tato doba dostatečně dlouhá na to, aby se muselo toto kritérium brát v potaz.

Při hodnocení úspor z rozsahu Úřad zvažuje zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu, existencí souboru služeb a strukturou nákladů.

g) úspory ze sortimentu

Úspory ze sortimentu znamenají nižší jednotkové náklady v důsledku výroby respektive poskytování širokého sortimentu zboží nebo služeb pomocí (částečně) sdílených

² WACC (Weighted Average Cost of Capital - vážený průměr nákladů na kapitál) je ekonomická veličina představující průměrnou cenu (vyjádřenou v úrokové míře), kterou musí podnik platit za užití svého kapitálu. Váhami jsou podíly jednotlivých složek ve struktuře kapitálu podniku. Mezi základní složky patří vlastní kapitál (akcie), obligace a jiné dlouhodobé cizí zdroje.

zdrojů. To může soutěžiteli umožnit jednat nezávisle na provozovatelích, kteří nenabízejí podobně široký sortiment produktů nebo služeb.

Úspory ze sortimentu umožní soutěžiteli získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka.

Výhody, které úspory ze sortimentu přinášejí provozovateli, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně různorodou nabídku.

Pro posouzení úspor ze sortimentu Úřad zkoumá zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu a s existencí souboru služeb.

h) vertikální integrace

Jestliže poskytovatel nabízí celou řadu produktů na různých úrovních celého tržního řetězce, tj. produkt nebo službu a zároveň jeho velkoobchodní vstupy, Úřad zkoumá, zda je soutěžitel schopen jednat nezávisle na svých konkurentech. Pro posouzení vertikální integrace Úřad zkoumá zejména vlastnické a řídicí vztahy poskytovatele/poskytovatelů působících na trhu a zda konkurenti jsou vertikálně integrovanému poskytovateli schopni konkurovat.

i) rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Úřad zkoumá, zda rozvinuté prodejní a distribuční kanály soutěžitele působí jako překážka vstupu na trh a mohou mu umožnit jednání neomezené konkurenty, kteří tyto sítě nemají a pro které by bylo velmi těžké a nákladné je získat či vybudovat. V této souvislosti může Úřad zkoumat i další relevantní faktory, například schopnost soutěžitele rozvíjet a podporovat svou značku.

j) ceny a ziskovost

Soustavně vysoké ceny v porovnání s ostatními podnikateli mohou naznačovat existenci významné tržní síly. Úřad přitom zvažuje, zda vysoké ceny lze zdůvodnit inovační aktivitou či poskytováním různých výhod. Soustavně vyšší ziskovost může rovněž signalizovat existenci významné tržní síly.

Kritéria související s charakteristikou zákazníků

V souvislosti se zákazníky se zvažují zejména tato kritéria:

a) neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky

Podnikatel může získat nebo udržovat významnou tržní sílu, pokud jeho zákazníci nemají možnost přejít k jinému podnikateli.

Zákazníci mohou mít při nákupu služeb z různých důvodů slabou vyjednávací pozici. Projevuje se to nemožností, aby zákazník „pohrozil“ přechodem nebo skutečně přešel ke konkurenčním službám, což může poskytovateli umožnit jednat nezávisle na zákaznících i konkurentech.

Úřad posuzuje, zda kupní síla zákazníků je dostatečná pro omezení tržní síly poskytovatele.

b) náklady na přechod k jinému poskytovateli produktů

Úřad zkoumá, zda relativní výše nákladů, které mohou vzniknout zákazníkovi při přechodu k jinému poskytovateli, umožňuje poskytovatelům jednat nezávisle na zákaznících, kteří tak mají omezenou schopnost využít služeb jiného poskytovatele.

c) překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Úřad dále posuzuje existenci i jiných překážek, které by mohly zákazníkovi v přechodu k jinému poskytovateli zabránit (např. existence dlouhodobých smluv).

Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Soutěž na trhu se může vyvíjet k vyšší efektivitě, pokud jsou překážky pro vstup na trh a pro další růst na trhu nízké a pokud trvá situace možnosti potenciální konkurence vstoupit na trh.

V souvislosti s konkurencí Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

- existence konkurence,
- existence potenciální konkurence,
- překážky pro vstup na trh,
- překážky prohlubování konkurence.

Neexistence konkurence, ani potenciální konkurence nebo nových účastníků trhu, i když může být způsobena i jinými faktory, je významným ukazatelem, že některý poskytovatel může mít významnou tržní sílu. Toto kritérium je úzce svázáno s překážkami vstupu na trh. Úřad v tomto případě zkoumá, zda lze během časového horizontu posouzení očekávat vstup nových účastníků na trh.

Úřad zvažuje i další překážky vstupu resp. růstu, zejména výhodný přístup k infrastruktuře a rádiovému spektru, strategické překážky jako diskriminační ceny stanovené zavedenými provozovateli, vertikální nebo horizontální pákový efekt na trh nebo utopené náklady.

2.2.1.2 Zkoumání společné významné tržní síly

Úřad může za podniky se společnou významnou tržní silou označit dva nebo více podniků, jestliže i při neexistenci strukturálních nebo jiných vazeb mezi nimi působí tyto podniky na relevantním trhu, jenž není efektivně konkurenční a na němž nemá žádný z těchto podniků sám o sobě významnou tržní sílu.

Kritéria stanovení společné významné tržní síly

Metodika byla pro účely této analýzy, vzhledem k rozvoji teorie i praxe posuzování společné významné tržní síly v Evropské unii i v České republice a vydání Vyhlášky, upravena. Úřad považuje za rozhodující pro oblast elektronických komunikací splnění kritérií uvedených ve Vyhlášce. Za zásadní považuje rovněž aplikaci kritérií používaných v soutěžním právu, tzv. kritéria „Airtours“ a rovněž bere v potaz i další faktory, jejichž použití

je při prokazování významné společné tržní síly relevantní. Kritéria uvedená ve Vyhlášce jsou obsažena v analýze, kterou Úřad provádí k ověření splnění kritérií „Airtours“. Úřad bude pro větší přehlednost nejprve analyzovat splnění kritérií „Airtours“ a následně posoudí dílčí kritéria podle Vyhlášky.

Kritéria „Airtours“

Kritéria existence společné významné tržní síly v případě soutěžitelů, mezi kterými neexistují strukturální nebo obdobné vazby, popsal Tribunál Evropské Unie v rozhodnutí Airtours (T-342/99) a je základem pro soutěžní právo:

- a) trh musí být dostatečně transparentní, aby každý člen oligopolu mohl dostatečně přesně a rychle zjistit soutěžní chování ostatních členů;
- b) stav tacitní koordinace musí být udržitelný v čase, musí tedy existovat možnost odvetných opatření, kterými může být odchylka od společné strategie potrestána tak, že se stane nevýhodnou;
- c) předvídatelná reakce mimostojících soutěžitelů a spotřebitelů nesmí být schopna ohrožit výsledky společného postupu.

Tyto podmínky ovšem musejí být chápány ve vzájemném kontextu a zároveň v kontextu trhu a chování, které je posuzováno. Na to správně upozornil Soudní dvůr Evropské Unie ve věci Impala (C-413/06 P)³.

Úřad tedy bude nejprve zkoumat splnění uvedených podmínek.

Kritéria podle Vyhlášky

Při posuzování existence společné významné tržní síly musí dále Úřad podle Vyhlášky posuzovat následující kritéria.

a. Malá pružnost poptávky: čím nižší je elasticita poptávky, tím méně mohou reagovat spotřebitelé na zvýšení ceny nad konkurenční úroveň snížením poptávaného množství, a tím větší může být zisk oligopolistů z tacitní koluze. Zároveň platí, že čím nižší je elasticita, tím nižší je motivace oligopolních soutěžitelů k porušení oligopolu například cenovou válkou, protože v neelastické oblasti poptávkové křivky zvýšení objemu způsobené snížením ceny nenahradí ušlé výnosy způsobené snížením ceny. Míra elasticity je nepřímo úměrná potřebě účinnosti odstrašujících mechanismů pro úspěšný rozvoj tiché koluze: je-li poptávka neelastická, mají oligopolisté malou motivaci k odklonu od koluzního chování a není proto třeba, aby byla „disciplína“ tiché koluze udržována silnými odstrašujícími mechanismy. Je-li elasticita vysoká, je tomu naopak.

b. Podobné tržní podíly: mají-li soutěžitelé podobné podíly, dochází na trhu k rovnováze tržní síly, kdy každý ze soutěžitelů musí počítat s tím, že se v případě nepřátelského (individualistického) chování dočká od ostatních soutěžitelů stejně silné reakce.

³ Viz odst. 121 až 126 tohoto judikátu

c. Velké právní nebo ekonomické překážky pro vstup na trh: je-li na trhu realizována monopolní renta, zvyšuje to atraktivitu trhu pro potenciální nově příchozí soutěžitele; takoví noví soutěžitelé, přilákaní vysokou ziskovostí trhu, zvyšují míru soutěže na trhu a snižují jeho výnosnost; čím jsou tedy překážky vstupu nižší, tím větším soutěžním tlakem působí pouzí potenciální konkurenti, kteří mohou svým vstupem zhatit zamýšlený účinek tacitní koluze.

d. Vertikální integrace se společným odmítáním dodávek: pokud oligopolní soutěžitelé společně disponují významnou tržní silou na vertikálně nadřazeném trhu, mohou omezit či vyloučit účast třetích soutěžitelů na trhu vertikálně podřazeném tím, že odmítnou nebo ztíží takovým třetím soutěžitelům přístup k potřebným vstupům; tím mohou vyloučit nebo omezit nebezpečí účinné konkurence na takovém vertikálně podřazeném trhu, jež by zhatila účinek tacitní koluze. Společné odmítání dodávek zároveň ukazuje na paralelismus chování, který je jedním z projevů tacitní koluze.

e. Nedostatečná kupní síla na straně poptávky: čím je poptávková strana trhu méně koncentrovaná, tím menší je pravděpodobnost reakce odběratelů, která by mohla zhatit účinek tacitní koluze. Tím složitější je zároveň pro jednotlivé členy oligopolu skrytě se odklonit od společné strategie (např. formou tajných slev). Úřad v tomto ohledu posuzuje jednak míru koncentrace poptávkové strany trhu, jednak zjišťuje další aspekty ovlivňující kupní sílu odběratelů, zejména existenci překážek změny dodavatele.

f. Nedostatečná potenciální konkurence: viz bod c.

Další zohledňované skutečnosti

Uvedený výčet kritérií podle § 1 odst. 2 Vyhlášky je ovšem toliko demonstrativní. Úřad tak může brát a bere v potaz i další faktory, jako například již zmíněná transparentnost trhu a možnost odvetné reakce každého ze členů oligopolu.

Krom toho Úřad také zkoumá skutečnou míru soutěže na analyzovaném trhu. Pokud totiž Úřad shledá, že trh ve skutečnosti není efektivně konkurenční, může tím mít bez dalšího za prokázané, že na něm existuje podnik nebo podniky s významnou tržní silou. Ačkoliv je přitom prováděná analýza analýzou prospektivní, může Úřad přihlížet i k historickému vývoji analyzovaného trhu, neboť nelze-li v budoucí době pokryté analýzou očekávat relevantní změnu soutěžních podmínek, je možné předvídat, že trh bude fungovat stejně, jako dosud. Byly-li tedy na trhu projevy tacitní koluze pozorovány v nedávné minulosti, plyne z toho, že lze důvodně předpokládat, že bez relevantní změny soutěžních podmínek na trhu dojde k tacitní koluzi i v budoucnosti, a že tedy na trhu působí podniky s významnou tržní silou. Při zkoumání skutečné míry soutěže na trhu Úřad zkoumá zejména:

- a) Vývoj tržních podílů:** dlouhodobá stabilita tržních podílů je indicií nedostatečné soutěže na trhu.
- b) Míru ziskovosti:** vysoká ziskovost ukazuje na realizaci monopolní renty, a tedy na nedostatečnou cenovou soutěž na trhu.
- c) Existenci cenových rozdílů:** daří-li se soutěžitelům uplatňovat v dlouhodobém časovém horizontu různé ceny pro různé odběratele, které nejsou odůvodněny

legitimními důvody (objektivním ospravedlněním), může to ukazovat na nedostatečnou soutěž na trhu.

- d) **Úroveň poptávky:** je-li pozorována nízká úroveň poptávky, ukazuje to, že panující cena neodpovídá soutěžnímu ekvilibriu trhu.
- e) **Míru inovace:** nevyužívají-li soutěžitelé v plné míře možností inovace, ukazuje to na nedostatečně soutěžní prostředí na trhu.

Při zkoumání existence společné významné tržní síly Úřad nejprve zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro rozvoj tacitní koluze na relevantním trhu. Pokud zjistí, že tomu tak je, bude to dostatečným základem pro to, aby stanovil podniky disponující společnou významnou tržní silou. Dále Úřad pro úplnost a kontrolu správnosti této analýzy ještě prověří výhodnost koluzního chování ekonometrickou analýzou a prozkoumá, zda jsou projevy tacitní koluze patrné na dosavadním vývoji trhu. V časovém horizontu dané analýzy posoudí faktory, které by mohly ovlivnit vývoj trhu.

2.2.1.3 Přenesená významná tržní síla

Úřad posoudí, zda je subjekt, který má významnou tržní sílu na jednom trhu, schopný rozšířit tuto svou dominanci i na trh úzce související, a to buď vertikálně, nebo horizontálně.

2.3 Postup při určení nápravných opatření

V závislosti na výsledcích analýzy relevantního trhu a vyhodnocení dosavadních regulačních opatření Úřad navrhne v souladu s § 51 Zákona, s čl. 9 až 13a Směrnice 2002/19/ES (Přístupová směrnice) a s čl. 17 Směrnice 2002/22/ES (Směrnice o univerzální službě) vhodná nápravná opatření. Tato nápravná opatření musí být přiměřená, objektivní a odůvodněná.

Úřad je oprávněn navrhnout podle Zákona pro podnik s významnou tržní silou jedno nebo několik z následujících nápravných opatření:

- a) průhlednost podle § 82 Zákona a čl. 9 Přístupové směrnice,
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona a čl. 10 Přístupové směrnice,
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona a čl. 11 Přístupové směrnice,
- d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- e) umožnění volby a předvolby operátora podle § 70 odst. 1 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- f) související s regulací cen podle § 56 až § 58 Zákona a čl. 13 Přístupové směrnice,
- g) funkční separace podle § 86a Zákona a čl. 13a Přístupové směrnice.

Úřad je oprávněn na základě analýzy uložit dotčeným podnikům i jiná než výše uvedená nápravná opatření týkající se přístupu, a to po obdržení souhlasného stanoviska Komise.

V případě, že Úřad na základě analýzy relevantního trhu dojde k závěru, že uložením výše uvedených povinností by nebylo dosaženo účinné hospodářské soutěže a že zároveň

přetrvávají významné problémy či tržní selhání v souvislosti s poskytováním služeb přístupu nebo propojení na velkoobchodním trhu, může jako mimořádné opatření Úřad uložit podniku s významnou tržní silou, který je vertikálně integrován, povinnost funkční separace podle § 86a.

Stanovil-li Úřad podnik s významnou tržní silou na některém relevantním trhu pro koncové uživatele a dospěl-li po provedení konzultace podle § 130 a § 131 Zákona k závěru, že uložením výše uvedených povinností nebude sjednána náprava, je Úřad oprávněn dotčenému podniku rozhodnutím zakázat:

- a) neodůvodněné nebo nepřiměřené zvýhodňování některých koncových uživatelů,
- b) nepřiměřené vzájemné vázání služeb,
- c) účtování neúměrně vysokých cen,
- d) omezování hospodářské soutěže stanovením dumpingových cen.

Pokud výše uvedené zákazy již na trhu existují, Úřad může rozhodnout o jejich zachování, změně nebo zrušení.

V případě nadnárodních trhů Úřad postupuje v souladu s právem Evropské unie a provádí společně s dotčenými národními regulátory analýzu relevantního trhu a popřípadě stanoví subjekt s významnou tržní silou. Po projednání s dotčenými národními regulačními úřady může Úřad rozhodnout o uložení zavedení povinností pro subjekt resp. subjekty s významnou tržní silou.

Úřad při analýze a volbě nápravných opatření zvažuje pravděpodobný dopad svých zásahů a sleduje jejich účinky během celého intervalu mezi jednotlivými analýzami.

Část C – Analýza relevantního trhu č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě

1. Úvod

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu „původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě“, který je označen jako trh č. 2 v souladu s čl. 2 Opatření.

Dne 2. listopadu 2009 vydal Úřad opatřením obecné povahy č. A/2/10.2009-12 – analýzu bývalého relevantního trhu č. 2, které nabylo právní moci dne 2. listopadu 2009. Na základě tohoto opatření vydal Úřad rozhodnutí č. SMP/2/03.2010-4, kterým stanovil společnost Telefónica (dříve Telefónica O2 Czech Republic, a.s.) podnikem s významnou tržní silou (právní moc ze dne 25. března 2010) a rozhodnutí č. REM/2/04.2010-65 a CEN/2/04.2010-66, kterým této společnosti uložil soubor povinností včetně regulace cen (právní moc ze dne 23. dubna 2010). Úřad zpracoval novou analýzu po třech letech ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým podniku se samostatnou významnou tržní silou uložil nápravná opatření tak, jak je stanoveno v § 51 odst. 2 Zákona.

Úřad při sběru dat pro provedení analýzy relevantního trhu vycházel v souladu s Metodikou zejména z údajů získaných prostřednictvím dotazníků elektronického sběru dat a dalších doplňujících informací od dotčených subjektů.

Cílem analýzy relevantního trhu je definování tohoto trhu v národních podmínkách České republiky, posouzení, zda trh je efektivně konkurenční, případně návrh stanovení podniku nebo podniků s významnou tržní silou a návrh následného uložení povinností podle Zákona.

Úřad postupoval při definování relevantního trhu, při vlastní analýze relevantního trhu a při určení nápravných opatření subjektům s významnou tržní silou podle Zákona, Vyhlášky, Opatření a v souladu s Metodikou uvedenou v části B.

Úřad zpracoval návrh analýzy, který byl prodiskutován se zástupci asociací operátorů. Dále byla provedena veřejná konzultace v souladu se Zákonem.

Úřad při analýze relevantního trhu:

- definoval trh věcně, územně a časově,
- analyzoval trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
- vyhodnotil stávající regulační opatření,
- navrhl uplatnění přiměřených nápravných opatření.

Úřad konstatuje, že obdržená data jsou pro účel analýzy trhu dostatečně vypovídající, neboť byla získána od všech dotčených podnikatelských subjektů, které působí na analyzovaném velkoobchodním trhu.

2. Definování relevantního trhu

V souladu s Pokyny⁴ je relevantní trh vymezen na základě analýzy veškerých dostupných podkladů o chování subjektů na trhu v období od uplynulé analýzy. Současně Úřad provedl výhledovou analýzu relevantního trhu z hlediska dynamiky jeho očekávaného vývoje.

2.1 Věcné vymezení

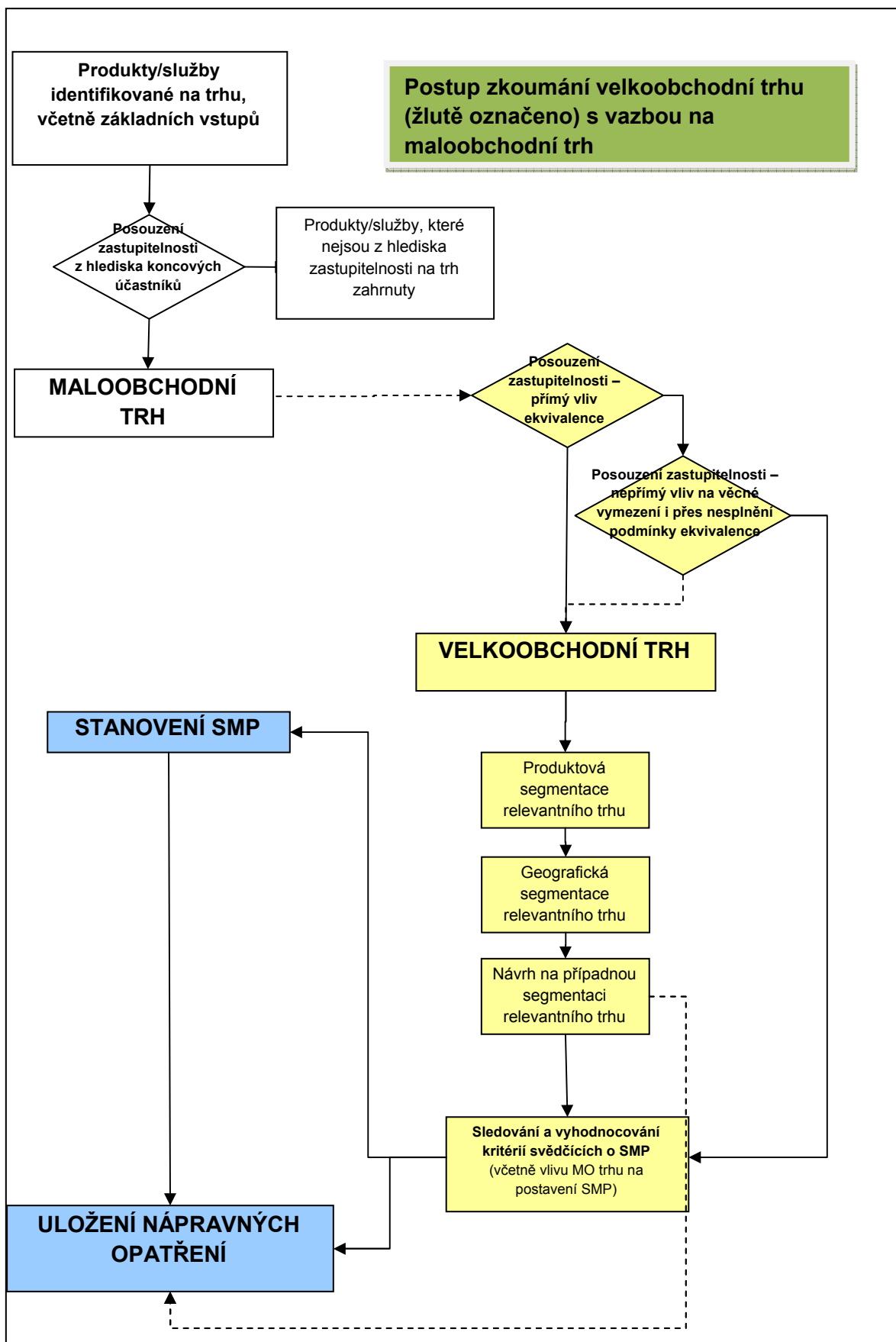
Úřad při definování relevantního trhu vycházel z logiky Vysvětlujícího memoranda⁵, které stanovuje velkoobchodní relevantní trh jako vstup pro realizaci vlastní nabídky na maloobchodním trhu veřejně dostupné telefonní služby poskytované v pevném místě. Úřad provádí regulační zásahy ve prospěch koncových uživatelů primárně na velkoobchodní úrovni trhu a při vymezení těchto velkoobchodních trhů vychází podle Doporučení o relevantních trzích ze situace na souvisejícím maloobchodním trhu. Velkoobchodní trhy zahrnují služby představující velkoobchodní vstupy pro realizaci vlastních maloobchodních služeb. Souvisejícím maloobchodním trhem k relevantnímu trhu je, v souladu s Vysvětlujícím memorandumem, trh veřejně dostupné telefonní služby (dále jen „VDTS“) poskytované v pevném místě.

Východiskem při identifikování trhů podléhajících regulaci ex ante je vymezení maloobchodních trhů k určitému časovému horizontu, a to s přihlédnutím k nahraditelnosti poskytovaných služeb na straně poptávky a na straně nabídky. Po vymezení maloobchodního trhu jsou identifikovány příslušné velkoobchodní trhy.

⁴ Viz Metodika

⁵ Viz Metodika

Úřad při věcném vymezení trhu postupoval podle následujícího diagramu:

2.1.1 Věcné vymezení maloobchodního trhu

Věcné vymezení relevantního trhu identifikuje produkty nebo služby, které tvoří trh. Relevantní trh zahrnuje skupinu produktů nebo služeb, které jsou vzájemně zaměnitelné či zastupitelné, co se týče jejich vlastností a struktury nabídky a poptávky. Produkty nebo služby lze posuzovat na základě základních charakteristik, cen, technických parametrů a podmínek jejich typického využívání.

VDTs poskytované v pevném místě zahrnují volání generovaná účastníky s geografickými a negeografickými⁶ čísly, volání z telefonních čísel s přístupovými kódy k neveřejným sítím a z VTA (veřejných telefonních automatů), a to:

- do vlastní sítě,
- do ostatních národních pevných sítí včetně neveřejných sítí,
- do národních mobilních sítí,
- mezinárodní volání,
- na linky tísňového volání,
- na operátorské služby,
- na informační služby,
- na účet volaného,
- na čísla s vyjádřenou cenou,
- na čísla se sdílenými náklady,
- prostřednictvím virtuálních volacích karet,
- prostřednictvím vytáčeného (dial-up) přístupu k Internetu.

Zkoumání zastupitelnosti – klasická telefonie a Voice over IP (dále jen „VoIP“)

Původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě může být realizován (originován) buď v rámci tzv. „klasické telefonie“ prostřednictvím přístupové sítě s přepínáním okruhů (PSTN), anebo jako tzv. „VoIP“ (Voice over IP) prostřednictvím širokopásmové přístupové sítě.

Základní službou poskytovanou na trhu je VDTs. Jedná se o službu přenosu hlasu v PSTN sítích, která zajistí vytvoření a udržení hovorového kanálu po celou dobu vedení hovoru, čímž je zajištěna oboustranná komunikace požadované kvality. Podnikatel poskytující VDTs v elektronických komunikacích je povinen umožnit všem svým koncovým uživatelům bezplatná volání na čísla tísňového volání.

Dále byly analyzovány služby volání poskytované prostřednictvím širokopásmového přístupu na bázi přepojování paketů, které jsou označovány jako „VoIP“.

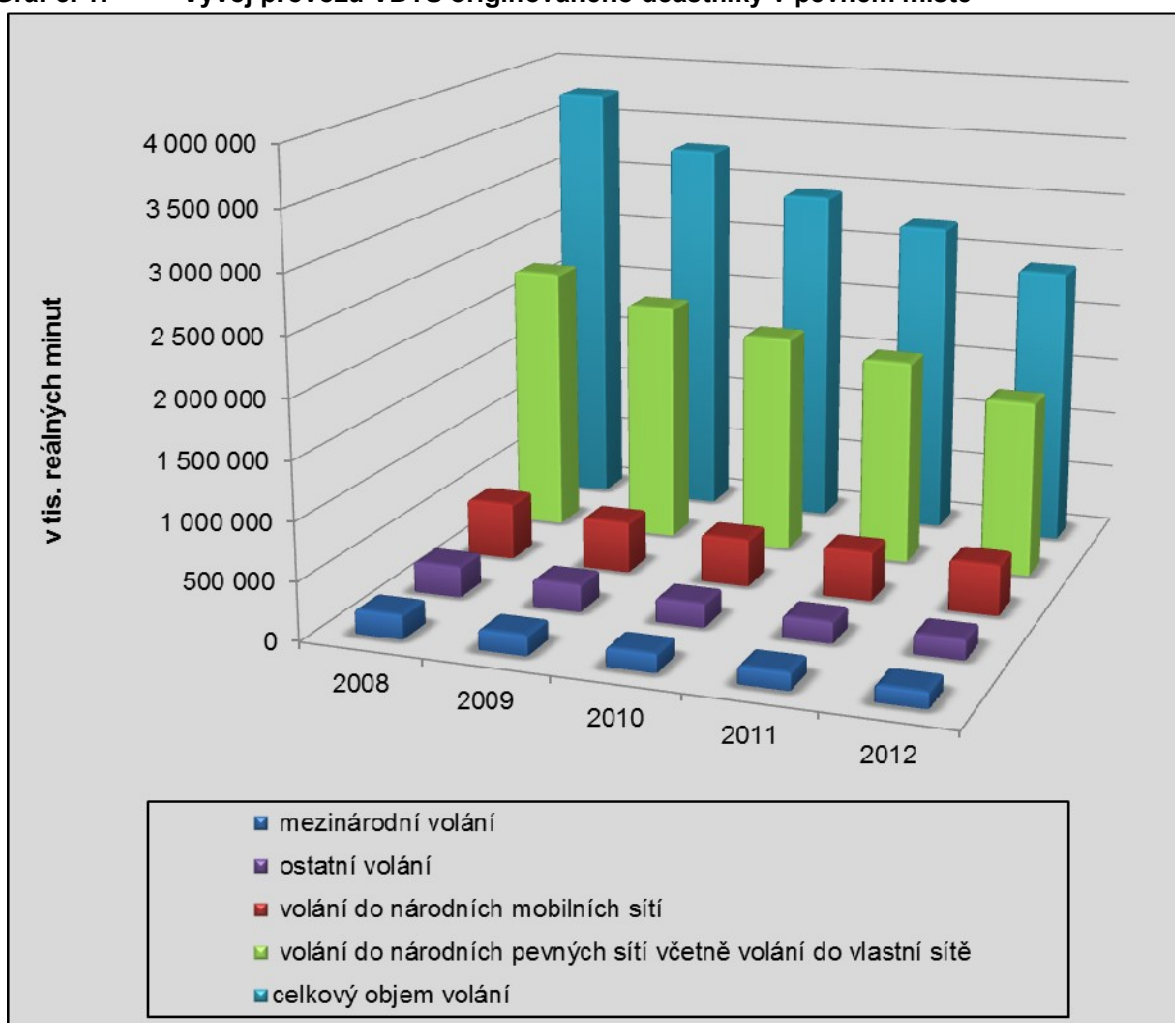
Služby volání prostřednictvím tzv. „managed VoIP“, které splňují znaky VDTs, umožňují volání na čísla tísňového volání a poskytování aktuálních účastnických informací pro lokalizaci, popřípadě identifikaci volajícího při volání na čísla tísňového volání. V poslední době je možné konstatovat, že s rozvojem širokopásmových sítí a služeb přístupu k síti Internet došlo k vyrovnání technických vlastností se službami VDTs a PSTN. Pokud byla v minulém období nabídková i poptávková substitute založena na kompenzaci nižších

⁶ Negeografická čísla jsou čísla s přístupovými kódy 910. Pro poskytování VDTs je možné využít nomadicitu koncového bodu sítě.

parametrů služby nižší cenou, lze v současné době konstatovat, že se jedná o rovnocennou službu. Kvalita služby „managed VoIP“ je již srovnatelná s voláním probíhajícím v reálném čase prostřednictvím přepínaných okruhů. Vzhledem k očekávanému dalšímu rozvoji dostupnosti přípojek širokopásmových přístupových sítí a zvyšování kvality poskytovaných služeb přístupu k síti Internet lze očekávat i další rozvoj služeb volání na bázi tzv. „managed VoIP“. Vývoj provozu originovaného účastníky v pevném místě (včetně vlivu VoIP) na maloobchodním trhu popisuje graf č. 1.

Maloobchodní trh zahrnuje VDTS generované účastníky s geografickými a negeografickými telefonními čísly (začínajícími přístupovým kódem 910 – pro poskytování veřejně dostupné telefonní služby je možné využít nomadicitu koncového bodu sítě), volání z telefonních čísel s přístupovými kódy k neveřejným komunikačním sítím (viz příloha č. 1) a z VTA (veřejných telefonních automatů).

Graf č. 1: Vývoj provozu VDTS originovaného účastníky v pevném místě⁷

⁷ Mezinárodní volání = reálný počet minut provozu generovaného vlastními účastníky (bez ohledu na způsob tarifkace) směřovaného do sítí zahraničních operátorů.

Ostatní volání zahrnuje tísňová volání, služby na účet volaného, volání se sdílenými náklady, volání se zvláštním tarifem/vyjádřenou cenou, volání na služby operátora a další volání.

Volání do národních mobilních sítí = reálný počet minut provozu generovaného vlastními účastníky (bez ohledu na způsob tarifkace) zahrnující volání terminovaná v národních mobilních sítích.

Volání do národních pevných sítí včetně volání do vlastní sítě = reálný počet minut provozu generovaného vlastními účastníky (bez ohledu na způsob tarifkace) zahrnující volání originovaná a současně terminovaná ve vlastní pevné síti a zahrnující veškerá volání na geografická a negeografická čísla terminovaná v jiných národních pevných sítích.

Celkový objem volání zahrnuje veškerá volání VDTS prostřednictvím PSTN sítě a VoIP.

Úřad zkoumal i další služby poskytované v síti Internet. Jedná se o služby volání prostřednictvím aplikací, jako jsou např. SKYPE, ICQ, MSN, Yahoo a další. V rámci těchto služeb si účastníci volají navzájem v síti Internet zdarma, případně mohou za úplatu volat z nebo do veřejných komunikačních sítí. Společným znakem těchto služeb je, že na poskytovatele těchto služeb není vztažena povinnost vztažená na poskytovatele VDTs – zabezpečení volání na tísňové linky a zabezpečení identifikace všech svých účastníků. Služby jsou realizovány proprietárními protokoly a není zde zabezpečeno řízení QoS, obvykle jsou poskytovány i v nižší kvalitě. Nevýhodou těchto aplikací je podmínka využití doprovodného prostředku (počítače s nainstalovanou aplikací či jinými obdobnými zařízeními)⁸, a to v režimu on-line, a není tedy zajištěna trvalá dostupnost služby. Velmi oblíbená je i privátní komunikace pomocí těchto aplikací, např. v rámci rodiny a mezi přáteli, například tzv. „domluvené relace“. V tomto případě si uživatelé aplikace domluví čas setkání a na svých PC spustí příslušnou aplikaci, případně aplikaci mají spuštěnou na pozadí po celou dobu, po kterou je PC zapnuto.

V poslední době dochází k dalšímu rozšíření těchto služeb. Především komunikaci na bázi Skype využívá mnoho firem, ale i úřadů pro on-line komunikaci buď mezi sebou, anebo s veřejností v rámci vyhrazené doby. Výhodnost užití tohoto způsobu komunikace je dána především tím, že užití uvedených aplikací může snížit náklady za volání.

V Pokynech Komise se uvádí: „Aby se však na produkty nahlíželo jako na náhrady na straně poptávky, není nezbytné, aby se nabízely za stejnou cenu. Produkt nebo služba nízké kvality prodávaná za nízkou cenu by mohla docela dobře být efektivní náhradou za produkt vyšší kvality prodávaný za vyšší cenu. V tomto případě jsou důležité reakce spotřebitelů následující po relativním zvýšení ceny.“⁹ Pokud by byl aplikován SSNIP test, je Úřad toho názoru, že vzhledem k omezením na straně poptávky (kvalita služby a nezbytnost instalace potřebných aplikací jak u volajícího, tak i volaného a požadavek, aby bylo koncového zařízení v on-line režimu) by malé (5–10 %), ale trvalé zvýšení ceny VDTs sice představovalo částečný, ne však významný, přechod poptávky k těmto službám. Do určité míry lze služby VDTs a on-line komunikace dokonce považovat u části uživatelů za komplementy.

Dalším důvodem, proč není komunikace Skype a podobné aplikace substitutem, je, že se jedná o službu založenou na proprietárním protokolu a zákazníkovi není poskytována VDTs, pro tuto službu není většinou využíváno standardní koncové zařízení pro telefonní službu, ale počítač či jiné obdobné zařízení, i když některé komunikační programy je možné nainstalovat a využívat v rámci svých datových tarifů (či přes WiFi) na mobilních telefonech.

Skype je definován jako počítačový program sloužící ke komunikaci mezi uživateli počítačů v síti internet a k volání na klasická telefonní čísla. Hlavním cílem je hlasová komunikace. Program umožňuje hlasové služby jako je volání z počítače na počítač, skupinový hovor či volání z počítače na pevnou linku. Umožňuje však také videokonference, chat nebo zasílání SMS. Některé služby jsou zpoplatněny, jiné ne. Zjednodušeně lze říci, že

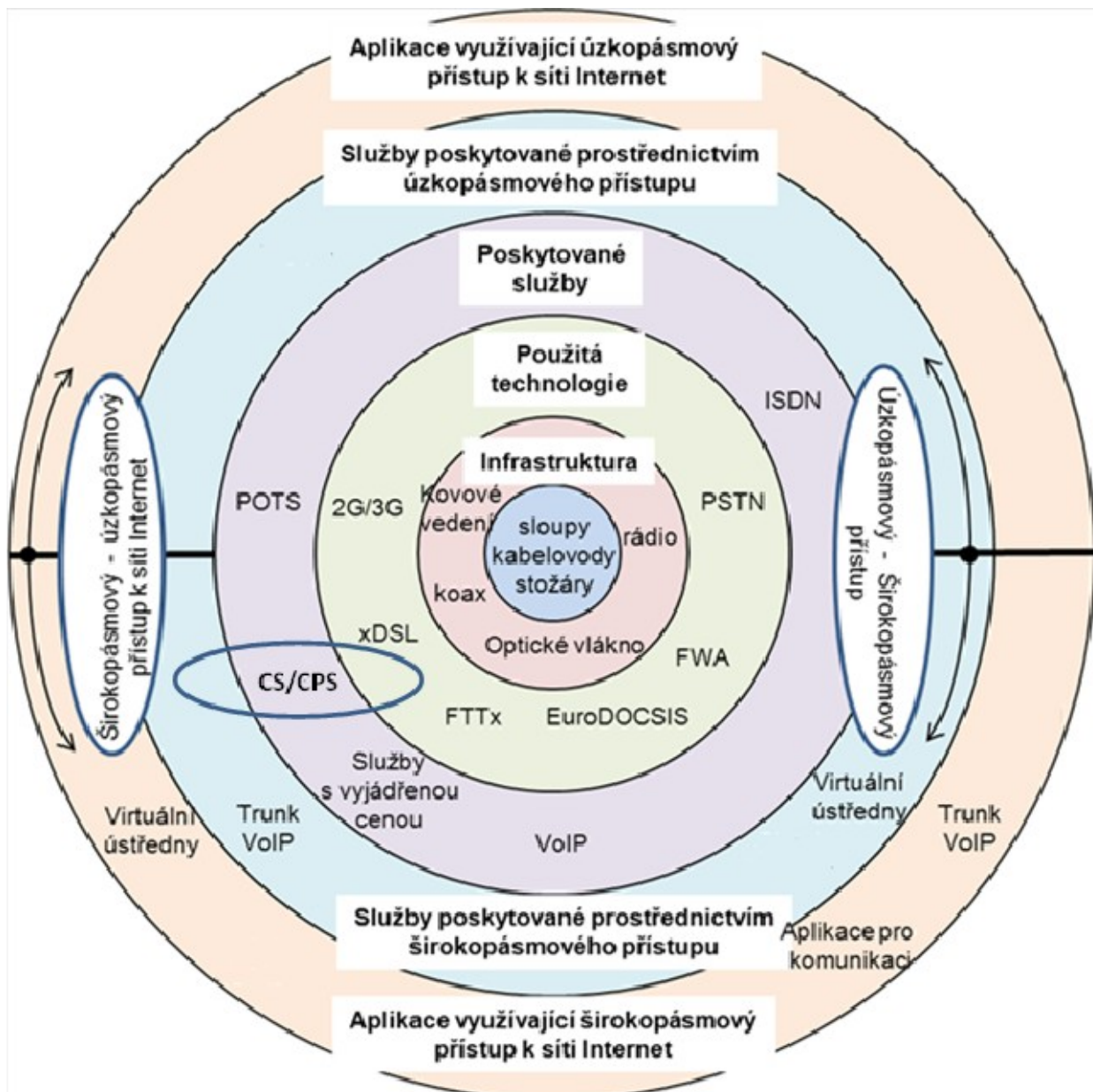
⁸ V současné nabídce se začínají u některých výrobců objevovat jednoúčelová zařízení pro vedení konverzace prostřednictvím různých aplikací bez nutnosti mít zapnutý počítač. Například pro službu Skype si lze pořídit tzv. Skype telefon. Jde o zařízení o velikosti a tvaru běžného telefonního přístroje (nabízené v klasické i bezdrátové variantě). Přístroj se zapojí do jednoho z volných portů domácího síťového routeru. Vnitřní vybavení přístroje pak obsahuje firmware s příslušnou aplikací (Skype) a umožňuje její konfiguraci. Výhodou těchto přístrojů je, že mají zanedbatelný odběr elektrické energie a mohou být připojeny ke službě nepřetržitě (*platí pouze v případě, kdy je zajištěno napájení routeru pomocí UPS*).

⁹ Pokyny Komise čl. 46

zdarma jsou veškeré služby, které jsou pouze v rámci internetu (z počítače na počítač). Naopak zpoplatněny jsou služby, které jsou nějakým způsobem napojeny na mobil či pevnou linkou.

Pro větší názornost je možno klasickou telefonii, managed VoIP a aplikace umožňující volání v síti Internet graficky vyjádřit následovně.

Obrázek č. 1: Služby umožňující telefonii a infrastruktura nutná k jejich poskytování

Vysvětlivky k obrázku:

POTS – Plain Old Telephone Service – základní služby analogové telefonie

PSTN – Public Switched Telephone Network – veřejná telefonní síť s přepojováním okruhů

ISDN – Integrated Services Digital Network – digitální síť integrovaných služeb

CS/CPS - Carrier Selection/Carrier PreSelection – volání uskutečněné prostřednictvím individuální volby operátora/trvalé předvolby operátora. (pozn.: služba je znázorněna v oválu, neboť prostupuje do více vrstev)

FWA – Fixed Wireless Access – bezdrátová síť poskytující propojení typu Point-to-Multipoint.
 Aplikace pro komunikaci – například Skype, ICQ
 xDSL – Digital Subscriber Line – technologie, využívající nadhovorové pásmo telefonních vedení pro vysokorychlostní přenos dat
 Trunk VoIP – paketově orientovaný spojovací protokol pro přenos hlasových služeb
 FTTx – Fiber To The x (home, building, curb, cabinet ...) – technologie vysokorychlostního přenosu zcela nebo zčásti prostřednictvím optických vláken
 EuroDOCSIS – technologie vysokorychlostního přenosu prostřednictvím koaxiálních rozvodů

Obdobné využití jako Skype, založené na volání mezi jednotlivými ke službě registrovanými účastníky, v současné době představuje např. aplikace Facebook Messenger. Stejně tak jako výše uvedená aplikace je i zde využíváno přístupu k síti Internet, poskytovateli aplikace však ve většině případů nejsou společnosti poskytující služby v oblasti elektronických komunikací. Úřad předpokládá, že po dobu platnosti analýzy dojde k ještě masovějšímu využití těchto aplikací.

U některých aplikací může být nabídka rozšířena o volání na čísla účastníků VDTS. V tomto případě má poskytovatel aplikace smlouvu s některým z poskytovatelů služeb elektronických komunikací, který hovor převezme a zabezpečí terminaci hovoru ve veřejné komunikační síti. Tato část hovoru (od bodu převzetí ke koncovému účastníkovi) se pak stává součástí příslušného terminačního velkoobchodního trhu.

Vzhledem k uvedeným omezením na straně poptávky (zaměnitelnost pouze v omezené míře) Úřad do věcného vymezení předmětného maloobchodního produktového trhu výše uvedené služby realizované jako pouhé aplikace na síti Internet nezahrnul.

Zkoumání zastupitelnosti služeb poskytovaných v pevném místě a mobilních služeb

Úřad dále zkoumal substituovatelnost VDTS poskytované v pevném místě službou mobilní. Za mobilní VDTS se považuje taková služba, která je poskytována za pohybu, bez přerušení komunikace (umožňující tzv. handover mezi jednotlivými základnovými stanicemi dané veřejné mobilní telefonní sítě).

Služby poskytované v pevném místě a mobilní služby vznikly jako dvě odlišné, vzájemně nezávislé platformy. V současné době existují a fungují vedle sebe, každá z nich má své přednosti i své nevýhody. Mobilní sítě mají významnou výhodu právě v poskytnutí mobility, na druhou stranu využívají pouze omezených přírodních zdrojů (rádiových kmitočtů).

V současné době existují dva „filosofické přístupy“ ke koexistenci mobilních a pevných sítí (resp. mobilních služeb a služeb poskytovaných v pevném místě). Jeden z nich charakterizuje termín „substituce“ (fix-mobil, fixně-mobilní, anglicky FMS – Fixed Mobile Substitution). Podstatou je názor, že mobilní síť resp. služby postupem času zcela nahradí pevné síť resp. služby poskytované v pevném místě. Mají to dokázat díky tomu, že za všechny služby poskytované v pevném místě (prostřednictvím pevných sítí) lze nabídnout adekvátní, čistě mobilní, pro uživatele ještě atraktivnější náhradu (substitut). Druhý přístup, označovaný jako „konvergence“ (fix-mobil, fixně-mobilní, FMC – Fixed Mobile Convergence), je založen na alternativním názoru, že obě platformy mají uživatelům co nabídnout.

Alternativní strategie fixně mobilní konvergence je založena na tom, že operátor optimalizuje své náklady tím, že službu poskytuje takovým způsobem, jaký je pro něj právě nejvýhodnější. Například, pokud se jeho volající zákazník bude nacházet „v dosahu“ pevné sítě, bude se operátor snažit vést hovor přes pevnou síť, typicky v datové podobě. Pouze pokud se zákazník nebude nacházet v dosahu pevné sítě, bude hovor veden skrze dražší mobilní síť. Stále však bude platit, že zákazník je dostupný všude a na stejném čísle, bez ohledu na to, jaká technologie byla použita pro jeho dosažení (proto se hovoří o konvergenci technologií).

Jako příklad fixně-mobilní substituce je uváděna služba O2 Mobile Flat (před tím O2 Genion) tak, jak ji v Německu nabízela společnost Telefónica Germany GmbH¹⁰. Je založena na principu tzv. domácí zóny (homezone): zákazník oznámí svému mobilnímu operátorovi, kde je jeho domov (byt, kancelář atd.), a operátor kolem tohoto místa vytyčí pomyslný okruh, o průměru cca 300 až 500 metrů. Když pak uživatel volá ze svého mobilu a přitom se nachází ve své domácí zóně (homezone), je jeho hovor zpoplatněn jako hovor z pevné sítě (tj. výhodněji). Pokud volá odjinud, je jeho hovor zpoplatněn jako klasický hovor z mobilní sítě (tj. je dražší). Funguje to ale i obráceně: zákazník dostává dvě telefonní čísla, z nichž jedno „patří“ do mobilní sítě a druhé do sítě pevné. Na prvním čísle, a za tarif odpovídající volání do mobilní sítě, lze volaného zastihnout kdekoli. Naopak na druhém čísle, které odpovídá pevné síti, je zákazník k zastihnutí jen v případě, že se nachází ve své domácí zóně (nebo když si sám hradí náklady na přesměrování hovoru z druhého čísla na první). Výsledný efekt je pak skutečně takový, jako kdyby zákazník měl dva telefony, jeden pevný a druhý mobilní, včetně dvou různých čísel. Ve skutečnosti ale má jen jeden (mobilní) telefon.

V dokumentu *BEREC Report on Impact of Fixed-Mobile Substitution in Market Definition* je popsáno, že příznaky fixně-mobilní substituce se obecně na maloobchodních trzích zvyšují, zejména u hlasových služeb. Přičemž fixně-mobilní substituce v Evropě je velmi heterogenní. Vliv fixně-mobilní substituce na velkoobchodní úrovni závisí na úrovni fixně-mobilní substituce na maloobchodní úrovni trhu. Je třeba zvážit, jaký tlak vykonává mobilní volání na volání v pevných sítích, prostřednictvím nepřímých konkurenčních omezení, která by mohla mít vliv na posouzení hospodářské soutěže na velkoobchodním trhu.

Existuje řada důvodů, proč nejsou fixní a mobilní služby součástí stejného trhu. Jedná se především buď o existenci různých vlastností mezi pevnými a mobilními službami nebo preferenci a různé způsoby využívání pevných a mobilních služeb. Ve výše uvedeném dokumentu BEREC se k tomuto tématu konstatuje: „Charakteristiky produktů a jejich zamýšlené použití jsou samostatně nedostatečné k tomu, aby ukázaly, zda tyto dva produkty jsou efektivně nahraditelné na straně poptávky. Funkční zaměnitelnost nebo podobnost charakteristických znaků nemohou samy o sobě být dostatečnými kritérii, protože reakce zákazníků na změny relativních cen mohou být ovlivněny také i jinými úvahami. Naopak rozdíly v charakteristikách produktů samy o sobě nestačí k vyloučení nahraditelnosti (substituovatelnosti) na straně poptávky, protože to do značné míry bude záviset na tom, jak

¹⁰ Viz <http://www.o2online.de/tarife/beratung-und-service/tarifarchiv/postpaid/mobileflat/>.

zákazníci hodnotí a vnímají různé charakteristiky produktů. Co je však nejdůležitější, to je stupeň konkurenčního tlaku (cenové omezení), působení jednoho produktu na druhý.¹¹

Pokud by bylo zvažováno, zda existuje jeden trh pro služby volání v pevném místě a mobilní služby, je třeba analyzovat, zda existuje nejen poptávková substituce, ale i nabídková. „Při hodnocení předmětu nahrazování nabídky mohou národní regulační úřady vzít v úvahu také pravděpodobnost, že podnikatelské subjekty, které v současné době aktivně nepůsobí na relevantním trhu produktu, se rozhodnou na daný trh vstoupit v přiměřeném časovém horizontu, po relativním zvýšení ceny, tj. malém, ale významném, trvalém cenovém nárůstu. Za podmínek, že celkové náklady na změnu výroby daného produktu jsou relativně zanedbatelné, pak se tento produkt může zahrnout do věcného vymezení trhu. Skutečnost, že konkurenční firma vlastní některá aktiva potřebná k poskytování dané služby není relevantní, jestliže je na trhu třeba vložit velké dodatečné investice do prodeje a ziskově nabízet dotyčné služby (viz kauza Tetra Pak vs. Komise)¹². BEREC ve svém materiálu dále specifikuje: „Tam, kde potenciální substituce není dostatečně rychlá, aby bylo možné ji zahrnout do vymezení relevantního trhu, může být vhodnější ji posuzovat v následné analýze SMP.“

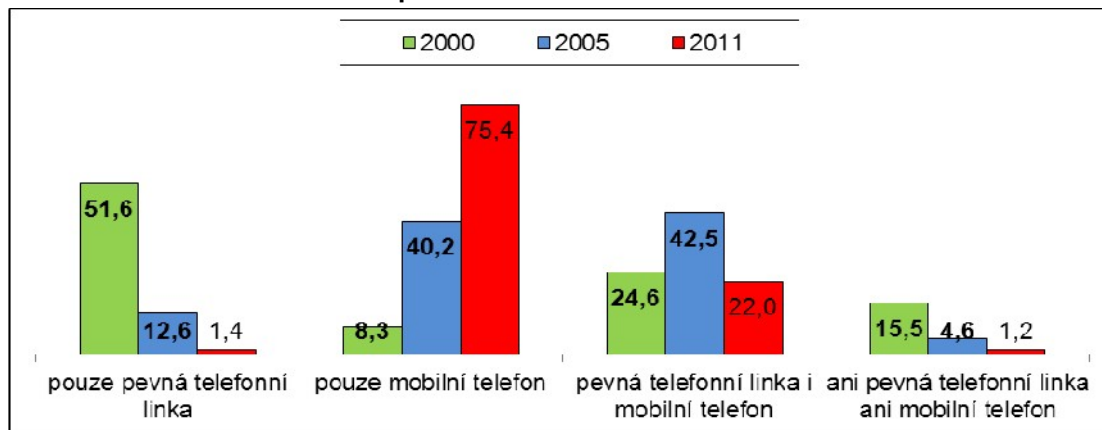
Úřad tedy na základě výše uvedené argumentace a v souladu s postupem Komise ve Vysvětlujícím memorandu odděluje služby poskytované v pevném místě a služby mobilní. Závažným důvodem oddělení je především nejen rozdílná cenová úroveň mobilního volání a volání v pevném místě, ale i rozdílné podmínky jejich typického využívání a neexistence nabídkové substituce, vzhledem k omezení alternativních poskytovatelů služeb volání v pevném místě přejít na nabídku mobilního volání. I když Úřad na základě testu tří kritérií zařadil trh přístupu a původu volání (originace) ve veřejných mobilních telefonních sítích na seznam relevantních trhů, na nichž lze uplatnit regulaci ex ante, a v současnosti provádí jeho analýzu, nelze předjímat, k jakým změnám na trhu v oblasti nabídkové substituce v časovém horizontu platnosti této analýzy skutečně dojde. Při zohlednění výše uvedeného lze tedy konstatovat, že mobilní služby stále ještě hrají více roli komplementu než substitutu.

Jak ukazují následující grafy č. 2 a 3, dochází sice ke snižování podílu domácností s pevnou telefonní linkou a zvyšování vybavenosti domácností mobilními telefony, současně však stoupá i vybavenost domácností počítači a vysokorychlostním přístupem k síti Internet. Úřad předpokládá, že u podnikajících fyzických a právnických osob je tento trend ještě markantnější, což dokládá graf č. 4.

¹¹ BEREC Report on Impact of Fixed-Mobile Substitution in Market Definition

¹² BEREC Report on Impact of Fixed-Mobile Substitution in Market Definition

Graf č. 2: Podíl domácností s pevnou telefonní linkou a mobilním telefonem

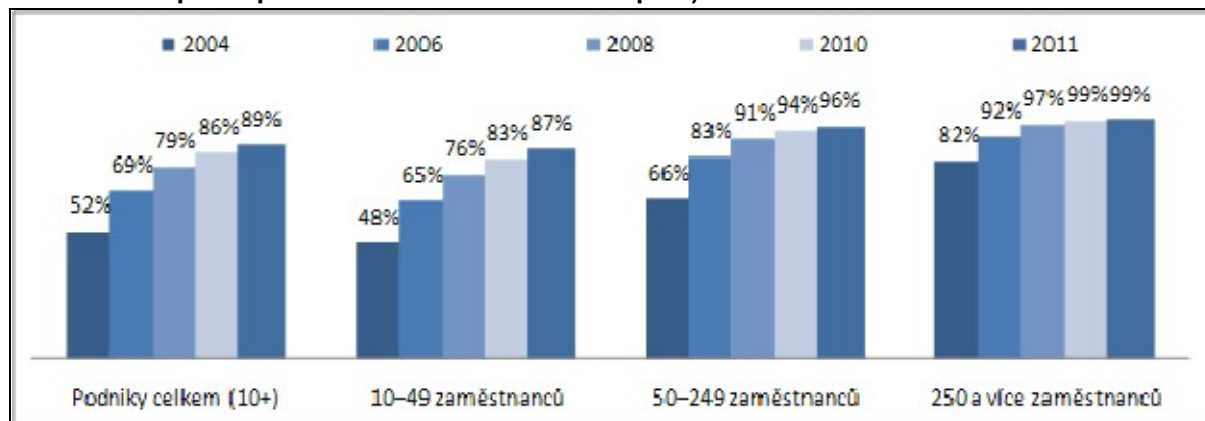
Zdroj: Úřad, na základě dat od ČSÚ

Graf č. 3: Podíl domácností v České republice s přístupem k síti Internet

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 4: Podniky s vysokorychlostním připojením k síti Internet v České republice (podíl na celkovém počtu podniků v dané velikostní skupině)

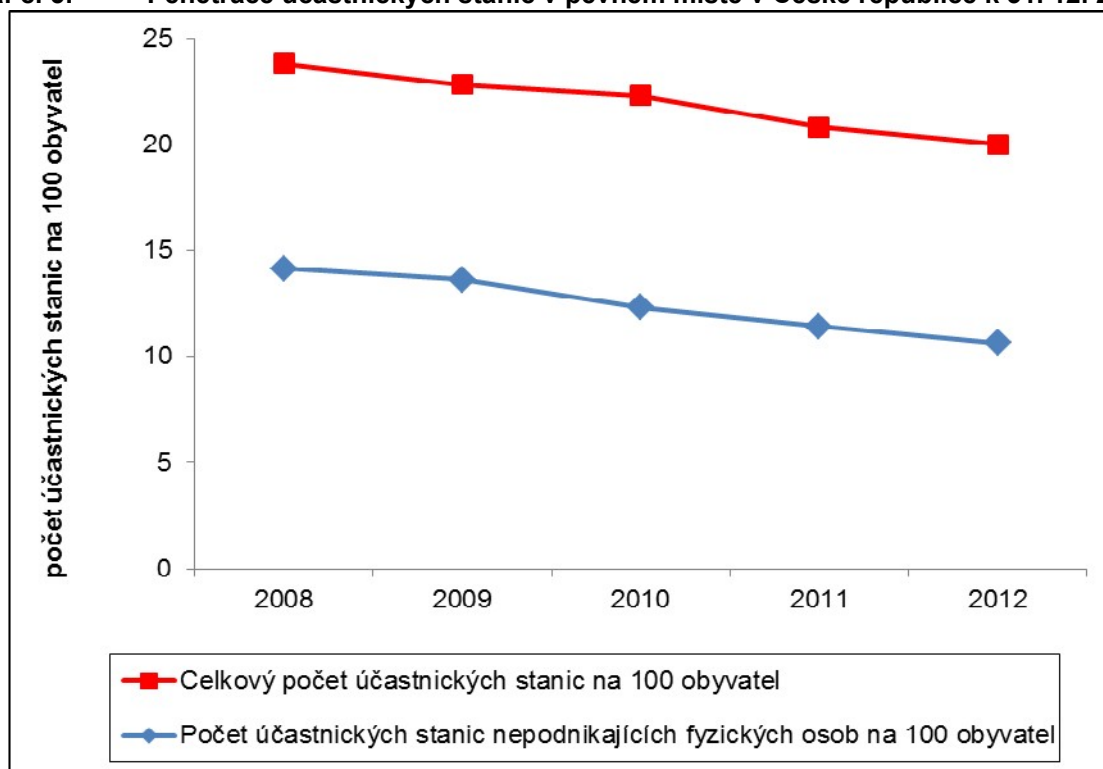

Zdroj: ČSÚ

Ponechání si zařízení umožňující přístup k VDTS v pevném místě právě z důvodu „další přidané hodnoty“ je motivováno možností přístupu k vysokorychlostnímu přístupu k síti Internet, jak dokazují i mnohé průzkumy, provedené nejen v České republice. V České republice službu VDTS využívá necelých 1,7 milionu účastníků, což představuje podíl ve výši 16 % obyvatelstva. Jako hlavní důvody pro využívání služby volání poskytované v pevném místě podle průzkumu společnosti KPMG „*The Converged Lifestyle*“¹³ z 3/2012 uvádějí respondenti nejčastěji připojení k síti Internet (52 procent), její používání „ze zvyku“ (47 procent), pocit větší spolehlivosti (45 procent) a výhodnější cenu za služby (32 procent).

Situaci v České republice z hlediska penetrace účastnických stanic v pevném místě na počet obyvatel znázorňuje následující graf.

Graf č. 5: Penetrace účastnických stanic v pevném místě v České republice k 31. 12. 2012

Vzhledem k výše uvedenému Úřad do věcného vymezení předmětného maloobchodního produktového trhu mobilní VDTS nezahrnul. Nicméně posoudí její vliv na konkurenci na trhu při analyzování předmětného kritéria v rámci zkoumání významné tržní síly.

Zkoumání zastupitelnosti služeb podle formy přístupu k VDTS

Úřad zkoumal zastupitelnost služeb podle formy přístupu k VDTS, a to podle technologií a z hlediska způsobu přístupu účastníka. Pro poskytování VDTS je možné využít infrastrukturu přístupových sítí v pevném místě vybudovanou na základě kovového vodiče, optických vláken, koaxiálních kabelů (HFC sítí neboli CATV sítí), bezdrátových sítí (FWA, WiFi). Poskytování služeb VDTS na bezdrátových sítích WiFi je považováno za poskytování služeb volání v pevném místě, a to z toho důvodu, že přístupový bod WiFi sítí (AP – access

¹³ Viz <http://www.kpmg.com/global/en/issuesandinsights/articlespublications/consumers-and-convergence/pages/default.aspx>.

point) je instalován v pevném, jednoznačně definovaném místě (např. geografickými koordinátami, adresou) a uživatelé mají omezenou pohyblivost v rámci daného AP, příp. několika sdružených AP.

V případě, pokud je koncovému účastníkovi poskytovatelem služeb zrušena nebo omezena mobilita služeb např. technickým nebo technologickým řešením koncového bodu nebo přístupové sítě (např. služby připojení pobočkové ústředny v pevném místě společností T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“) a Telefónica k ústředně mobilní sítě) nebo služby společnosti Air Telecom a.s. (dále jen „Air Telecom“) s omezeným rozsahem kolem koncového bodu, kdy je rozsah vymezen pokrytím jediného přístupového bodu (hotspot nebo základnová stanice), je tato služba považována za VDTs poskytovanou v pevném místě. Tyto služby jsou zároveň vyloučeny z maloobchodních trhů mobilních služeb a služeb poskytovaných na relevantních velkoobchodních trzích mobilních služeb (relevantní trh č. 7 – ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích a relevantní trh č. 8 – přístup a původ volání (originace) ve veřejných mobilních telefonních sítích). Funkčně považuje Úřad službu připojení pobočkové ústředny v pevném místě k ústředně mobilní sítě za srovnatelnou ke službám poskytovaným incumbentem a alternativními operátory v pevném místě. Tato služba je poskytována zpravidla velkým zákazníkům.

Úřad dále analyzoval poskytování VDTs v pevném místě podle způsobu přístupu účastníka, tedy zda se jedná o službu poskytovanou na přípojkách VoIP, analogových přípojkách, přípojkách ISDN 2, ISDN 30 či 2 Mbit přípojkách. Poskytování VDTs je ve všech způsobech přístupu účastníka z hlediska užitečných vlastností srovnatelné.

Poskytovatel VDTs prostřednictvím VoIP může být odlišný od poskytovatele přístupu. Na kvalitu poskytované VDTs prostřednictvím VoIP tato skutečnost nemá vliv. V obou případech se jedná o dodatečnou službu ke službě vysokorychlostního přístupu k síti Internet. Uživatel vysokorychlostního přístupu k síti Internet má k dispozici širokou nabídku poskytovatelů služeb VoIP ve standardu VDTs a technologicky mu nic nebrání v tom, aby využil nabídky jiného poskytovatele služeb než u přístupu k síti Internet. Skutečnost, že poskytovatel VDTs prostřednictvím VoIP může být odlišný od poskytovatele přístupu, tedy vede k rozšíření nabídky VDTs na maloobchodním trhu.

V souladu s provedenou produktovou segmentací na souvisejícím relevantním trhu č. 1 – přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě (dále jen „RT 1“) však Úřad konstatuje, že u služby volání pro velké podniky, využívající přípojky ISDN 30 a 2 Mbit přípojky, by se o specifický segment trhu mohlo jednat, a proto je podrobí dalšímu zkoumání (viz část produktová a zákaznická segmentace).

Vzhledem k výše uvedenému Úřad do věcného vymezení předmětného maloobchodního produktového trhu na základě zastupitelnosti služeb podle formy přístupu k VDTs zahrnul kovové vodiče, optická vlákna, koaxiální kabely (HFC sítě neboli CATV sítě), bezdrátové sítě (FWA, WiFi). Zahrnuta jsou i ta řešení v rámci mobilních sítí, v rámci kterých mají uživatelé omezenou pohyblivost v rámci daného AP, příp. několika sdružených AP. Podle způsobu přístupu účastníka je součástí trhu VDTs realizovaná jak na širokopásmových přístupech k síti Internet formou „managed VoIP“, tak klasická VDTs realizovaná na analogových, ISDN a 2 Mbit přípojkách.

Samostatná VDTS a balíčky služeb

V souladu s doporučeným postupem Komise ve Vysvětlujícím memorandu Úřad rovněž posuzoval nabídku balíčků na maloobchodním trhu, které obsahují nabídku VDTS.

I když Komise konstatuje, že telefonní služby se na trhu obvykle poskytují společně (jako balíček) přístupu a užití, mají koncoví uživatelé k dispozici různé volby podle jejich preferencí využití. Mohou si proto pořídit přístup a VDTS od jednoho poskytovatele anebo různých poskytovatelů (v případě VDTS se může jednat i o více poskytovatelů). Lze tedy identifikovat samostatné trhy pro přístup a užití.

Pro doplnění Úřad uvádí, že na trhu existují nabídky služeb VDTS, které jsou poskytovány odděleně/nezávisle od přístupu, a to služby CS/CPS jako nápravné opatření na RT 1, dále poskytování služeb VDTS na bázi VoIP jiným poskytovatelem než služeb širokopásmového přístupu k síti Internet, je dáno specifickými vlastnostmi IP datových sítí.

Na maloobchodním trhu je služba VDTS (užití) poskytována ve vztahu k přístupu:

- na vlastní úzkopásmové přípojce jako klasická VDTS,
- na základě služby CS/CPS, bez vlastnictví úzkopásmové přípojky nebo na základě jejího velkoobchodního přeprdeje WLR,
- na vlastním širokopásmovém přístupu prostřednictvím protokolu VoIP,
- prostřednictvím protokolu VoIP na základě technických vlastností sítě Internet, tj. bez vlastního širokopásmového přístupu k účastníkovi, ale za využití vlastních síťových prostředků,
- realizací přeprdeje služeb VDTS na základě komerčních velkoobchodních smluv poskytovatelů služeb elektronických komunikací.

Na maloobchodním trhu jsou služby VDTS nabízeny jak samostatně, tak i jako součást souboru služeb, tzv. balíčků (mixed bundling), ve spojení s mobilními hlasovými službami, přístupem k síti Internet (v pevném místě i pomocí modemu v síti CDMA nebo UMTS) a k televiznímu vysílání. Nabízeny jsou jak double play, triple play, tak i quadruple play balíčky služeb v různých kombinacích. Přínosem pro uživatele je cenové zvýhodnění, administrativní úspora (jedna dodavatelská faktura) a v neposlední řadě to mohou být i kvalitativní výhody. Na druhou stranu při nákupu jednotlivých služeb od různých poskytovatelů má uživatel možnost variabilnějšího výběru, který může více vyhovovat jeho individuálním potřebám.

Z hlediska poskytovatele služeb se jedná o obchodní strategii, kdy kombinovanou nabídkou produktů dochází k realizaci výnosů z rozsahu, včetně snížených nákladů na propagaci a administrativu (billing), tj. ke snížení výrobních a distribučních nákladů. Poskytovány jsou jak balíčky služeb, kdy je uživateli nabízen soubor služeb za jednu cenu, tak soubory služeb s určenou cenou každé služby, kdy na základě odběru více služeb dochází v rámci měsíčního vyúčtování k cenovému zvýhodnění.

Na trhu existují i rozdílné cenové nabídky VDTS u segmentu ISDN 30 a 2 Mbit. Tyto nabídky mají charakter individuálních nabídek (nejčastěji prostřednictvím výběrového řízení), kdy je obvyklé, že odběratelé těchto služeb zároveň poptávají i další služby. Tyto nabídky

jsou označovány jako „komplexní řešení pro firmy“. Nabídky lze proto označit rovněž jako balíček služeb, kdy dochází pro stranu poptávky k úsporám jak cenovým, tak i administrativním apod. Na straně nabídky pak zejména k realizaci úspor z rozsahu a rozmanitosti služeb, přičemž může docházet v rámci takového balíčku k přelévání nákladů (např. nabídka přístupu za symbolickou 1 Kč, zvýhodněné volání do určitého směru apod.).

Při posuzování situace na trhu vycházel Úřad ze zprávy BEREC¹⁴ (včetně doporučeného precedentního případu Microsoft). Úřad konstatuje, že na trhu existuje samostatná poptávka po VDTS poskytované v pevném místě, stejně jako po ostatních komponentech nabízených balíčků. Každý z poskytovatelů služeb nabízí VDTS samostatně, většina z nich má v portfoliu nabízených služeb i samostatnou nabídku dalších služeb, které však mohou být i součástí zvýhodněných balíčků. Na trhu existují průběžné, opakující se, časově omezené zvýhodněné nabídky jednotlivých služeb pro nové i stávající uživatele. Nákup takové zvýhodněné služby může být v některých případech pro uživatele cenově výhodnější než nákup balíčku služeb.

Poskytování některých balíčků obsahujících mobilní služby je omezeno pouze (velkoobchodní) nabídkou mobilních operátorů. Na trhu působí konvergovaný vertikálně integrovaný poskytovatel jak mobilních služeb, tak i služeb poskytovaných v pevném místě – společnost Telefónica. Společnosti Vodafone Czech Republic a.s. (dále jen „Vodafone“) a T-Mobile získávají služby poskytované v pevném místě převážně nákupem na relevantních velkoobchodních trzích č. 4 a 5, především od společnosti Telefónica, která je na těchto relevantních trzích podnikem s významnou tržní silou. Nabídka balíčku s mobilními službami a službami poskytovanými v pevném místě je však v současnosti stále nereplikovatelná pro poskytovatele služeb v pevném místě, neboť na trhu neexistuje velkoobchodní nabídka mobilních služeb.

V listopadu roku 2012 sice vydavatelství Ringier Axel Springer CZ uzavřelo se společností Telefónica smlouvu, na jejímž základě mohou od 7. listopadu 2012 využívat zákazníci společnosti Telefónica mobilní služby pod obchodní značkou BLESKmobil. Parametry tohoto velkoobchodního vztahu mezi vydavatelstvím Ringier Axel Springer CZ a společností Telefónica však neposkytují potřebnou nezávislost obchodního partnera, protože, jak vyplývá z obchodních podmínek služby, nemá přímý právní vztah se zákazníkem.

Tuto situaci může změnit avizovaný vstup společnosti GTS Czech s.r.o. (dále jen „GTS Czech“) a působení případných dalších poskytovatelů služeb elektronických komunikací v pevném místě na trhu jako MVNO. Společnost GTS Czech představila dne 14. května 2013 svou nabídkou mobilních komunikačních služeb, jež začne poskytovat jako MVNO s využitím sítě společnosti T-Mobile.¹⁵ Tyto služby budou dostupné až ve druhé polovině června (přesné zahájení není dosud stanoveno). Společnost GTS Czech bude na trhu fungovat zároveň jako velkoobchodní poskytovatel GSM služeb sítě pro menší místní poskytovatele. Protože i další společnosti deklarovaly zájem o přístup do mobilní sítě, mohou tyto změny na trhu mobilního přístupu a originace v budoucnosti ovlivnit situaci v oblasti integrovaných nabídek mobilních a pevných služeb.

¹⁴ BEREC report on impact of bundled offers in retail and wholesale market definition

¹⁵ Viz tisková zpráva společnosti GTS Czech – <http://www.gts.cz/cz/o-spolecnosti/novinky-1/gts-news-events/operator-gts-czech-rozsiruje-sve-konvergentni-portfolio-pro-firmy-spousti-mobilni-sluzby>.

Na základě dostupných informací Úřad, v souladu s doporučeným postupem ve Vysvětlujícím memorandu, konstatuje, že se nejedná o samostatný trh balíčků služeb. Služby VDTS poskytované ve veřejných telefonních sítích v pevném místě jako součást balíčků tak budou posuzovány jako součást předmětného maloobchodního trhu VDTS poskytované ve veřejných telefonních sítích v pevném místě.

Produktová a zákaznická segmentace

V této části Úřad zkoumá, zda existují takové rozdíly mezi službami poskytovanými fyzickým nepodnikajícím osobám (domácnostem) a právnickým a podnikajícím fyzickým osobám, které by odůvodňovaly provedení segmentace trhu.

Úřad vychází z toho, že segmentace je oprávněná, pokud jsou stanoveny produkty nebo služby, které jsou vzájemně zaměnitelné jen v malé nebo relativní míře¹⁶, nebo jsou zjištěny rozdílnosti v cenových modelech a nabídkách pro daný produkt nebo službu, které mohou také indikovat odlišné skupiny uživatelů.

Z hlediska poptávky a nabídky má služba VDTS poptávaná různými typy účastníků stejné užité vlastnosti a kvalitu.

I když na trhu obvykle dochází k základnímu rozlišení dvou skupin zákazníků podle užití, nemá toto zásadní vliv na výběr poskytovatele služeb. Většina poskytovatelů služeb volání nabízí služby VDTS oběma kategoriím uživatelů. Zařazení do zákaznického segmentu je dáno na základě poskytovatelem služeb zvolených parametrů hodnocení a přestup mezi segmenty je možný na základě splnění poskytovatelem služby předem daných kritérií.

Na trhu však existují nabídky i poskytovatelé VDTS poskytované v pevném místě, kteří se zaměřují jen na určitý segment uživatelů. Na základě informací z elektronického sběru dat (ESD) ke konci roku 2012 poskytovalo služby VDTS na trhu v České republice 118 subjektů jak domácnostem, tak i podnikům, přičemž u části poskytovatelů nedochází ani k rozlišení nabídky (jednotná nabídka pro uživatele). Naproti tomu u jednotlivých poskytovatelů může docházet k převažující nabídce služeb jedné z uvedených účastnických skupin. Ke konci roku 2012 poskytovalo 23 subjektů služby výhradně podnikatelům a pouze 10 subjektů poskytovalo služby VDTS výhradně domácnostem.

Lze proto konstatovat, že nabídka na trhu je dostatečně široká, aby uživatel mohl získat službu od různých poskytovatelů těchto služeb, pouze část poskytovatelů služeb odděluje na trhu nabídky pro domácnosti a podniky (případně používají detailnějšího členění). Je však třeba konstatovat, že toto platí pouze v případě, že lze zajistit přístup ke službám VDTS (technickou i ekonomickou replikovatelnost) pro poskytování těchto služeb.

¹⁶ Viz Pokyny Komise, čl. 44: „Podle zažitého precedenčního práva, relevantní trh produktu/služby zahrnuje všechny produkty nebo služby, které jsou dostatečně zaměnitelné nebo nahraditelné, nejen ve smyslu jejich objektivních charakteristik, v důsledku čehož jsou zvláště vhodné pro uspokojování trvalých potřeb spotřebitelů, jejich ceny nebo zamýšleného užití, ale také ve smyslu konkurenčních podmínek a/nebo struktury nabídky a poptávky na dotyčném trhu. Produkty nebo služby, které jsou vzájemně zaměnitelné jen v malé nebo relativní míře, nejsou součástí téhož trhu. NRÚ by proto měly zahájit proces definování trhu relevantního produktu nebo služby seskupením produktů a služeb, které používají spotřebitelé pro stejné účely (koncové užití).“.

Případná tržní selhání, resp. replikovatelnost služeb, Úřad považuje za vhodné nejprve řešit na přístupových relevantních trzích č. 1, 4¹⁷, 5 a 6.

Úřad dále zvažoval i možné odlišnosti VDTS z hlediska jejího užití. Vycházel přitom z toho, že obecně má služba VDTS stejné užitné vlastnosti a kvalitu pro všechny uživatele. I přes toto konstatování se Úřad rozhodl prozkoumat, zda některé z odlišností využití VDTS mezi jednotlivými skupinami uživatelů, a to především z hlediska:

- a) volání ve špičce a mimo špičku,
- b) volání v rámci VPN,

nejsou důvodem pro provedení segmentace trhu.

Ad a) volání ve špičce a mimo špičku

Rozlišování volání z hlediska cen uplatňují poskytovatelé služeb v pevných sítích různě. Volání ve špičce a mimo špičku například nerozlišují společnosti Air Telecom, Spinoco Czech Republic, a.s., Vodafone a T-Mobile. Mezi poskytovatele služeb v pevném místě, kteří rozlišují volání na špičku a mimo špičku, patří např. společnosti Axfone s.r.o., CentroNet, a.s., J.S.tel s.r.o., MATTERNA Communications a.s., MAXPROGRESS, s.r.o. a Nej TV a.s.

Někteří poskytovatelé služeb v pevných sítích nabízejí obojí – tj. v některých tarifech rozlišují ceny volání podle doby uskutečnění volání, a to na dobu ve špičce a mimo špičku, u některých tarifů nikoliv. Jako příklad lze uvést společnosti Telefónica, UPC Česká Republika, s.r.o., Český Bezdrát s.r.o., RIO Media, a.s. a SMART Comp. a.s.

Co se týká uplatňování rozlišení doby volání v členění na domácnosti a podnikatele, lze např. uvést společnost Telefónica, která z cenového hlediska rozlišuje i u domácností provoz ve špičce a mimo špičku. U tarifů určených pro podnikatele je u jednoho ze dvou tarifů, které společnost Telefónica nabízí, volání ve špičce a mimo špičku účtováno rozdílně a u druhého tarifu nikoliv. V rámci hlasových řešení, která jsou většinou sestavována na míru, není u hlasových volání rozlišení na špičku a mimo špičku běžné.

Dále např. společnost UPC Česká republika, s.r.o. v ceníku pro podnikatele rozlišuje volání ve špičce a volání mimo špičku a u domácností toto rozlišení používá v rámci některých tarifů a u některých tarifů ne.

Je skutečností, že volání ve špičce a mimo špičku v případě fyzických nepodnikajících osob (domácností) a právnických a podnikajících fyzických osob vykazují odlišnosti. Ty jsou však způsobeny především vazbou na využití (účel) služby VDTS obou zákaznických skupin, nikoliv odlišností v užitné hodnotě a kvalitě služby. Cenové odlišení volání ve špičce a mimo špičku bylo historicky zavedeno jako prostředek pro zajištění rovnoměrné distribuce volání v průběhu dne a nepřetěžování sítě ve špičce. Současná kapacita sítě již fakticky tato opatření nevyžaduje. Stejně tak není rozlišování volání ve špičce a mimo špičku využíváno ani v případě volání originovaného na přípojkách VoIP, u

¹⁷ Ve vysvětlujícím memorandu se na str. 13 uvádí: „Podobně platí, že národní regulační orgány musí přihlížet k regulaci uvalené na trh velkoobchodního (fyzického) přístupu k infrastruktuře tehdy, když analyzuje velkoobchodní trh odchozích volání z pevných sítí. Následně je třeba přihlídnout k nápravným opatřením přijatým pro zpřístupnění účastnických vedení při výhledovém hodnocení významné tržní síly na maloobchodním trhu s pevným přístupem.“

něhož v posledních letech dochází k růstu, zatímco provoz volání originovaný na přípojkách PSTN klesá. Na straně nabídky Úřad v poslední době pozoruje, že nové tarify již toto rozlišování volání ve většině případů nezahrnují. Např. společnost UPC Česká Republika, s.r.o. zavedla během ledna 2013 nové tarify, kde u tří ze čtyř nových tarifů nečlení volání na špičku a mimo špičku.

I když při rozlišení doby volání na volání ve špičce a mimo špičku existují rozdíly v cenách, je z výše uvedeného zřejmé, že segmentovat nelze plošně. Z hlediska vývoje cen v čase lze obecně uvést, že rozdíly v cenách z hlediska volání ve špičce a mimo špičku jsou stabilní. Pokud dochází ke změnám cen v čase, tak poskytovatelé služeb VDTS toto řeší spíše zaváděním nových tarifů s odlišnou strukturou cen na rozdíl od původních tarifů, avšak odlišné bývají i podmínky nabízených služeb, např. vazba na měsíční cenu.

Úřad má dále za to, že trendem trhu, a to jak na základě tvorby nových tarifů poskytovateli služeb VDTS na trhu v České republice, tak i s přihlédnutím k vyššímu využívání datových sítí a zároveň disponibilní kapacitě PSTN sítí, bude na trhu v nejbližší budoucnosti docházet k nastavení jednotných tarifů bez rozlišení na volání ve špičce a volání mimo špičku. Obdobný trend již nastal u mobilních sítí.

Ad b) volání v rámci VPN

VPN (Virtual Private Network) obecně umožňuje vytvoření virtuální sítě pro služby volání. Jedná se o řešení nabízené poskytovateli služeb v pevném místě pro přenos hlasu, a to zákazníkům (právníkům osobám) velkého a středního rozsahu, které umožňuje těmto zákazníkům definovat vlastní pravidla pro hlasová spojení v rámci podnikových uživatelů, přidělovat zkrácená čísla pro volání, rozhodovat o tom, kdo bude do VPN zapojen a kdo nikoli, a definovat další pravidla ohledně používání své VPN.

Tarifikace těchto služeb je zahrnuta v paušálu, nejedná se o účtování dle provozních jednotek (cena za minutu volání), pro uživatele se pak jeví tato služba jako „bezplatná“ na rozdíl od jiných volání ve vlastní síti nebo volání do ostatních sítí.

Pro menší zákazníky, které představují zejména domácnosti anebo malí podnikatelé, nabízejí poskytovatelé služeb volání namísto VPN možnost zvolit několik telefonních čísel účastníků v rámci sítě daného poskytovatele služby, které budou tvořit „skupinu“, v rámci které si mohou volat za „nižší“ cenu. Tato cena rovněž není stanovena podle provozních jednotek (cena za minutu volání), ale je buď přímo zahrnuta v ceně nabídky účastnického tarifu, anebo se jedná o doplňkovou službu hrazenou paušální sazbou.

Z hlediska užité hodnoty se jedná u obou výše uvedených služeb volání (VPN a zvýhodněná volání účastníka na vybraná čísla v rámci sítě daného poskytovatele služeb) o obdobné služby pro celé portfolio účastníků daného operátora. Není proto důvod k vytváření specifických segmentů.

Úřad dále rozpracoval i analýzu bariér přechodu mezi uvažovanými segmenty a vyhodnocení cenových modelů a nabídek daného produktu nebo služby různých poskytovatelů služeb VDTS.

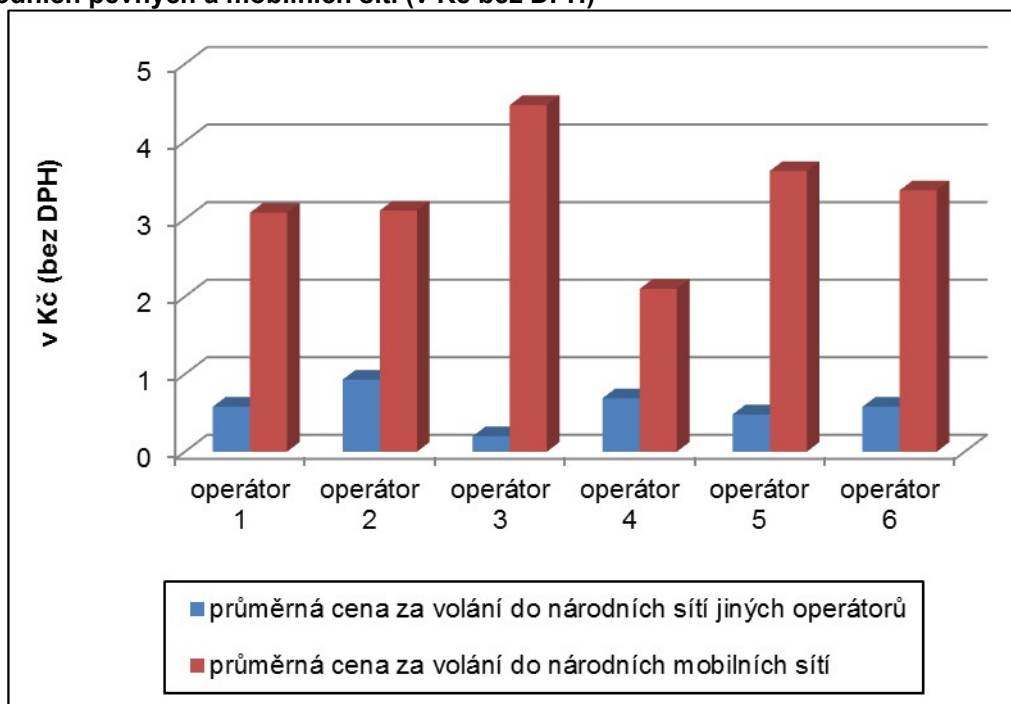
Jak již Úřad uvedl výše, na trhu působí 118 subjektů, které nabízejí služby VDTS jak domácnostem, tak i podnikům, 23 subjektů poskytuje služby VDTS výhradně podnikatelům a státní správě a pouze 10 subjektů poskytuje služby VDTS výhradně domácnostem. Na trhu dochází průběžně i k profilování (zúžení/rozšíření nabídky jednotlivým účastnickým segmentům) jednotlivých poskytovatelů služeb VDTS, jako příklad lze uvést např. společnost České Radiokomunikace a.s., T-Mobile, Dial Telecom, a.s./Volný, a.s., UPC Česká Republika, s.r.o.

Subjekty, které nabízejí služby celému portfoliu uživatelů, však mohou cílit svoji nabídku na různé segmenty zákazníků. Úřad proto provedl porovnání vývoje průměrné jednotkové ceny podle směru volání u vybraných významných poskytovatelů služeb, kteří představují na trhu VDTS 80 % (u služeb poskytovaných fyzickým nepodnikajícím osobám) a 75 % (u služeb poskytovaných fyzickým podnikajícím a právnickým osobám).

Na základě veřejně dostupných ceníků vybraných poskytovatelů služeb VDTS na webu provedl Úřad jejich analýzu z pohledu uplatnění účastnické segmentace jednotlivými poskytovateli služeb a cenové nabídky těmto segmentům. Pro účely analýzy maloobchodního trhu VDTS, který nebyl stanoven jako trh relevantní (viz analýzy relevantních trhů 3 – 6 provedené podle OOP/1/07/2005-2), který je vymezen pro účely vymezení velkoobchodního relevantního trhu č. 2 - původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě, považuje Úřad za dostatečné pouze provedení výběrového šetření.

a) porovnání výše průměrné jednotkové ceny u vybraných poskytovatelů služeb za volání do pevné sítě a za volání do mobilní sítě

Graf č. 6: Průměrná výše ceny vybraných poskytovatelů služeb VDTS za minutu volání¹⁸ do národních pevných a mobilních sítí (v Kč bez DPH)

¹⁸ Použity tržby za volání a počet reálných minut volání za rok 2012, zdroj ESD.

b) porovnání ceníkových cen aktuálních k 1. 7. 2013

Úřad provedl vyhodnocení ceníkových cen vybraných významných poskytovatelů VDTS platných k 1. 7. 2013 a zveřejněných na webových stránkách těchto poskytovatelů. Na základě analýzy veřejně dostupných ceníků vybraných poskytovatelů služeb VDTS v České republice lze konstatovat k cenovým modelům a nabídkám poskytovatelů služeb VDTS z hlediska účastnické segmentace následující:

- Segmentace uplatňovaná na trhu poskytovateli služeb není jednotná, sami poskyvatelé služeb ve svých nabídkách „nerespektují“ uvedené segmenty a shodný tarif nabízejí napříč několika segmenty, a to i v případě, kdy předem stanoví parametr pro zařazení na do daného segmentu.
- Při segmentaci není poskytovateli služeb VDTS uplatněn jednotný přístup. Lze dohledat jak případy segmentace pouze na nepodnikající fyzické osoby (domácnosti, osobní, ...) a podnikající fyzické a právnické osoby, tak i další členění této kategorie na podnikatele, podniky a korporace a separátně vyčleněnou státní správu.
- I v rámci uvedených segmentů poskyvatel služeb VDTS uplatňuje další nabídku tarifů podle potřeb zákazníka (zaměření nebo velikost spotřeby), nebo jsou z hlediska předvídatelnosti/pravidelnosti odběru služeb nabízeny různé formy účtování.
- V porovnání s ostatními poskytovateli služeb VDTS je nabídka tarifů společnosti Telefónica, a to zejména dodatkových tarifů. Vzhledem k výnosům z rozsahu a rozmanitosti, kterých tato společnost v porovnání s ostatními subjekty na trhu může dosahovat, může a v dodatkových tarifech na trhu uplatňuje, neporovnatelně nižší ceny než konkurence.
- Uplatňované ceny v jednotlivých segmentech mají poměrně značný rozptyl a vzhledem k nejednotnosti přístupu k segmentování, nejsou ani porovnatelné změny mezi segmenty napříč celým trhem.
- Část poskytovatelů nabízí firemní řešení jako individuální, s individuální cenou, často i jako komplexní řešení služeb elektronických komunikací a IT řešení. Úřad neshromažďuje informace o nabízených komplexních IT řešeních (včetně informací o cenách). Úřad však vychází z toho, že tito poskyvatelé nabízí svým firemním zákazníkům minimálně službu přístupu k veřejným telefonním sítím (VTS) a VDTS a proto k hodnocení těchto nabídek přistupuje na relevantním trhu č. 1. Úřad v této souvislosti dodává, že velkoobchodní vstup na maloobchodní VDTS – na trhu originace volání, je obchodován za jednotnou cenu za minutu (rozlišení pouze zda se jedná o provoz ve špičce nebo mimo špičku), ve stejné kvalitě, bez ohledu na její maloobchodní původ (využití).

Závěr k části produktová a zákaznická segmentace: Úřad neshledal důvody pro provedení účastnické nebo produktové segmentace trhu.

Substituce ostatních produktů a služeb na straně nabídky a poptávky

Úřad zkoumal dané vymezení trhu z hlediska možných substitutů na straně poptávky a nabídky, jako jsou např. SMS, e-mail.

Na základě vyhodnocení substituce Úřad konstatuje, že ke zkoumané VDTS poskytované v pevném místě nenalezl žádný substitut, neboť výše uvedené služby nahrazují VDTS poskytovanou v pevném místě na základě užitných vlastností, funkcionality apod. na straně poptávky pouze velmi omezeně, a proto nelze výše uvedené služby považovat za substitut.

Trendy a očekávaný vývoj na maloobchodním trhu

Vliv na vývoj služeb VDTS bude mít ve sledovaném období především rozvoj širokopásmových sítí. Na maloobchodním trhu VDTS bude i nadále docházet k nahrazování klasické telefonie službami VoIP poskytovanými na širokopásmových sítích.

I v budoucnu lze očekávat, že na relevantním trhu bude klesat objem provozu volání daný poklesem klasických PSTN služeb. Tento pokles pravděpodobně nebude v dalších letech tak rychlý, neboť ho bude zmírňovat narůstající podíl služeb VoIP prostřednictvím širokopásmových přístupových sítí.

I když z trhu byla vyloučena služba prostřednictvím „non-managed VoIP“ (např. služba Skype), je třeba brát v úvahu její vliv na vývoj VDTS, především na provoz volání. Ve vydání Hospodářských novin ze dne 30. 7. 2012 bylo zveřejněno, že přes Skype už volá na světě více než 250 milionů aktivních uživatelů. V úvahu bude třeba vzít i avizovaný rozvoj volání prostřednictvím sociální sítě Facebook apod. Lidé pracující na vývoji Skype software vidí tento trend jako velmi rychle se zvyšující a během několika málo let odhadují počet uživatelů služby Skype ve výši jedné miliardy. To svědčí o rostoucí oblíbenosti těchto služeb, jejichž využívání se v závislosti na zvyšující se penetraci počítači a přístupem k síti Internet a nízkým nákladům bude i nadále rozšiřovat.

Závěr a shrnutí k věcnému vymezení maloobchodního trhu

Maloobchodní trh veřejně dostupné telefonní služby zahrnuje služby volání generované účastníky s geografickými a negeografickými čísly, volání z telefonních čísel s přístupovými kódy k neveřejným sítím a z VTA (veřejných telefonních automatů):

- do vlastní sítě,
- do ostatních národních pevných sítí vč. neveřejných sítí,
- do národních mobilních sítí,
- mezinárodní volání,
- na linky tísňového volání,
- na operátorské služby,
- na informační služby,
- na účet volaného,
- na čísla s vyjádřenou cenou,
- na čísla se sdílenými náklady,
- prostřednictvím virtuálních volacích karet,
- prostřednictvím vytáčeného (dial-up) přístupu k Internetu.

VDTS poskytovaná v pevném místě pro koncové uživatele může být zajišťována jak prostřednictvím klasických PSTN sítí, tak i širokopásmových sítí jako „managed VoIP“. Je poskytována na infrastruktuře přístupových sítí v pevném místě vybudované na základě

kovového vodiče, optických vláken, koaxiálních kabelů (příp. HFC sítí), bezdrátových sítí (FWA, WiFi) a mobilních sítí za předpokladu, že uživatelé bude omezena mobilita služeb. Je zde tedy uplatněn princip technologické neutrality. Trh zahrnuje jak volání uskutečněná nepodnikajícími fyzickými osobami, tak i právníckými a podnikajícími fyzickými osobami.

2.1.2 Věcné vymezení velkoobchodního trhu

Související velkoobchodní trhy k maloobchodnímu trhu

V návaznosti na výše uvedené vymezení maloobchodního trhu veřejně dostupné telefonní služby jsou souvisejícími velkoobchodními trhy, které zajišťují realizaci (uskutečnění) VDTS v pevném místě, tyto trhy:

- RT 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě,
- RT 3 – ukončení volání (terminace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě,
- T – tranzit volání.

Dalšími souvisejícími trhy mohou být:

- RT 7 – ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

Zprostředkovaně i trhy:

- RT 4 – velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítě (včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení) v pevném místě,
- RT 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací,
- RT 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity.

Věcné vymezení velkoobchodního relevantního trhu odvozením z trhu maloobchodního

V minulé analýze trhu č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě byl trh věcně vymezen následovně:

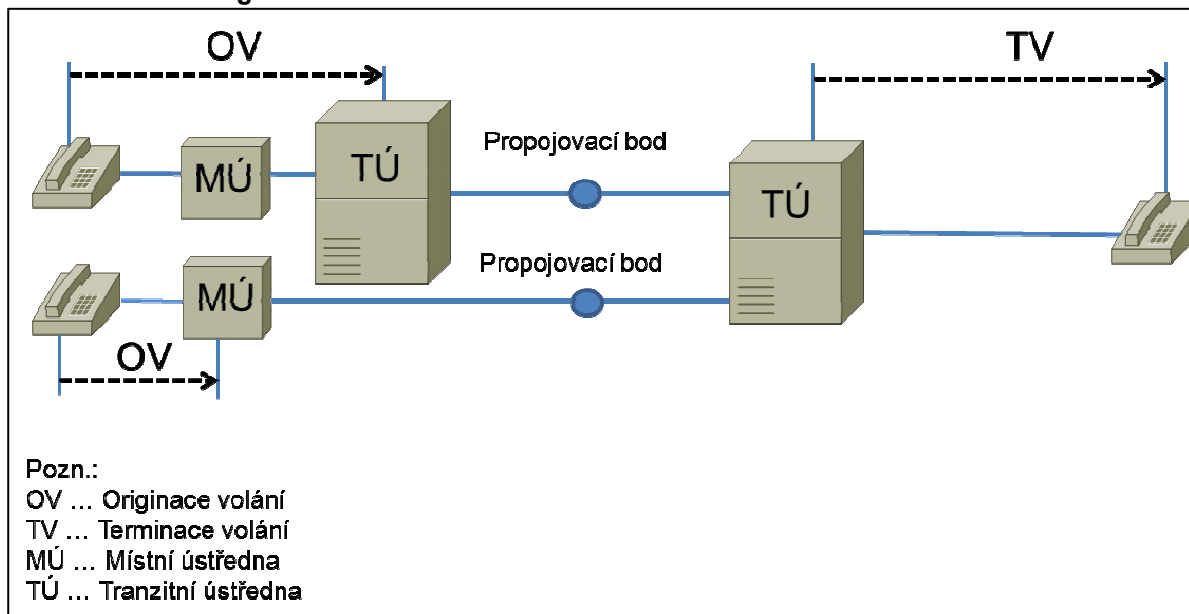
„Relevantní trh č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě zahrnuje tu část přenosu volání z koncového bodu sítě po ústřednu nebo jiné obdobné zařízení, na kterém je poskytován přístup a propojení ve veřejných telefonních sítích, přičemž ústřednou se rozumí místní nebo tranzitní ústředna nebo jiné obdobné zařízení, ve kterém jsou sítě propojeny, a v jejíž přístupové oblasti se nachází koncový bod veřejné telefonní sítě.“

V souladu s definicí souvisejícího maloobchodního trhu je za originaci volání považován pouze takový případ, kdy se jedná o VDTS.

Služba původu volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě může být realizována buď prostřednictvím přístupových sítí s propojováním okruhů (klasická PSTN síť) anebo jako „managed VoIP“, prostřednictvím přístupových širokopásmových sítí, jak je uvedeno ve věcném vymezení maloobchodního trhu.“

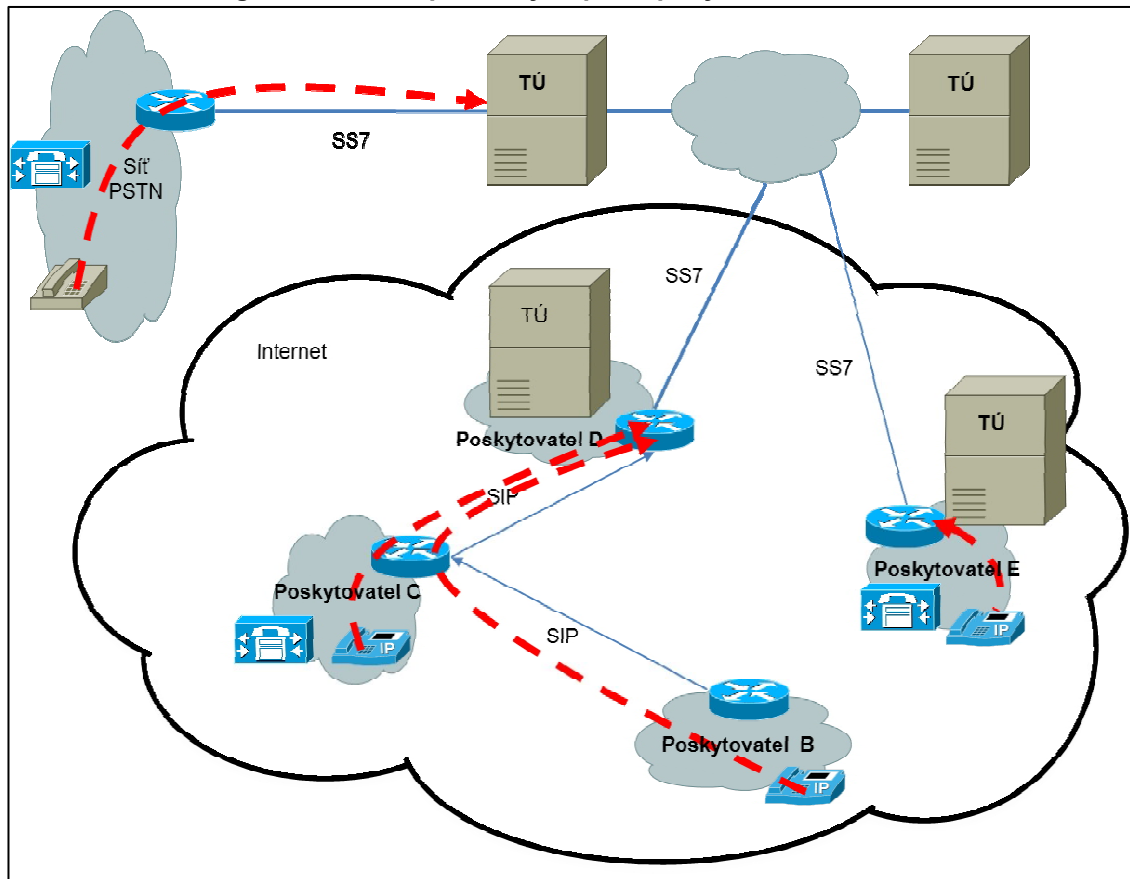
Zatímco v PSTN síti jsou technická řešení velkoobchodní originace jednoznačná (obrázek č. 2), volání originovaná v širokopásmových přístupových sítích mohou mít různá řešení (obrázek č. 3).

Obrázek č. 2: Originace v PSTN sítích

U originace (zrcadlově rovněž u terminace) VDTS v přístupových širokopásmových sítích může docházet k různým modifikacím (viz obrázek č. 3) Tyto modifikace jsou odrazem velkého množství poskytovatelů služeb VDTS na maloobchodním trhu, jejichž technické zázemí, velikost a rozsah poskytovaných služeb jsou velmi diferencované. Ačkoliv službu prodávají na maloobchodním trhu koncovým účastníkům, provoz nebo síťová řešení si musí na velkoobchodním trhu zcela nebo částečně nakupovat (pronajímat), aby mohlo dojít k samotnému uskutečnění volání.

Obrázek č. 3: Originace v širokopásmových přístupových sítích

Poznámka k obrázku č. 3:

... POI (propojovací body tranzitní úrovně)

...cesta originace

... tranzitní ústředna

... přístupový bod sítě

... ústředna (nebo obdobné zařízení v NGN síti) poskytovatele

... telefonní účastník (IP, nebo PSTN)

Sít' PSTN ... veřejná telefonní síť s přepínáním okruhů s místní (tranzitní) ústřednou

Poskytovatel B ... poskytovatel VDTs (příp. s vlastní sítí) poskytující hlasové služby formou přeprodeje

Poskytovatel C ... poskytovatel s vlastní sítí a s místní (tranzitní) ústřednou

Poskytovatel D ... poskytovatel s vlastní sítí, a tranzitní ústřednou

Poskytovatel E ... poskytovatel s vlastní sítí, účastníky, ústřednou a tranzitní ústřednou

SS7 ... signalizační a propojovací protokol (sít' PSTN) nebo obdobně signalizační a propojovací protokol pro NGN sítě

SIP signalizační a propojovací protokol pro hlasovou komunikaci v IP sítích

Obrázek č. 3 znázorňuje kategorie poskytovatelů veřejných komunikačních sítí, v nichž jsou poskytovány VDTS. Úřad podrobil volání prostřednictvím širokopásmových přístupových sítí (včetně NGN sítí) dalšímu zkoumání tak, aby jasně vymezil kritéria velkoobchodního relevantního trhu (s ohledem na výše uvedenou definici relevantního trhu) a aby bylo zřejmé, které subjekty poskytují službu originace a zrcadlově i službu terminace (bude použito i při analýze relevantního trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě). Pro identifikaci poskytovatele služeb zvažoval jako výchozí následující kritéria:

- Existence vlastního přístupu k hlasovým službám,
- Existence vlastní ústředny,
- Přidělené identifikační číslo sítě (držení vlastního OpID),
- Existence smlouvy o propojení,
- Přidělené rozsahy telefonních čísel,
- Zajištění přenositelnosti,
- FTR (fixed termination rate, tj. cena za terminaci),
- Existence nepřímého tranzitu.

Vlastní přístup

Přístupem se pro způsob tohoto vymezení rozumí možnost využívat technické prostředky (síťové prvky, přiřazené prostředky) za účelem poskytování hlasových služeb nebo za účelem využívání těchto služeb. Kritérium není indikátorem originujícího operátora, není podstatné.

Vlastní ústředna

Jedná se o přiřazené prostředky, to znamená prostředky fyzické infrastruktury související se sítí elektronických komunikací, které umožňují poskytování služeb prostřednictvím této sítě. Provozování uvedených zařízení jsou podmínkou pro poskytování služeb originace.

Identifikační číslo sítě

Identifikační číslo sítě (OpID) reprezentuje informaci, která může být použita k řízení směrování volání (i na přenesená čísla) a je spolu s kódem síťového směrovacího čísla součástí síťového směrovacího čísla. Přidělení identifikačního čísla sítě Úřad považuje za podmínku pro poskytování služeb originace. OpID slouží k jednoznačné identifikaci operátora.

Propojení

Propojením se rozumí fyzické a logické spojení veřejných komunikačních sítí za účelem umožnění komunikace uživatelům jednoho podnikatele s uživateli téhož nebo jiného podnikatele. Propojení se zajišťuje na základě písemné smlouvy uzavřené mezi operátory, přičemž operátorem se rozumí podnikatel, který zajišťuje nebo je oprávněn zajišťovat veřejnou komunikační síť nebo přiřazené prostředky. Přidělení identifikačního čísla sítě a uzavřené smlouvy o propojení jsou podmínkou pro poskytování služeb originace.

Rozsahy čísel

Oprávnění k využívání čísel uděluje Úřad (podle § 30 Zákona) podnikateli zajišťujícímu veřejnou komunikační síť nebo poskytujícímu veřejně dostupnou službu elektronických komunikací podle Všeobecného oprávnění¹⁹, anebo užívajícímu tuto síť nebo službu. V případě oprávnění k využívání čísel připojených k neveřejným komunikačním sítím je Úřad oprávněn udělit toto oprávnění i právnické osobě, která není výše uvedeným podnikatelem. Oprávnění k využívání čísel tedy není vázáno na vlastnictví komunikační infrastruktury či technických prostředků a není tedy ani indikátorem originujícího operátora.

Přenositelnost telefonních čísel²⁰

Podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací je povinen zajistit, aby každý účastník, který o to požádá, si mohl ponechat své telefonní číslo, popřípadě čísla, z rozsahu číslovacího plánu, nezávisle na podnikateli, který službu poskytuje, v případě geografických telefonních čísel na určeném území a v případě negeografických telefonních čísel kdekoli na území státu.

Tato povinnost se nevztahuje na přenositelnost telefonních čísel mezi veřejnou pevnou a veřejnou mobilní komunikační sítí.

Za povinnost originujícího operátora lze tedy považovat povinnost realizovat přenositelnost vlastních čísel a zabezpečit i přenositelnost čísel jiných poskytovatelů VDTS, využívajících jeho OpID. Originující operátor má vždy odpovědnost za směrování provozu. Kritérium je indikátorem originujícího operátora.

FTR (fixed termination rate, tj. cena za terminaci v pevných sítích)

Je vztažena k povinnostem na terminačním trhu. Jako cena za terminaci v pevných sítích (FTR) jsou označeny ceny, kterou platí operátor směřující provoz do sítě jiného operátora za účelem ukončení volání v této síti tomuto operátorovi. Služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích jsou specifické tím, že ukončit volání může pouze ten operátor, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází. Toto kritérium není indikátorem originujícího operátora.

¹⁹ § 10 odst. 1 písm. b) Zákona

²⁰ Povinnost poskytovat službu přenositelnosti čísel vychází z § 34 Zákona

Nepřímý tranzit

Nepřímým tranzitem se rozumí nepřímé propojení, to znamená propojení dvou veřejných komunikačních sítí prostřednictvím veřejné komunikační sítě třetího podnikatele zajišťujícího veřejnou komunikační síť. Toto kritérium nemá pro služby originace vypovídající hodnotu, na vlastní originaci nemá vliv.

Vybraná kritéria pro poskytovatele služeb originace ve veřejné telefonní síti v pevném místě

Na základě vyhodnocení výše uvedených kritérií Úřad dospěl k závěru, že poskytovatel služeb na předmětném relevantním trhu splňovat následující předpoklady. Musí disponovat:

- vlastní ústřednou,
- identifikačním číslem sítě,
- propojením.

Tyto předpoklady Úřad posuzoval u následujících kategorií poskytovatelů:

Do kategorie A jsou zařazeni přeprodeji hlasových služeb, to jsou takoví poskytovatelé VDTS, kteří nemají přidělený rozsah čísel, telefonní ústřednu, ani neposkytují služby ve vlastní síti (poskytovatel - přeprodejce bez vlastní sítě A). Nemá vlastní síť (proto neuveden v obr. 2).

Kategorie B se liší od A pouze tím, že podnikatel poskytuje služby ve vlastní síti (poskytovatel B).

Podnikatel kategorie C zajišťující veřejnou komunikační síť již má vlastní ústřednu. Své služby poskytuje na základě smlouvy o propojení ve smyslu umožnění přístupu ke službám poskytovaným jiným podnikatelem (na obrázku poskytovatel C nabízí své služby poskytovatelům VDST kategorie A a B).

Podnikatel kategorie D a E s přidělenými identifikačními čísly sítě (OpID) a s propojenými sítěmi. Rozdíl mezi nimi je, že poskytovatel kategorie D nemá své vlastní účastníky a své služby poskytuje pouze ostatním poskytovatelům VDTS (na obrázku poskytovatel kategorie D poskytuje velkoobchodní propojení poskytovateli C) a poskytovatel kategorie E je plný operátor s vlastním rozsahem čísel, ústřednou, vlastním přístupem, vlastními účastníky, OpID a smlouvou o propojení ve smyslu spojení veřejných komunikačních sítí.

Originujícím operátorem je v těchto souvislostech podnikatel zařazený do kategorie D a E, to znamená podnikatel v elektronických komunikacích zajišťující veřejné komunikační síť, propojení do veřejných komunikačních sítí, a se svým vlastním identifikačním číslem sítě²¹.

Směrování čísla směrem od/k poskytovatelům VDTS bez OpID se uskutečňuje na základě smluv o poskytování služeb elektronických komunikací, např. o přístupu. Pouze

²¹ Telefonní číslo je vždy spojeno s OpID sítě, v níž je umístěno a může na základě toho být v síti směrováno.

poskytovatel kategorie D, příp. E může dále směřovat volání poskytovateli maloobchodních služeb.

Všechny výše uvedené předpoklady splňují poskytovatelé zařazení do sloupce D a E, kteří byli pomocně nazváni střední OLO a samostatný OLO (včetně incumbenta). Poskytovatelé skupiny C (malý OLO) nesplňují kritérium OpID (nemají vlastní identifikační číslo sítě, často nevlastní ani rozsahy svých čísel, ani neumožňují volbu přenositelnosti čísla).

Tabulka č. 1: Rozdělení poskytovatelů služeb VDTS na relevantním trhu

Kritérium	A, B	C (malý OLO)	D (střední OLO)	E (samostatný OLO + incumbent)
Vlastní ústředna	n	A	A	A
Propojení	n	n	A	A
OpID	n	n	A	A

Pozn.: A - kritérium splněno

n - kritérium nesplněno, poskytovatel služby tímto nedisponuje

OLO - alternativní operátoři (other licensed operators)

Poskytovatelé služeb volání na maloobchodním trhu bez vlastní ústředny (typ A a B) jsou označeni jako přeprodejci (reselleři) služeb, které jsou zajišťovány prostředky jiného poskytovatele služeb elektronických komunikací. Poskytovatelé služeb této kategorie tedy nemohou poskytovat služby na trhu originace přímo, ale prostřednictvím operátorů zařazených do kategorie C, D, E. Poskytovatelé služeb zařazení ve skupině B oproti skupině A mohou provozovat vlastní přístup do zákaznických lokalit s využitím ústředny hostující sítě. Poskytovatelé služeb skupiny A a B však nedisponují ani vlastní ústřednou, ani propojením, nemají vlastní OpID a nezajišťují ani přenositelnost čísel. Povinnost přenositelnosti čísel²² je mandatorní, operátor musí přenositelnost zajistit buď sám či prostřednictvím jiného operátora. Obě skupiny A i B mohou (ale nemusí) vlastnit své rozsahy čísel.

Poskytovatele služeb na maloobchodním trhu zařazené do skupiny C (malý OLO) lze charakterizovat jako menší alternativní poskytovatele služeb, kteří vlastní ústřednu a mají přístup k jiné síti. Nevlastní však OpID. Mohou mít rovněž vlastní rozsahy čísel. Tito operátoři mají sice technické předpoklady pro propojování, ale výsledek jejich rozhodnutí (zda budou disponovat OpID a realizovat propojení, nebo zda využijí služeb operátorů zařazených do kategorie D a E) závisí na jejich ekonomických či provozních kalkulacích. I tyto operátoři se mohou dále vázat na poskytovatele služeb zařazených do kategorie A a B.

Operátoři skupiny D (střední OLO) a E (samostatný OLO + incumbent) poskytují jak službu propojení, tak disponují vlastní ústřednou, disponují OpID (identifikační číslo sítě) a mají vlastní rozsahy čísel.

²² Povinnost poskytovat službu přenositelnosti čísel vychází z § 34 Zákona.

Shrnutí

Na základě vyhodnocení výše uvedených kritérií Úřad dospěl k závěru, že poskytovatel služeb na předmětném relevantním trhu musí splňovat následující předpoklady, to je, že musí disponovat:

- vlastní ústřednou,
- identifikačním číslem sítě,
- propojením.

Služby na velkoobchodním trhu originace

Úřad dále analyzoval služby na velkoobchodním trhu originace dle specifikovaných druhů maloobchodních volání uvedených ve věcném vymezení maloobchodního trhu a zjišťoval odlišnosti v poskytování služeb z hlediska provozních a finančních toků.

Služby na velkoobchodním trhu originace Úřad na základě specifik provozních a finančních toků rozdělil do těchto základních skupin:

- Originace volání na účastnická čísla geografická i negeografická,
- Originace volání na účet volaného,
- Originace volání na čísla služeb se sdílenými náklady,
- Originace volání – služby virtuálních volacích karet,
- Originace prostřednictvím služby CS/CPS,
- Originace pro volání ke službě vytáčeného (dial-up) přístupu k Internetu.

Volání na účastnická čísla geografická i negeografická zahrnuje volání na účastnická čísla do vlastní pevné sítě, dále volání na účastnická čísla do ostatních národních pevných sítí, volání do národních mobilních sítí a mezinárodní volání. V tomto případě hradí cenu za volání volající. Provozní a finanční tok je shodný.

U originace na účet volaného volající neplatí cenu za volání na tzv. bezplatná čísla (freephone čísla 800). Náklady na volání nese poskytovatel služby na těchto číslech. Služba je popsána detailněji na obrázku č. 5.

Mezi volání na čísla služeb se sdílenými náklady je řazeno volání na čísla 840/841/848/844 (přístupové kódy ke službě elektronických komunikací). Volající platí službu pouze částečně. Služba a provozní a finanční toky jsou popsány detailněji na obrázku č. 5.

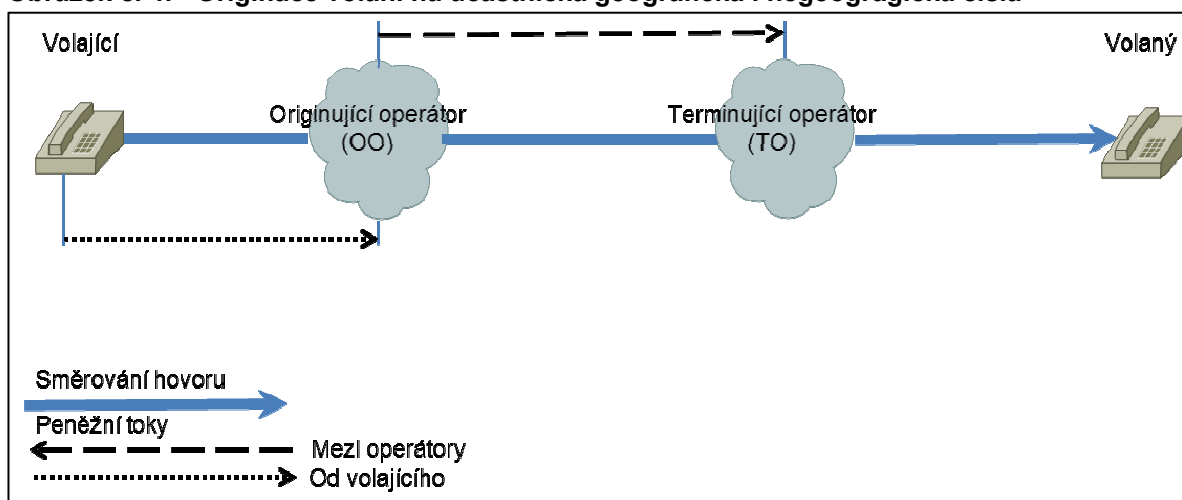
Virtuální volací karty lze použít pro volání v rámci České republiky nebo do zahraničí. Mohou přinášet cenové úspory za telefonování. Jedna z takto poskytovaných služeb je např. služba poskytovaná pomocí předplaceného účtu SmartCall, která umožňuje volání z jakékoliv pevné linky, včetně VTA (veřejných telefonních automatů). Po vytočení přístupového čísla 822 XXX XXX se zadá PIN a poté následně volané číslo. Služba a provozní a finanční toky jsou popsány detailněji v obrázku č. 7.

Služba vytáčeného (dial-up) přístupu k Internetu využívá PSTN síť, která byla nejstarším přenosovým médiem pro přístup k síti Internet. Technologie, i když ve velmi omezené míře, se využívá dosud. V praxi proces spojení probíhá tak, že před tím, než dojde

k samotnému připojení k Internetu, dochází po volbě telefonního čísla daného ISP (Internet service providera) ke krátké komunikaci, při které se modemy dohodnou na vzájemně podporovaných komunikačních protokolech a rychlostech, poté je spojení sestaveno a dochází k přenosu dat. Po ukončení přenosu dojde k rozpojení sestavené komunikační cesty. Rychlost stahování dat při spojení „dial-up“ činí pouze do 56 kbit/s. Služba a provozní a finanční toky jsou popsány detailněji na obrázku č. 8.

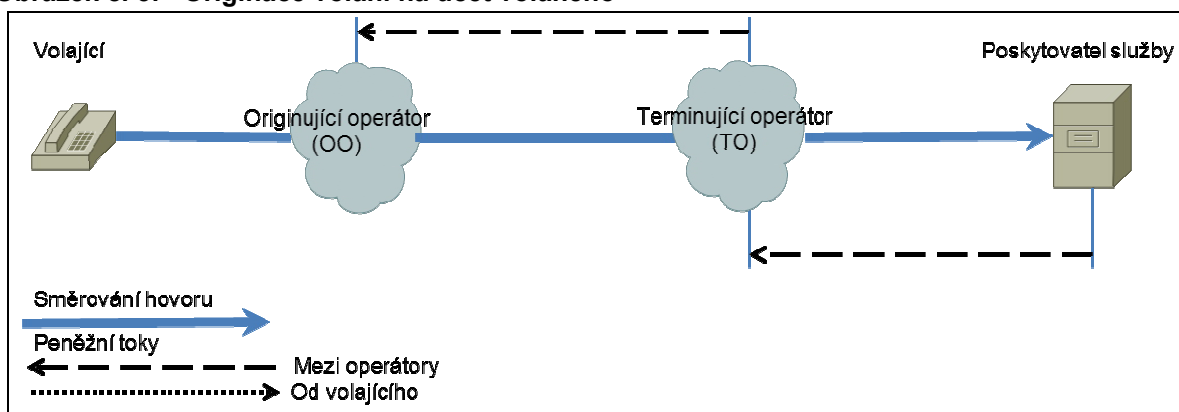
Specifickým případem je i služba volání prostřednictvím volby a předvolby operátora (CS/CPS). V tomto případě si uživatel zvolil jiného poskytovatele maloobchodní VDTs v PSTN přístupové síti než je poskytovatel²³ přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě. Poskytování služby představuje na velkoobchodním trhu rovněž odlišné provozní a finanční toky. Graficky zobrazuje služby CS/CPS a provozní a finanční toky obrázek č. 9.

Obrázek č. 4: Originace volání na účastnická geografická i negeografická čísla

Výše uvedený obrázek č. 4 znázorňuje shodné provozní i finanční toky při volání na účastnická čísla v pevném místě i mobilní.

Obrázek č. 5: Originace volání na účet volaného

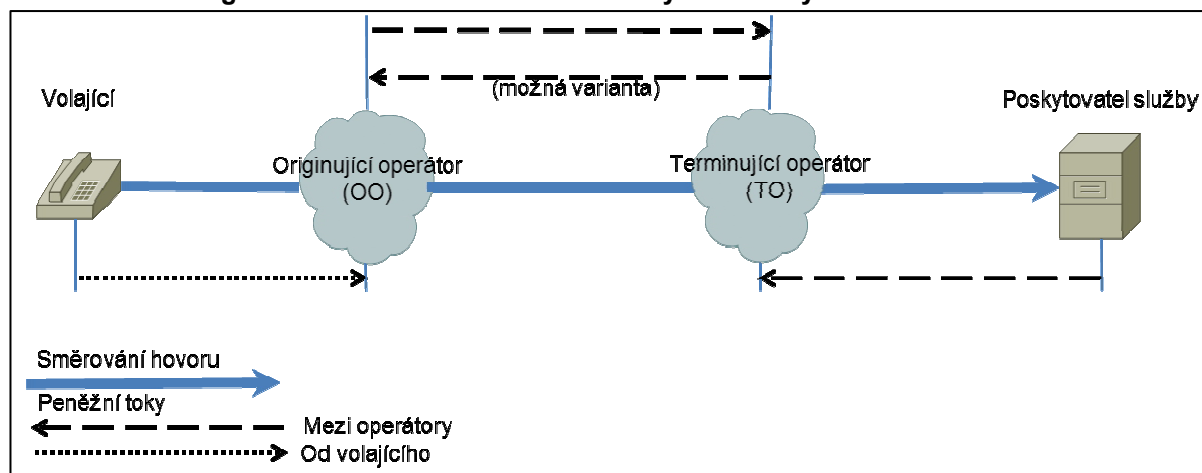

V tomto případě (dle číslovacího plánu přístup ke službám na účet volaného, tzv. volání na 800 nebo free-phone) volající zákazník za volání neplatí. Náklady na volání nese volaná společnost – Poskytovatel služby, který provádí úhradu Terminujícímu operátorovi za

²³ Platí pouze pro podnik s významnou tržní silou na RT 1, kde bylo poskytování služby CS/CPS uloženo jako nápravné opatření.

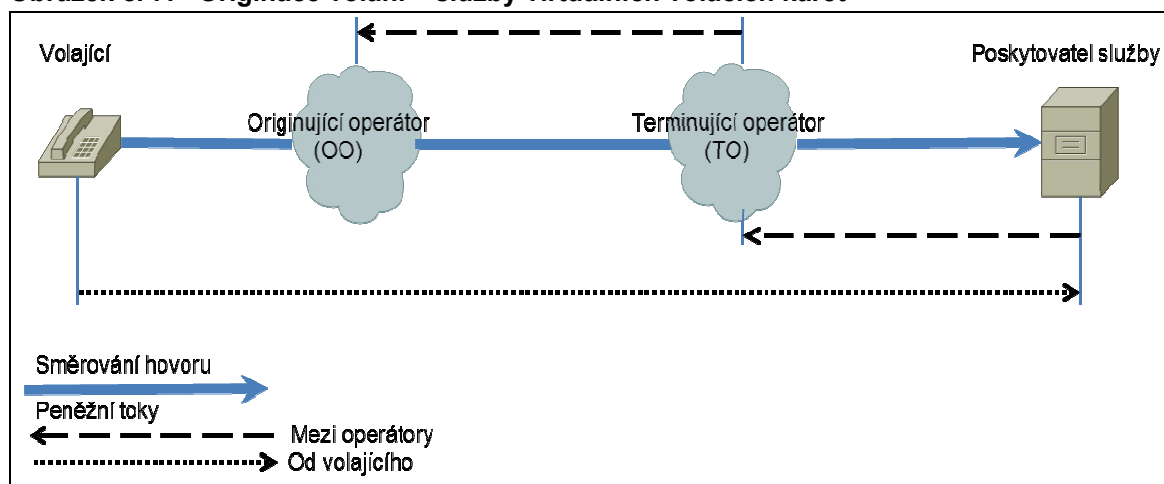
celé uskutečněné volání. Terminující operátor pak část této úhrady, odpovídající ceně velkoobchodní originace zaplatí Originujícímu operátorovi za službu originace. V některých případech Terminující operátor a Poskytovatel služby mohou být ta samá společnost.

Obrázek č. 6: Originace volání ke službám se sdílenými náklady

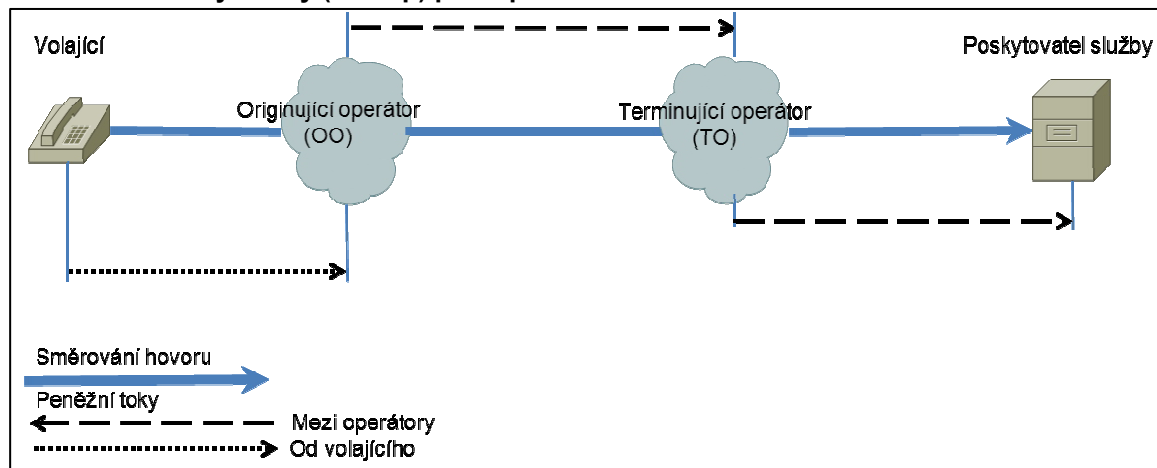
Obrázek č. 6 zobrazuje zúčtovací vztahy, např. při volání na informační čísla. Volající účastník platí Originujícímu operátorovi, stanovenou maloobchodní cenu volání, která může být nižší či naopak vyšší než je cena běžného volání. Originující operátor tak buď dále hradí službu Terminujícímu operátorovi, či naopak dostává část úhrady zprostředkovaně Terminujícím operátorem. Poskytovatel služby hradí Terminujícímu operátorovi za poskytnutí jeho (případně i služeb Originujícího operátora) služeb rozdíl nad hodnotu stanovené maloobchodní ceny služby.

Obrázek č. 7: Originace volání – služby virtuálních volacích karet

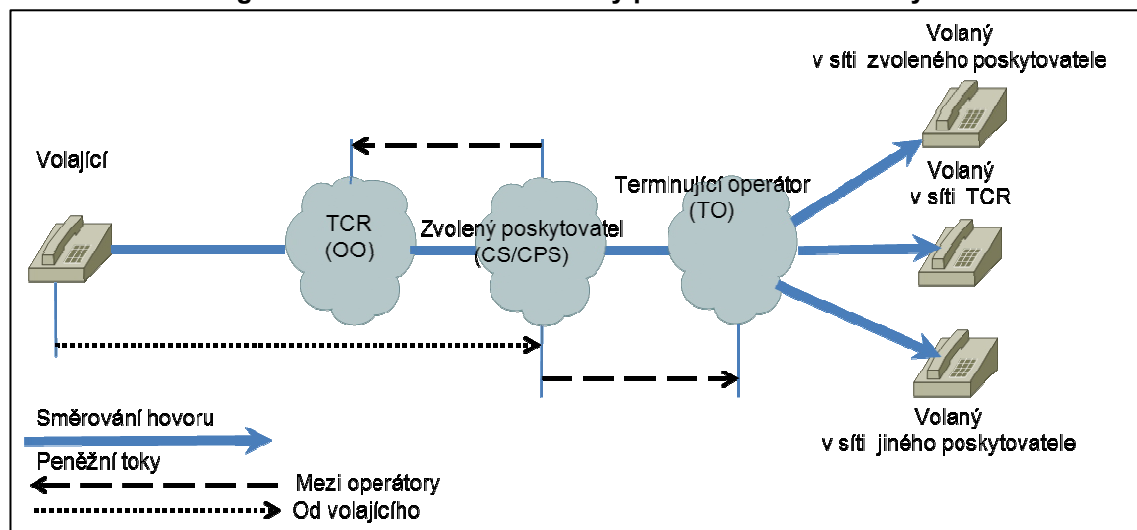
V případě virtuálních volacích karet platí volající Poskytovateli služby. Poskytovatel služby pak hradí náklady hovoru Terminujícímu operátorovi a ten pak z této úhrady část zaplatí za originaci Originujícímu operátorovi.

Obrázek č. 8: Vytáčený (dial-up) přístup k Internetu

Účastník (volající) platí Originujícímu operátorovi za volání na přístupové číslo pro vytáčený (dial-up) přístup k Internetu „971“. Originující operátor poskytne část úhrady za terminaci Terminujícímu operátorovi a ten dále provede i úhradu Poskytovateli služby (ISP) za připojení k Internetu. Terminující operátor i Poskytovatel služby může být ta samá společnost. Existují různé způsoby tarifkace u vytáčeného (dial-up) přístupu k Internetu, výše uvedený je jeden ze tří možných způsobů tarifkace.

Obrázek č. 9: Originace volání-zúčtovací vztahy prostřednictvím služby CS/CPS

CPS neboli Carrier Preselection (předvolba operátora) je služba, která umožní uživateli využívat pro volání služeb alternativního operátora bez nutnosti vytáčet zkrácený čtyřmístný kód před telefonní číslo.

CS neboli Carrier Selection (volba operátora) je služba, u které se volání primárně směřuje přes síť Telefónicy a v případě, že se uživatel rozhodne využívat služeb volání alternativního poskytovatele, před volané číslo vytočí předvolbu 10xx a pak teprve volí dané číslo.

Z hlediska provozních a finančních toků je struktura služeb CS a CPS shodná. Volající platí Zvolenému alternativnímu poskytovateli služby CS/CPS maloobchodní cenu za volání dle směru volání. Zvolený poskytovatel služby CS/CPS zaplatí cenu za originaci

volání společnosti Telefónica. Zvolený poskytovatel rovněž uhradí Terminujícímu operátorovi cenu za terminaci. Zvolený poskytovatel může být v některých případech rovněž terminujícím operátorem.

V České republice spadá povinnost umožnit volbu a předvolbu operátora (CS/CPS) do nápravných opatření na RT 1. Poskytovatelem velkoobchodní služby CS/CPS je na základě nápravného opatření uloženého na relevantním trhu společnost Telefónica, která byla na příslušném RT 1 stanovena jako podnik s významnou tržní silou.

Společnost Telefónica poskytuje souběžně na maloobchodním trhu jak VDTS, tak i službu přístupu k veřejné telefonní síti v pevném místě. I služba přístupu k veřejné telefonní síti může být předmětem velkoobchodního prodeje (služba WLR, tj. Wholesale Line Rental). V současné době je poskytována v České republice na komerční bázi. Velkoobchodní odběratelé služby WLR jsou shodní jako u služby CS/CPS, neboť velkoobchodní odběr obou služeb umožní na maloobchodní úrovni vystavit účastníkovi alternativním operátorem pouze jednu fakturu na obě služby (za služby přístupu a zavolání). Pokud je využita pouze služba CS/CPS platí účastník faktury dvě – jednu za tzv. měsíční paušál za přístup společnosti Telefónica druhou alternativnímu poskytovateli služby CS/CPS.

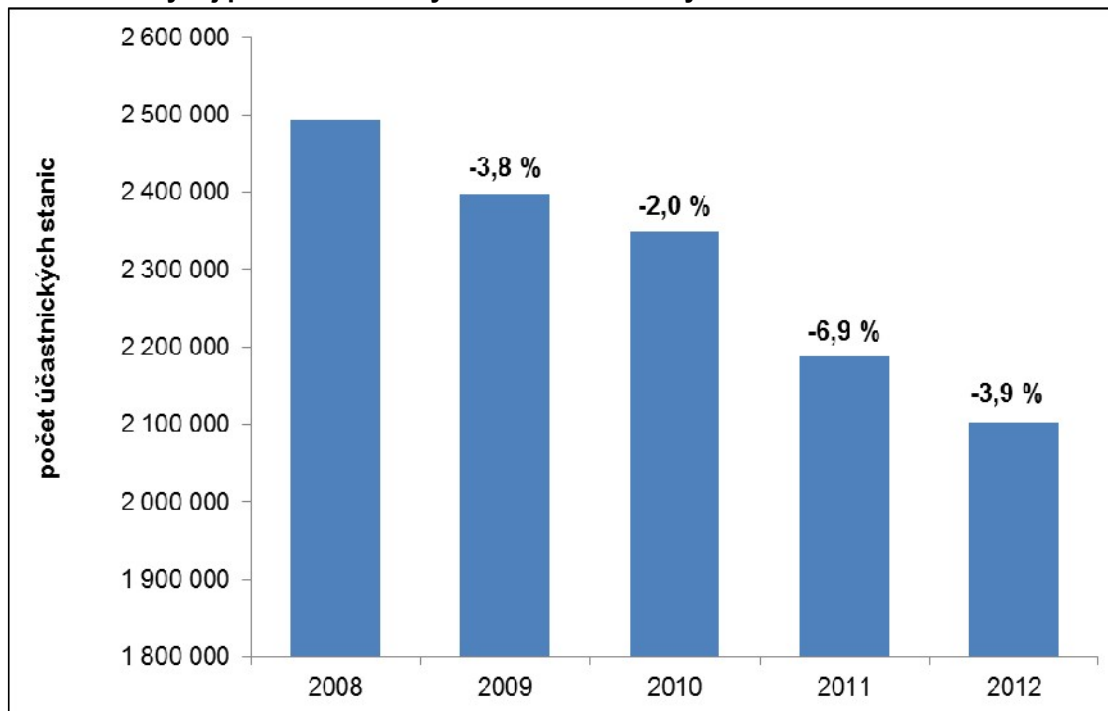
2.1.3 Trendy a očekávaný vývoj na relevantním trhu

Při mapování trendů a prognózování vývoje na relevantním trhu vychází Úřad z trendu vývoje účastnických stanic a vývoje objemu provozu originovaného v pevném místě. Sledování vývoje počtu účastníků VDTS na účastnických stanicích považuje Úřad za vhodnější než sledování počtu přípojek, protože u služeb VoIP nemusí poskytovatel VDTS v pevném místě tuto službu poskytovat na vlastní přípojce.

Níže uvedený graf č. 7 znázorňuje vývoj počtu účastnických stanic od roku 2008, včetně uvedení meziročního poklesu. Z grafu je zřejmý pokles zájmu o pevnou účastnickou stanici, jejichž počet se za posledních 4 roky (2008-2012) snižuje o 4,2 % za rok (vyjádřeno ukazatelem CAGR²⁴).

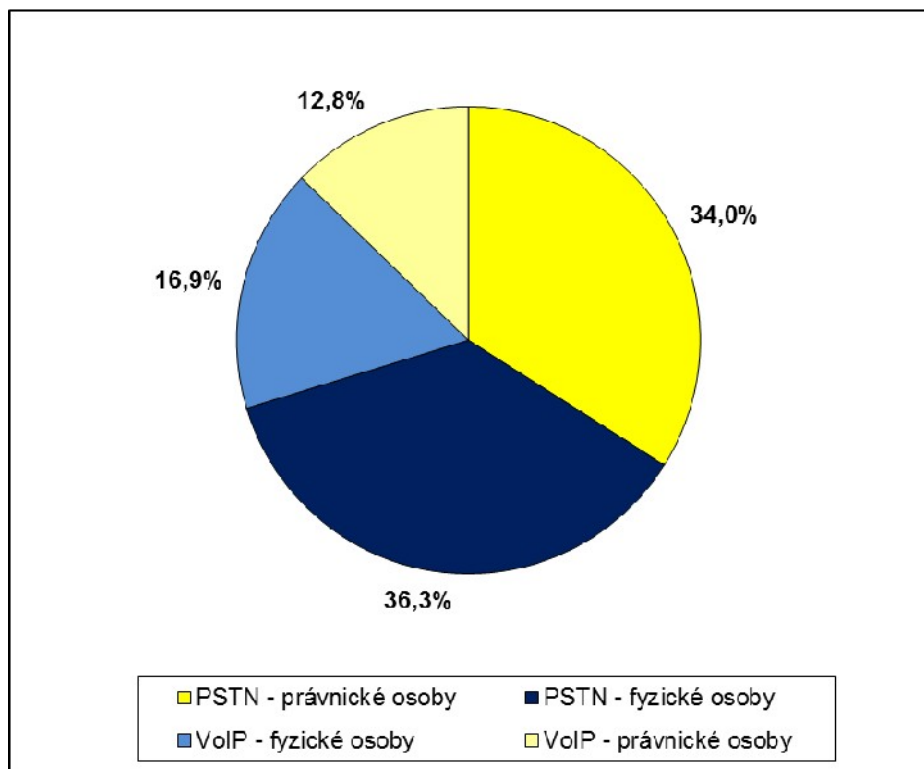
²⁴ CAGR (Compound Annual Growth Rate) vyjadřuje složenou roční míru růstu daného ukazatele.

Graf č. 7: Vývoj počtu účastnických stanic VDTs s vyznačením hodnot meziročních změn

Souběžně se snižováním počtu účastnických stanic dochází i ke změně jejich struktury podle způsobu připojení.

Graf č. 8: Struktura účastnických stanic VDTs podle uživatelských segmentů a způsobu připojení účastníka k 31. 12. 2012

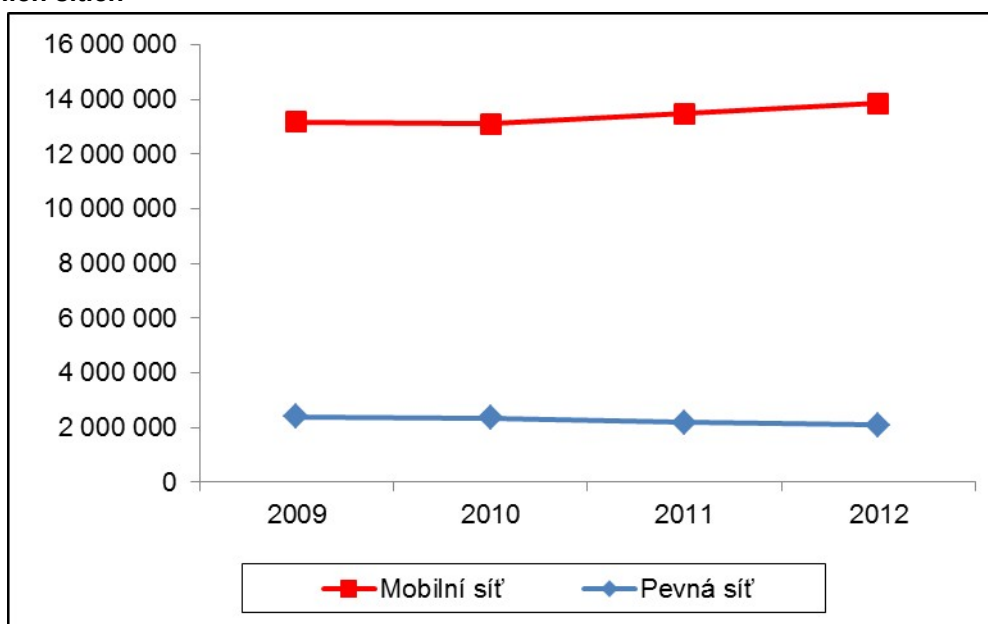

Z hlediska struktury účastnických stanic převažoval i v roce 2012 počet účastnických stanic nepodnikajících fyzických osob, který v roce 2012 dosáhl hodnoty 53,2 %. Podíl

účastnických stanic nepodnikajících fyzických osob v PSTN síti v roce 2012 dosáhl hodnoty 36,3 %, zatímco podíl účastnických stanic VoIP nepodnikajících fyzických osob v roce 2012 vzrostl na 16,9 %. Podíl účastnických stanic právnických a podnikajících fyzických osob v PSTN síti rovněž poklesl a činil 34,0 %. Podíl účastnických stanic VoIP právnických a podnikajících fyzických osob, obdobně jako u účastnických stanic nepodnikajících fyzických osob, vzrostl na 12,8 %.

V následujícím grafu č. 9 je uvedeno porovnání vývoje počtu účastnických stanic v pevném místě s vývojem počtu aktivních SIM karet v mobilních sítích.

Graf č. 9: Vývoj počtu účastnických stanic VDTS v pevném místě a aktivních SIM karet v mobilních sítích²⁵

Z grafu je zřejmé, že oproti minulým obdobím nedochází u počtu účastnických stanic v pevném místě k tak razantnímu poklesu, jako tomu bylo v předchozím období. U počtu aktivních SIM karet v mobilních sítích naproti tomu dochází od roku 2010 k mírnému růstu.

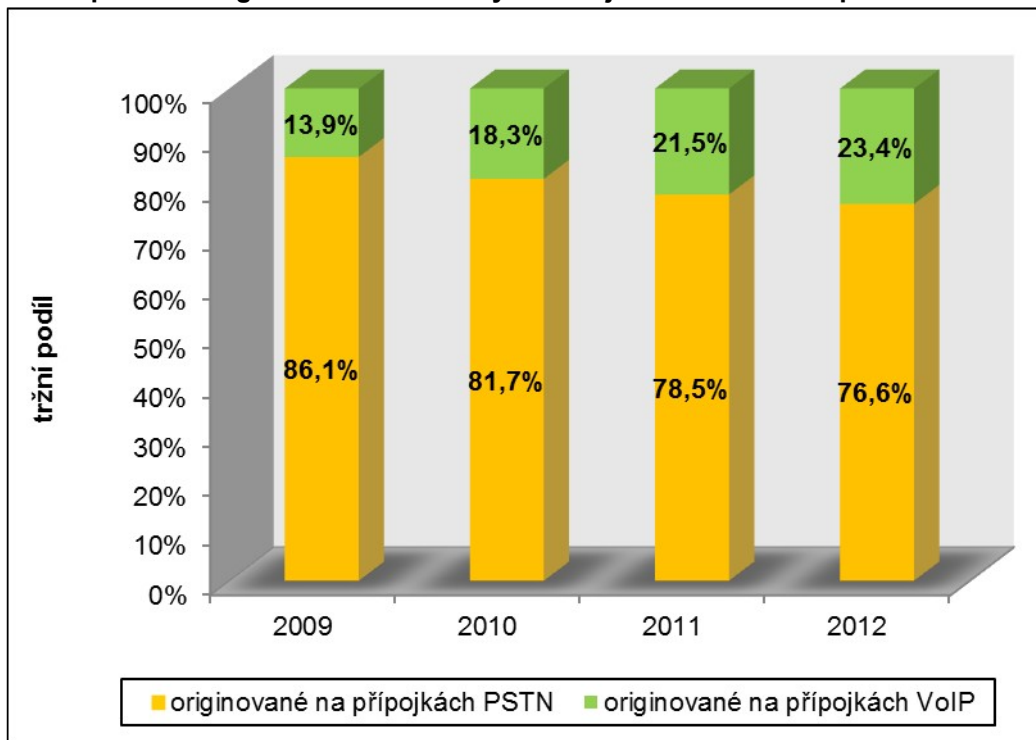
Výše uvedený trend snižování počtu účastnických stanic a změna struktury ve prospěch VoIP bude dle názoru Úřadu trendem i pro další období. Důležitým faktorem, zejména pro domácnosti, je skutečnost, že přístup ke službě VoIP není u většiny poskytovatelů služby zpoplatněn (týká se jak jednorázové ceny za zřízení služby i měsíčního paušálu za přístup). Zejména měsíční paušál za přístup v PSTN síti může být rozhodujícím ekonomickým faktorem k ukončení odběru služby volání v PSTN síti. Další zvyšování podílu VoIP účastnických stanic je dále podpořeno i rozvojem širokopásmových přístupových sítí a vybaveností domácností počítačem, včetně přístupu k síti Internet.

Vývoj podílu originovaného provozu na přípojkách PSTN a na přípojkách VoIP ukazuje graf č. 10.

²⁵ V pevné síti je znázorněn celkový počet účastnických stanic v pevném místě.

Ve sledovaném období dochází k nárůstu originovaného provozu na přípojkách VoIP o 9,5 procentního bodu, celkový provoz originovaný v pevných sítích se však v roce 2012 meziročně snížil o 4,9 % (viz graf č. 11).

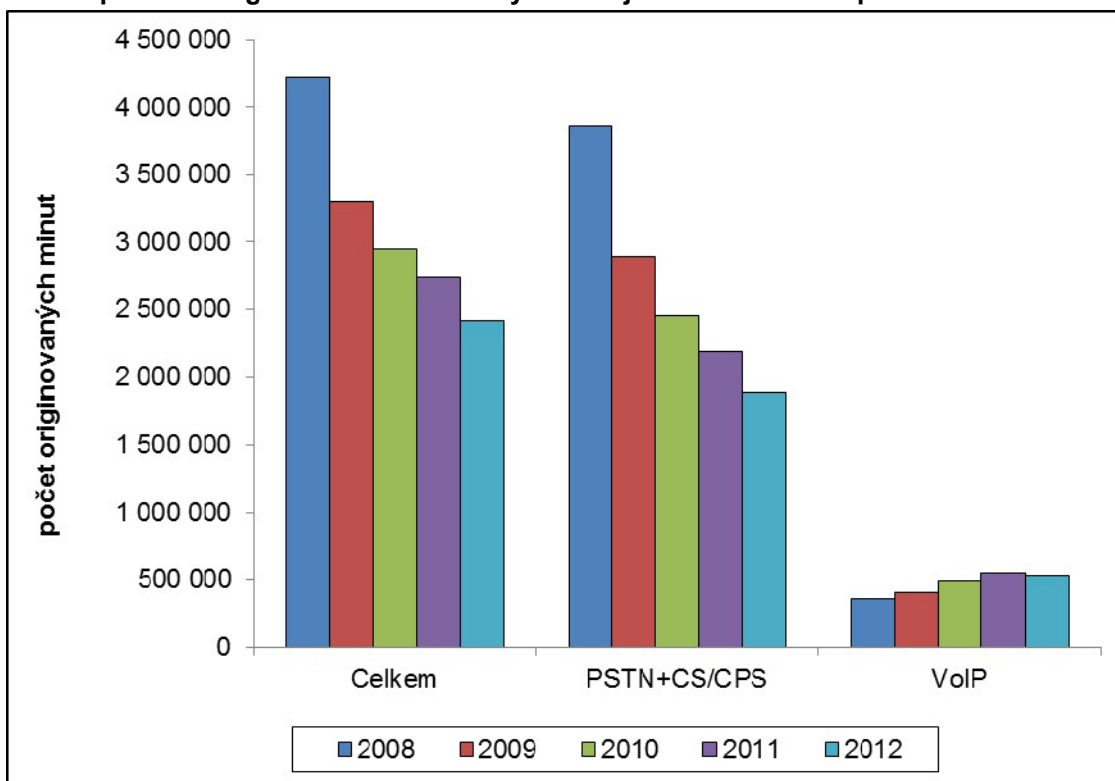
Graf č. 10: Vývoj podílu provozu originovaného na přípojkách PSTN a na přípojkách VoIP na celkovém provozu originovaném účastníky ve veřejné telefonní síti v pevném místě²⁶

Graf č. 11 zobrazuje vývoj provozu originovaného na přípojkách PSTN a na přípojkách VoIP a celkového provozu originovaného účastníky ve veřejné telefonní síti v pevném místě. Složená roční míra růstu (CAGR) podílu provozu originovaného na přípojkách VoIP na celkovém provozu originovaném účastníky v pevných sítích dosáhla ve sledovaném období hodnoty 9,3 %.

²⁶ Data za provoz originovaný účastníky v pevném místě zahrnují provoz volání ve standardu VDTS v reálných minutách.

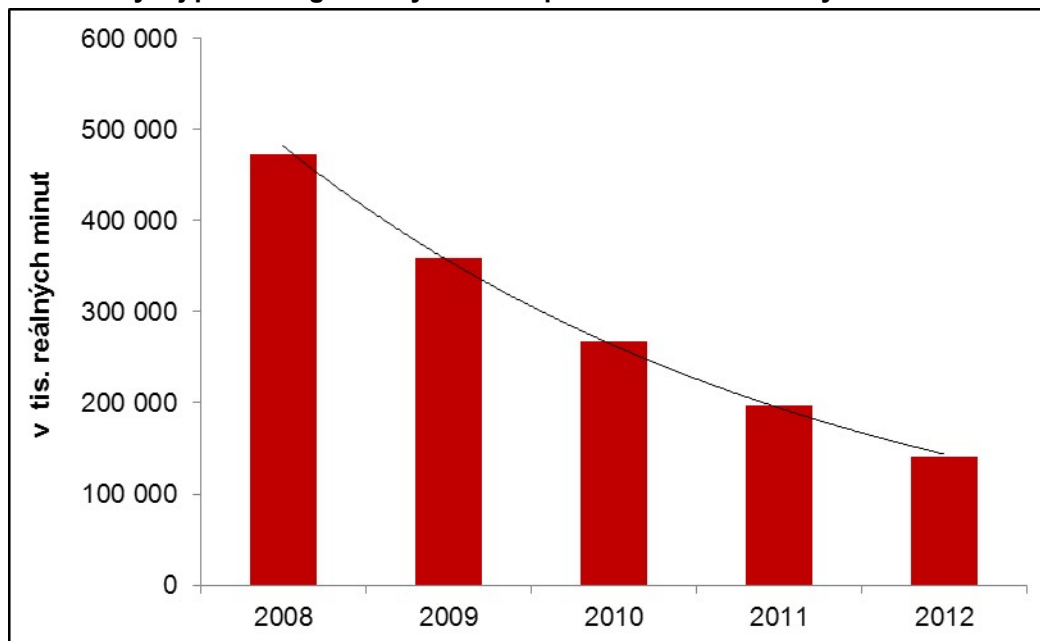
Graf č. 11: Vývoj provozu originovaného na přípojkách PSTN a na přípojkách VoIP a celkového provozu originovaného účastníky ve veřejné telefonní síti v pevném místě

Z výše uvedených grafů č. 10 a 11 vyplývá, že na trhu dochází nejen k růstu podílu provozu originovaného na přípojkách VoIP na celkovém provozu originovaném v pevných sítích, ale i k absolutnímu růstu provozu VDTs originovaného na přípojkách VoIP. Současně dochází k poklesu provozu VDTs, který je originován na přípojkách PSTN, a provozu VDTs celkem.

Rozvojem širokopásmového přístupu k síti Internet dochází i k využívání jiných forem komunikace formou aplikací jako např. Skype, Facebook apod., které, i když nebyly do věcného vymezení maloobchodního trhu zařazeny, mohou mít do jisté míry vliv na celkový provoz originovaný prostřednictvím VDTs, resp. na jeho snížení.

Předpokládaný vývoj relevantního trhu dále ovlivní i vývoj služby CS/CPS, jejíž využívání v celém sledovaném období rapidně klesá. Vývoj provozu CS/CPS dokládá graf č. 12.

Graf č. 12: Vývoj počtu originovaných minut prostřednictvím služby CS/CPS

V roce 2012 meziročně poklesl objem volání prostřednictvím služby CS/CPS o 28,3 % na 0,141 mld. reálných (provozních) minut. Dynamika meziročního poklesu tak oproti předchozímu roku mírně vzrostla (o 1,7 procentního bodu).

Ve sledovaném období 2008–2012 se objem provozu realizovaného prostřednictvím CS/CPS snížil o 70,2 %, to znamená, že v roce 2012 byl objem volání prostřednictvím služby CS/CPS o 0,332 mld. reálných minut nižší než v roce 2008. Úřad nepředpokládá, že by došlo ke změně trendu, a proto lze očekávat, že podíl služeb CS/CPS se bude na trhu dále snižovat.

Úřad předpokládá, že v časovém horizontu platnosti analýzy bude docházet k postupnému rozvoji NGN sítí, a proto do velkoobchodního relevantního trhu zahrnul i propojení/originaci se sítěmi NGN.

Úřad nepředpokládá, že by došlo v časovém horizontu platnosti analýzy relevantního trhu ke změně uvedených trendů. Naopak rozvoj LTE sítí a aplikace hlasových služeb v těchto sítích (VoLTE), které jsou primárně určeny pro vysokorychlostní přístup k síti Internet, mohou v průběhu sledovaného tříletého období ovlivnit i další vývoj VDTS v pevném místě. Úřad očekává, že obdobný vliv bude mít i vznik a rozvoj MVNO a vstup nového MNO na trhu v České republice (viz kapitola 3.1.4 Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu).

2.1.4 Závěr a shrnutí vymezení relevantního trhu

Relevantní trh zahrnuje tu část přenosu volání z koncového bodu sítě²⁷ po první ústřednu nebo jiné obdobné zařízení, na kterém je poskytován přístup a propojení ve veřejných telefonních sítích, přičemž ústřednou se rozumí místní nebo tranzitní ústředna

²⁷ Koncovým bodem sítě je dle Zákona fyzický bod, ve kterém je účastníkovi poskytován přístup k veřejné komunikační síti; v případě sítí zahrnujících komutaci nebo směrování je tento bod určen konkrétní síťovou adresou, která může být spojena s číslem nebo jménem účastníka.

nebo jiné obdobné zařízení, ve kterém jsou sítě propojeny, a v jejíž přístupové oblasti se nachází koncový bod veřejné telefonní sítě²⁸. V souladu s definicí tohoto relevantního trhu je proto za původ volání považován pouze takový případ, kdy se jedná o VDTS²⁹.

Jedná se o službu elektronických komunikací určenou výhradně pro podnikatele zajišťující veřejně dostupné sítě a poskytující VDTS. Do trhu je zahrnuta i VDTS poskytovaná vertikálně integrovaným operátorem jako tzv. samozásobení (self-supply), to je volání do vlastní sítě.

Služba je poskytována v pevném místě, tj. poloha koncového bodu se nemění, je trvale definována přesnou geografickou adresou, anebo má případně omezený rozsah kolem tohoto koncového bodu.

Služba původu volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě může být realizována prostřednictvím přístupových sítí s propojováním okruhů – PSTN přístupové sítě a VoIP prostřednictvím širokopásmového přístupu. Zahrnuta je originace jak prostřednictvím propojení klasických sítí (SS7), tak i originace prostřednictvím propojení NGN sítí.

Pro poskytování VDTS lze použít kromě klasické přístupové sítě s účastnickým kovovým vedením také např. optické sítě, televizní kabelové rozvody, jakož i jiné bezdrátové sítě (např. FWA, WiFi). Tato služba může být poskytována i s využitím mobilních sítí, pokud je koncovému účastníkovi poskytovatelem služeb zrušena nebo omezena mobilita služeb např. technickým nebo technologickým řešením koncového bodu nebo přístupové sítě (např. služby připojení pobočkové ústředny v pevném místě apod.).

Služba původu volání (originace) poskytovaná na velkoobchodní úrovni zahrnuje veškerá volání na geografická a negeografická telefonní čísla v rámci České republiky i do zahraničí.

Úřad zkoumal dané vymezení trhu z hlediska možných substitutů na straně poptávky a nabídky a konstatoval, že na zkoumaném trhu původu volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě nenalezl žádný substitut.

2.2 Územní vymezení

Územní vymezení maloobchodní trhu

Rozhodující většina podnikatelů neomezuje svoji nabídku VDTS na vybrané regiony, ale nabízí služby plošně na území celé České republiky.

Každý podnikatel poskytující služby VDTS ve veřejné telefonní síti v pevném místě uplatňuje vůči uživatelům stejné ceny a soutěžní podmínky jsou na celém území České republiky dostatečně homogenní. Služby tedy nejsou nabízeny v jednotlivých regionech za zřetelně odlišitelných podmínek.

²⁸ Veřejnou telefonní sítí se dle Zákona rozumí síť elektronických komunikací, která slouží k poskytování veřejně dostupných telefonních služeb, a která umožňuje mezi koncovými body sítě přenos mluvené řeči, jakož i jiných forem komunikace, jako je faksimilní a datový přenos.

²⁹ Veřejně dostupnou telefonní službou se dle Zákona rozumí veřejně dostupná služba elektronických komunikací umožňující přímo nebo nepřímo uskutečňování národních nebo mezinárodních volání.

Úřad proto došel k závěru, že územním vymezením maloobchodního trhu VDTS poskytované v pevném místě je území celé České republiky.

Územní vymezení relevantního velkoobchodního trhu

Rozhodující většina podnikatelů neomezuje svoji nabídku služeb originace ve veřejné telefonní síti v pevném místě na vybrané regiony, ale nabízí služby plošně na území celé České republiky.

Každý podnikatel poskytující původ volání ve veřejné telefonní síti v pevném místě uplatňuje vůči uživatelům stejné ceny a soutěžní podmínky jsou na celém území České republiky dostatečně homogenní. Služby tedy nejsou nabízeny v jednotlivých regionech za zřetelně odlišitelných podmínek.

Úřad proto došel k závěru, že územním vymezením relevantního trhu je území celé České republiky.

2.3 Časové vymezení

Na analyzovaném trhu v současné době působí 28 podnikatelských subjektů, které nabízejí službu původu volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě.

S ohledem na charakter trhu se nepředpokládá významná změna v jeho vývoji, proto je časový rámec pro analýzu vymezen obdobím tří let od uplatnění nápravných opatření.

Úřad monitoruje průběžně vývoj na trhu, a pokud se změní soutěžní podmínky tak, že bude potřeba provést novou analýzu dříve, přistoupí k zahájení analýzy v kratším období.

3. Analýza relevantního trhu

3.1 Samostatná významná tržní síla

3.1.1 Tržní podíl a vývoj tržních podílů

Situaci na relevantním trhu je možno posuzovat podle velikosti tržního podílu, vyjádřeného v počtu originovaných minut, tržeb za tento provoz a počtu přípojek nebo počtu účastnických stanic. Dále je dle Metodiky, uvedené v části B, sledován vývoj těchto tržních podílů od minulé analýzy.

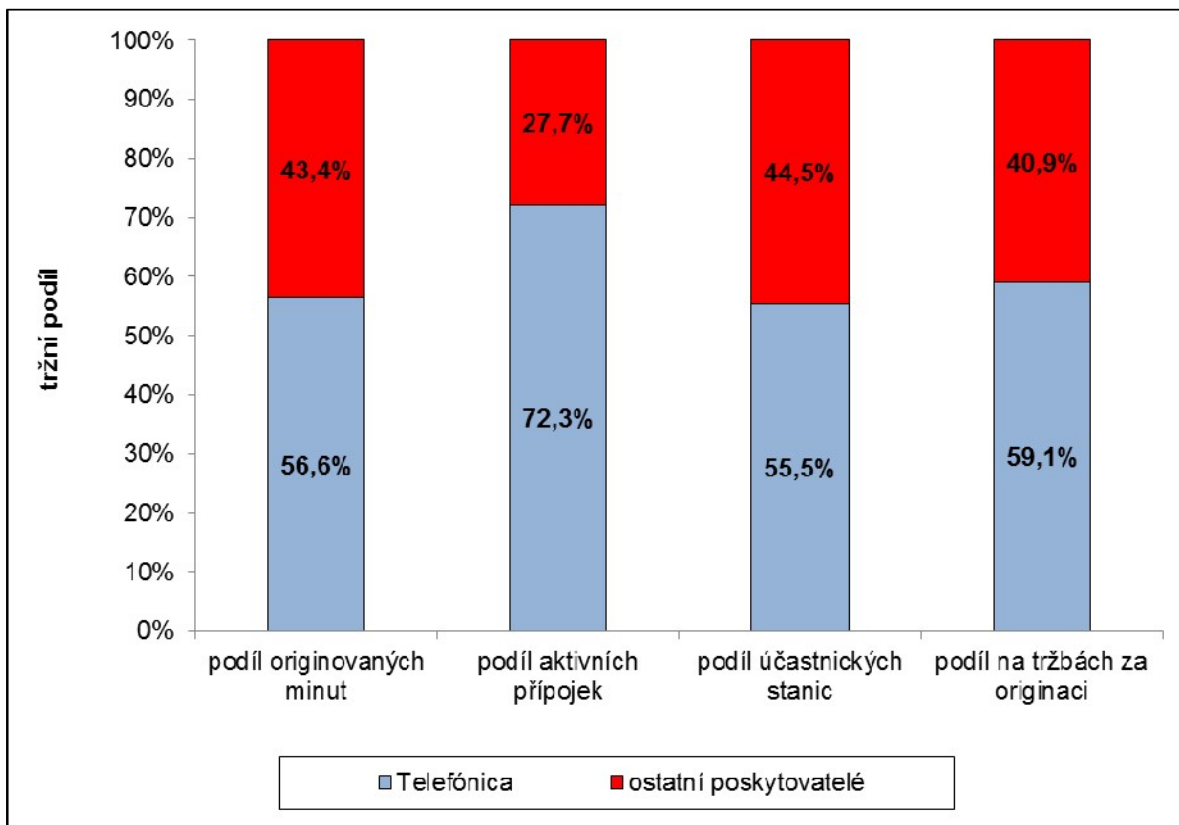
Velikost tržního podílu

Úřad analyzoval velikost tržních podílů:

- a) počet minut původu volání (originace/originované minuty) VDTS ve veřejné telefonní síti v pevném místě,
- b) počet aktivních přípojek pro přístup k VDTS,
- c) počtu účastnických stanic VDTS,
- d) velikost tržeb za originované minuty VDTS ve veřejné telefonní síti v pevném místě.

Kromě počtu originovaných minut ve veřejné telefonní síti je uveden jako pomocný ukazatel i tržní podíl podle počtu aktivních přípojek a počtu účastnických stanic. Úřad považuje za rozhodující sledování tržního podílu podle počtu originovaných minut. Tržní podíly podle počtu aktivních přípojek, jak je to běžné i u ostatních relevantních trhů, umožňují sledovat tržní situaci u uživatelů služby, lze považovat za doplňkové a dávající spolu s počtem originovaných minut ucelenou informaci o trhu.

Graf č. 13: Tržní podíl vyjádřený v počtu originovaných minut, počtu aktivních přípojek, počtu účastnických stanic a tržbách za originovaný provoz na maloobchodním trhu k 31. 12. 2012

V prvním sloupci je znázorněn tržní podíl společnosti Telefónica na celkovém počtu originovaných minut VDTS, který v roce 2012 činil 56,6 %. V souladu s Metodikou jde o silný indikátor existence samostatné významné tržní síly. Graf č. 13 uvádí dále i detailní informace o dosažených tržních podílech ostatních poskytovatelů služby.

Ve druhém sloupci je znázorněn tržní podíl společnosti Telefónica na celkovém počtu aktivních přípojek, který v roce 2012 činil 72,3 %. V souladu s Metodikou jde o silný indikátor existence samostatné významné tržní síly.

Třetí sloupec znázorňuje tržní podíl společnosti Telefónica v počtu účastnických stanic, který v roce 2012 činil 55,5 %. V souladu s Metodikou jde o silný indikátor existence samostatné významné tržní síly.

Poslední, čtvrtý sloupec, znázorňuje podíl společnosti Telefónica na maloobchodních tržbách za originovaný provoz VDTS, který v roce 2012 činil 59,1 %. V souladu s Metodikou jde o silný indikátor existence samostatné významné tržní síly.

Závěr k hodnocení kritéria velikost tržního podílu: Tržní podíl společnosti Telefónica ve všech Úřadem sledovaných kritériích přesahuje 50 %.

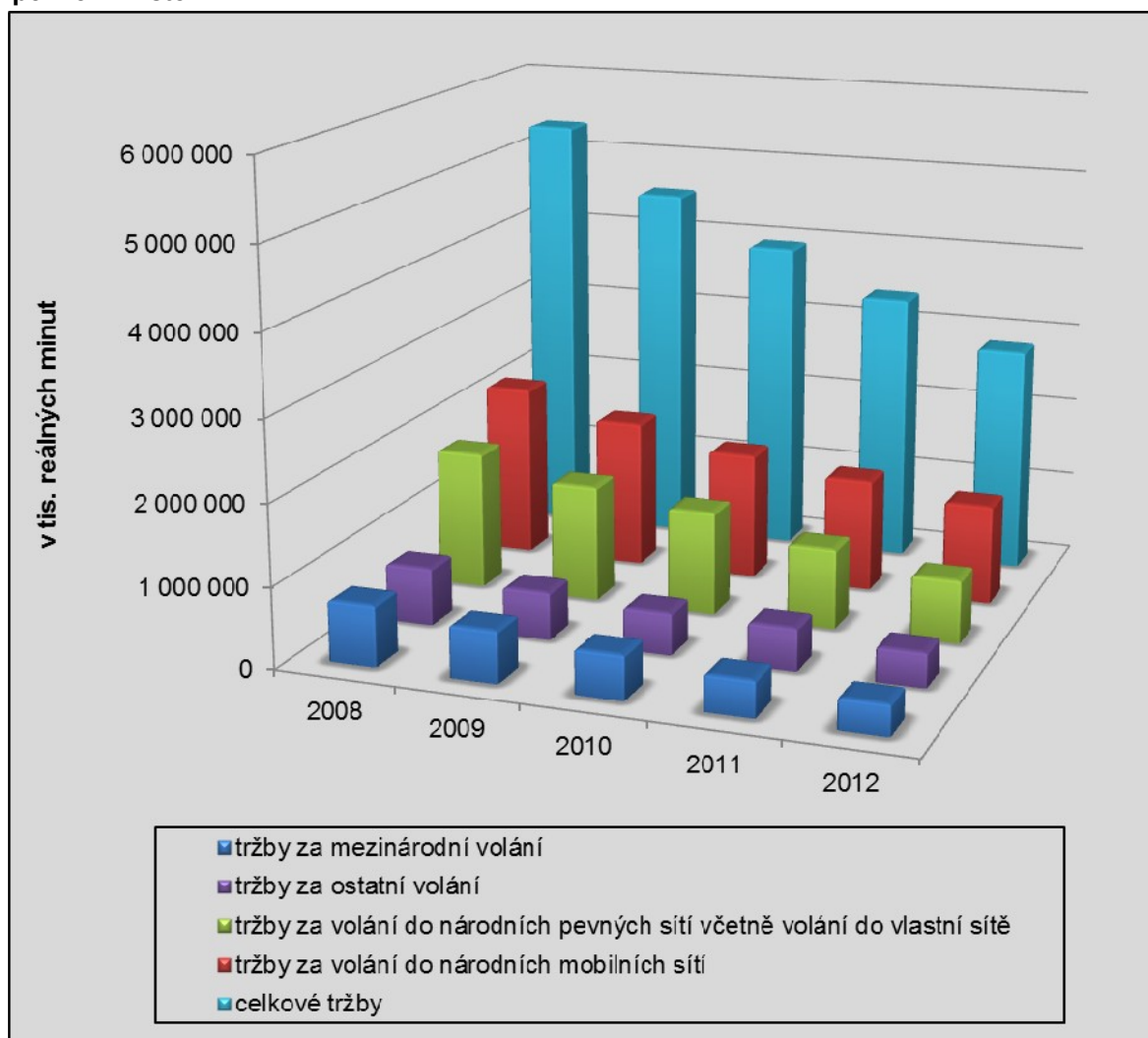
Vývoj tržního podílu

Úřad dále analyzoval vývoj tržních podílů podle zvolených kritérií, tj. počtu originovaných minut a počtu aktivních přípojek k VDTS.

Důraz je kladen především na porovnávání vývoje tržních podílů za období let 2008–2012, neboť právě data za rok 2008 byla použita jako rozhodující ve 2. kole analýzy tohoto relevantního trhu.

Před tím, než přistoupil k hodnocení vývoje tržních podílů, shrnuje Úřad celkový vývoj trhu ve sledovaném období včetně popisu trendu.

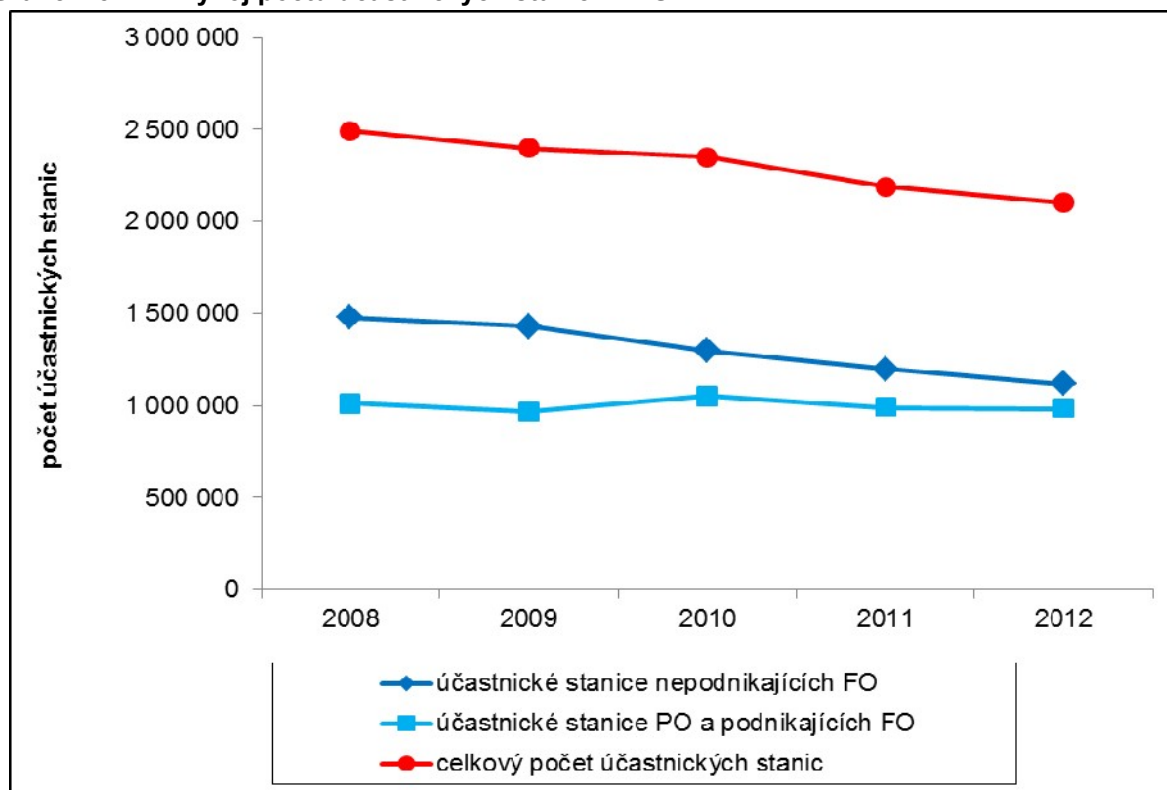
Graf č. 14: Vývoj tržeb za provoz VDTS originovaný účastníky ve veřejné telefonní síti v pevném místě

Celkové tržby od účastníků za služby volání poskytované v pevném místě v roce 2012 meziročně poklesly o 16,3 % na hodnotu 2,83 mld. Kč bez DPH. Tento pokles byl ovlivněn zejména meziročním poklesem o 21,2 % u tržeb za volání do národních pevných sítí včetně volání do vlastní sítě a ostatních volání; v tomto segmentu tržby poklesly na hodnotu 1,21 mld. Kč bez DPH. O 15,8 % poklesly tržby za mezinárodní volání, to je na hodnotu 0,38 mld. Kč bez DPH. Tržby za volání do národních mobilních sítí se meziročně snížily téměř o 11,6 %, na hodnotu 1,24 mld. Kč bez DPH. Tržby za volání celkem v průběhu

sledovaného období, to je za rok 2012 oproti roku 2008, poklesly o 47,2 %, to je o 2,52 mld. Kč bez DPH.

Graf č. 15: Vývoj počtu účastnických stanic VDTS³⁰

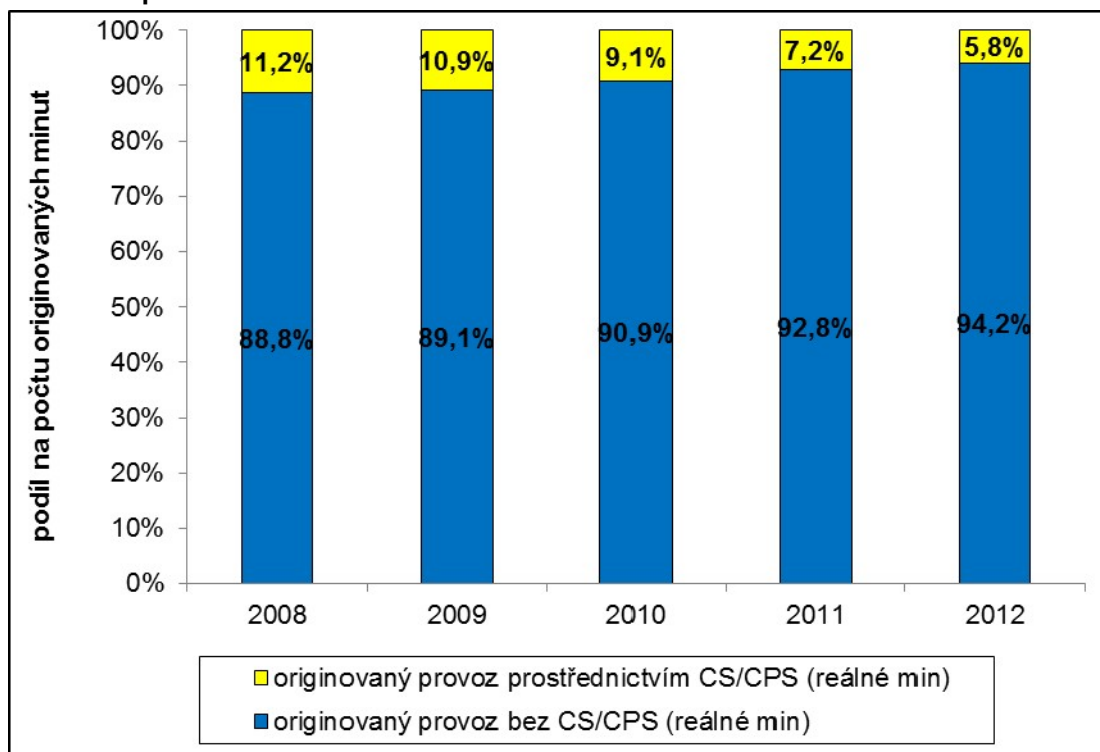

Z grafu č. 15 je patrný pokles počtu účastnických stanic VDTS v pevném místě. V průběhu sledovaného období (roky 2008–2012) poklesl celkový počet účastnických stanic o 15,6 %. Počet účastnických stanic nepodnikajících fyzických osob klesl ve sledovaném období o 24,3 %, zatímco počet účastnických stanic právnických a podnikajících fyzických osob o 2,9 %.

Následující graf uvádí vývoj tržních podílů CS/CPS na celkovém počtu originovaných minut ve veřejné telefonní síti v pevném místě.

³⁰ Účetnická stanice = soubor technických prostředků vymezený koncovým bodem veřejné telefonní sítě a jednoznačně určeným ústřednovým zakončením, na kterém je poskytována veřejně dostupná telefonní služba v pevném místě. Celkový počet účastnických stanic v pevném místě = účastnické stanice nepodnikajících fyzických osob, účastnické stanice podnikajících fyzických osob a právnických osob. Zahnuté jsou účastnické stanice VDTS poskytované prostřednictvím přístupové PSTN sítě a VDTS poskytované prostřednictvím protokolu VoIP, zahrnuté jsou i PBX napojené na ústředny mobilních sítí.

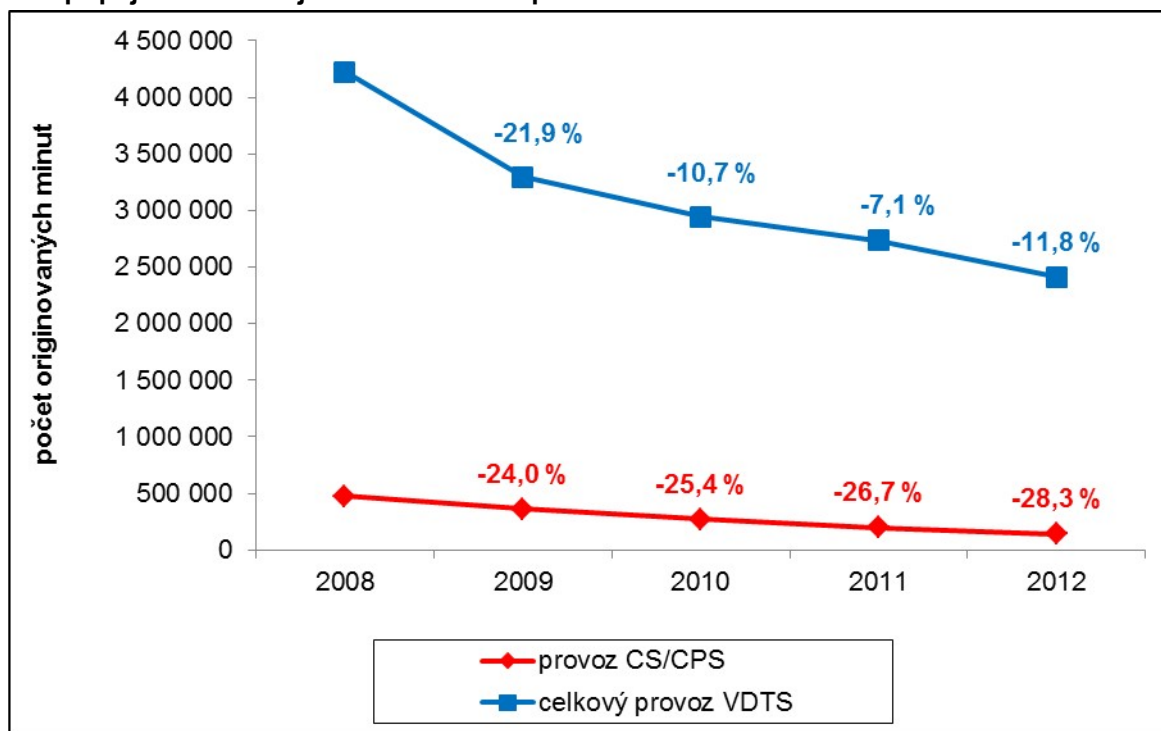
Graf č. 16: Vývoj podílů služby CS/CPS na celkovém počtu originovaných minut ve veřejné telefonní síti v pevném místě

Podíl služby CS/CPS na celkovém počtu originovaných minut ve veřejné telefonní síti v pevném místě od roku 2008 neustále klesá. Podíl služby CS/CPS na celkovém počtu originovaných minut se snížil od roku 2008 o 5,4 procentního bodu. Složená roční míra růstu (CAGR) provozu originovaného prostřednictvím služby CS/CPS dosáhla ve sledovaném období hodnoty -26,1 %.

V následujícím grafu je dokumentován pokles provozu VDTS na přípojkách PSTN ve veřejné telefonní síti v pevném místě celkem oproti poklesu provozu CS/CPS.

Graf č. 17: Meziroční vývoj CS/CPS v porovnání s celkovým provozem originovaným na PSTN přípojkách ve veřejné telefonní síti v pevném místě

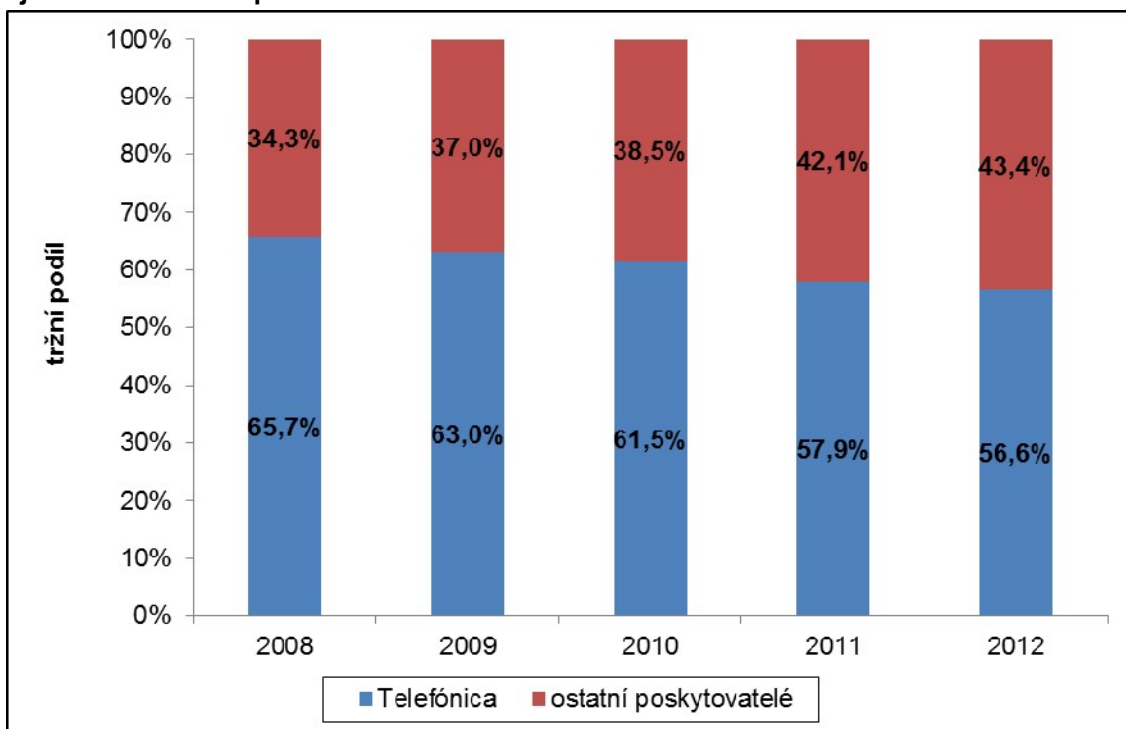
Za sledované období lze tedy shrnout, že dochází k trvalému snižování originovaného provozu VDTs na přípojkách PSTN ve veřejné telefonní síti v pevném místě, přičemž u služeb CS/CPS dochází k razantnějšímu poklesu. Naopak u provozu originovaného na přípojkách VoIP ve veřejných telefonních sítích v pevném místě dochází k jeho trvalému růstu.

U vývoje tržních podílů Úřad analyzoval shodně jako u velikosti tržních podílů:

- počet minut původu volání (originace/originované minuty) VDTs ve veřejné telefonní síti v pevném místě,
- počet aktivních přípojek využívaných pro přístup VDTs,
- počtu účastnických stanic VDTs,
- velikost tržeb za originované minuty VDTs ve veřejné telefonní síti v pevném místě.

a) Vývoj počtu minut původu volání (originace) VDTS ve veřejné telefonní síti v pevném místě

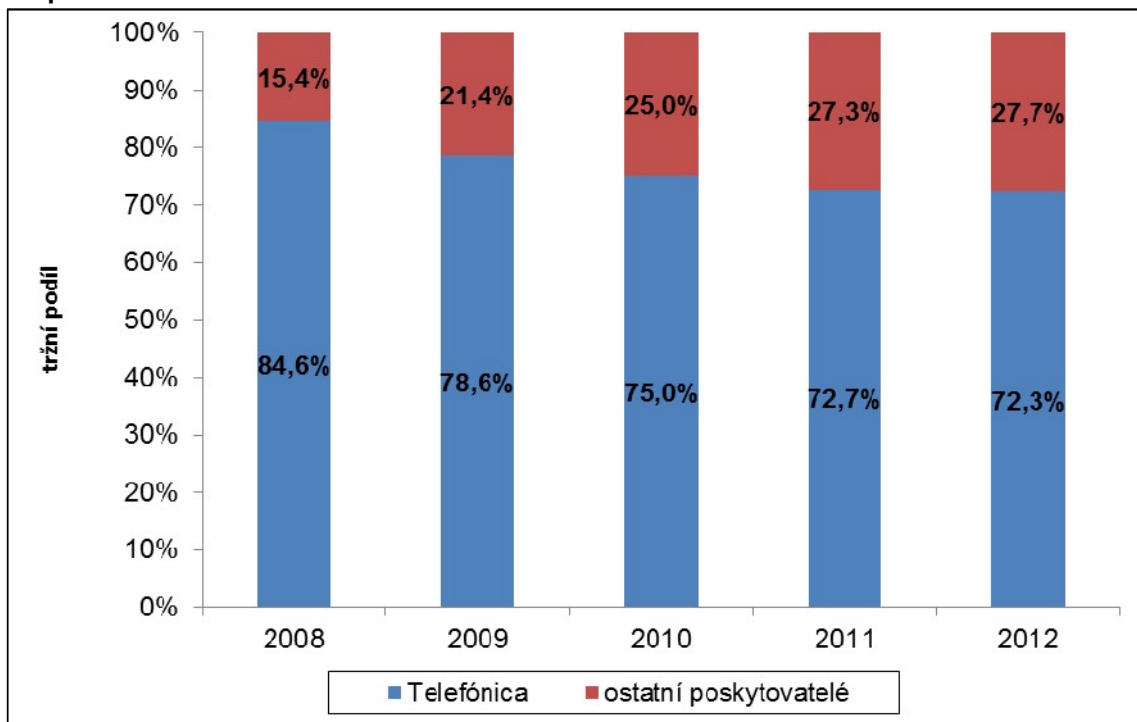
Graf č. 18: Vývoj tržních podílů vyjádřený v počtu originovaných reálných minut VDTS ve veřejné telefonní síti v pevném místě

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že tržní podíl podle počtu originovaných minut společnosti Telefónica ve sledovaném období přesahuje 55 %. Celkem za období od roku 2008 do roku 2012 poklesl tržní podíl společnosti Telefónica o 9,1 procentního bodu, přičemž v roce 2011 byl zaznamenán největší meziroční pokles tržního podílu společnosti Telefónica, a to o 3,6 procentního bodu. Klesající tržní podíl společnosti Telefónica může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevylučuje existenci samostatné významné tržní síly.

b) Vývoj počtu aktivních přípojek využívaných pro přístup k VDTS

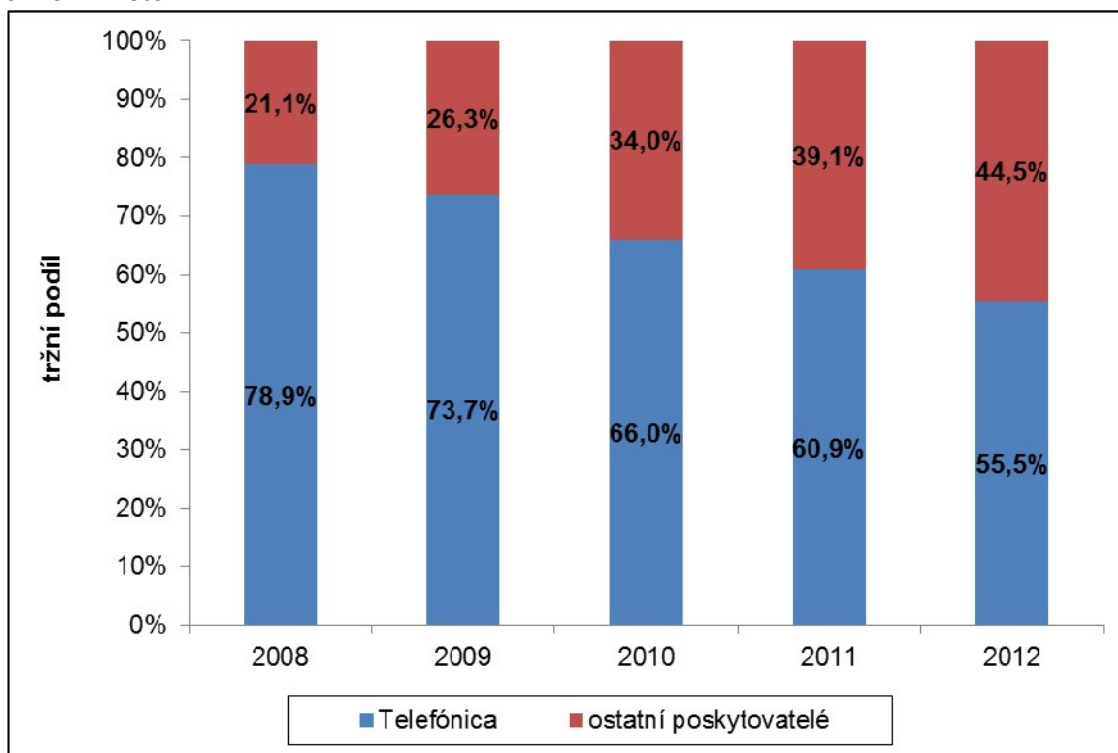
Graf č. 19: Vývoj tržních podílů vyjádřených v počtu aktivních přípojek využívaných pro přístup k VDTS

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že tržní podíl podle počtu aktivních přípojek VDTS společnosti Telefónica v celém období 2008–2012 přesahoval hranici 70 %. Za období 2008–2012 tržní podíl společnosti Telefónica poklesl o 12,3 procentních bodů, přičemž se jedná pokles degresivní. Na konci sledovaného období (meziročně 2012/2011) dosáhl pokles hodnoty 0,4 procentního bodu. Klesající tržní podíl společnosti Telefónica může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevyklučuje existenci samostatné významné tržní síly.

c) Vývoj tržních podílů podle počtu účastnických stanic VDTS

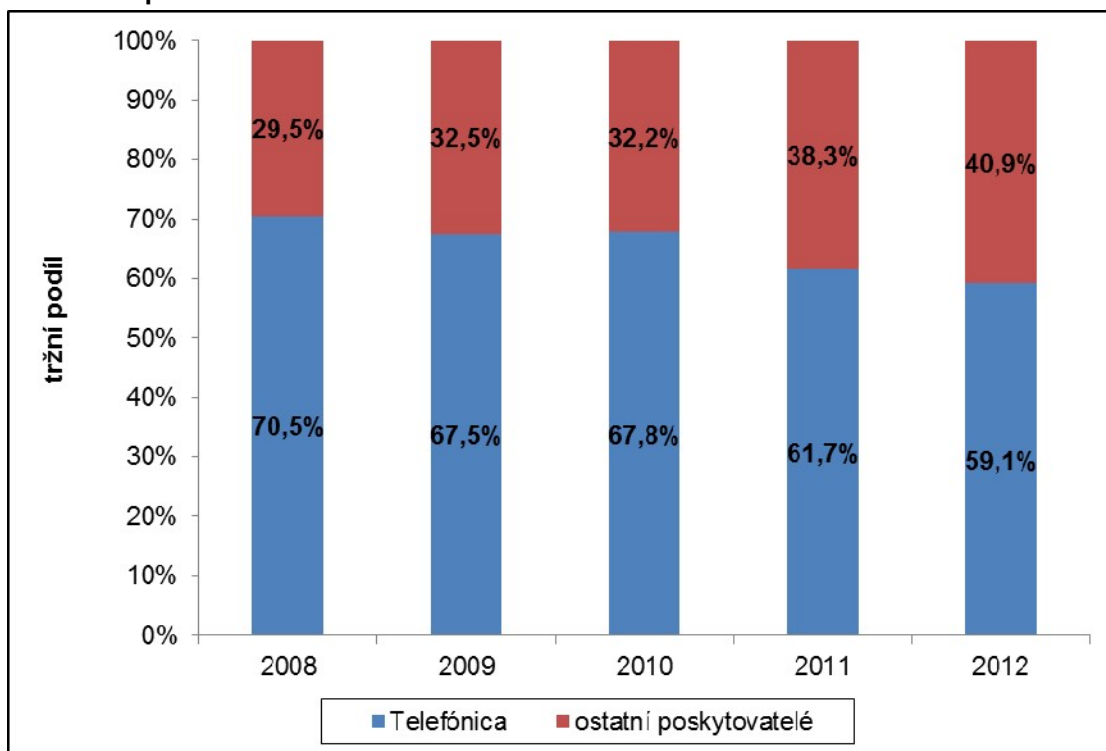
Graf č. 20: Vývoj tržních podílů podle počtu účastnických stanic ve veřejné telefonní síti v pevném místě

Ve sledovaném období 2008–2012 poklesl tržní podíl podle počtu účastnických stanic ve veřejné telefonní síti v pevném místě společnosti Telefónica o 23,4 procentního bodu. Klesající tržní podíl společnosti Telefónica může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevylučuje existenci samostatné významné tržní síly.

d) Vývoj tržních podílů podle velikosti tržeb za originované minuty VDTS ve veřejné telefonní síti v pevném místě

Graf č. 21: Vývoj tržních podílů podle tržeb za originovaný provoz VDTS ve veřejné telefonní síti v pevném místě

V období 2008–2012 je možno označit podle Metodiky podíl společnosti Telefónica za stabilní, naznačující existenci samostatné významné tržní síly. Výjimkou je rok 2011, kdy došlo k meziročnímu poklesu tržního podílu společnosti Telefónica o 6,1 procentního bodu.

Závěr k hodnocení kritéria vývoj tržního podílu: Vývoj tržního podílu podle zvolených kritérií sice vzhledem ke klesající tendenci může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevyklučuje existenci samostatné významné tržní síly. Je proto nezbytné provést i vyhodnocení dalších kritérií podle Metodiky uvedené v části B tak, aby byla ověřena existence samostatné významné tržní síly na velkoobchodním relevantním trhu, a to společnosti Telefónica.

3.1.2 Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Velikost podniku

Podle kritérií uvedených v části C, kapitole 2.1.2 Věcné vymezení velkoobchodního trhu jsou na předmětný relevantní trh zařazeni ti podnikatelé v oblasti elektronických komunikací, kteří vlastní ústřednu, disponují identifikačním číslem sítě (OpID) a mají uzavřenou smlouvu o propojení. V níže uvedené tabulce je uveden seznam operátorů, kteří ke dni 1. 10. 2012 tyto podmínky splňují a lze je tedy označit za poskytovatele služeb na velkoobchodním relevantním trhu v České republice.

Tabulka č. 2: Seznam operátorů, kteří byli zařazeni na relevantní trh

Air Telecom a.s.
Axfone s.r.o.
BT Limited, organizační složka
CentroNet, a.s.
COPROSYS a.s.
ČD-Telematika a.s.
České Radiokomunikace a.s.
Český bezdrát s.r.o.
Dial Telecom, a.s.
GTS Czech s.r.o.
ha-vel internet s.r.o.
IPEX a.s.
J.S.tel s.r.o.
MATERNA Communications a.s.
MAXPROGRES, s.r.o.
Nej TV a.s.
NEW TELEKOM, spol. s r.o.
RIO Media a.s.
SMART Comp. a.s.
Spinoco Czech Republic, a.s.
Telco Pro Services, a.s.
Telefónica Czech Republic, a.s.
T-Mobile Czech Republic a.s.
T-Systems Czech Republic a.s.
UPC Česká republika, s.r.o.
Vodafone Czech Republic a.s.
xPhoNet CZ s.r.o.
za200.cz obchod s.r.o.

Společnost Telefónica je integrovaným telekomunikačním operátorem, který na českém trhu zajišťuje jak pevnou tak mobilní síť a poskytuje odpovídající služby. Prostřednictvím svých sítí poskytuje hlasové služby v mobilní i pevném místě, služby přístupu k síti Internet, šíření rozhlasového a televizního signálu, přenosu dat nebo pronájmu okruhů. Společnost Telefónica disponuje nejrozsáhlejší přístupovou sítí v České republice pro poskytování služeb v pevném místě. Společnost byla označena na základě analýz relevantních trhů č. 1, 3, 4, 5, 6 a 7 jako podnik s významnou tržní silou na těchto trzích a byla jí uložena odpovídající nápravná opatření. Společnost Telefónica se současně v posledních letech profilovala, zejména na základě akvizic, jako jeden předních poskytovatelů ICT služeb v České republice.

Společnost Telefónica, incumbenta v pevných sítích, lze po akvizici 100% podílu společnosti Eurotel, považovat za konvergovaného operátora. Tuto pozici společnosti Telefónica na národním trhu je možno označit za jedinečnou, protože řada služeb poskytovaných ostatními poskytovateli služeb na trhu v České republice je závislá na

velkoobchodním nákupem přístupu k těmto službám nebo velkoobchodních služeb originace v pevném místě právě od společnosti Telefónica.

Úřad provedl porovnání velikosti aktiv, kapitálu a obrátu společnosti Telefónica s alternativními operátory. Postavení společnosti Telefónica na českém trhu odpovídá i výše vlastního kapitálu a aktiv, které jsou řádově několikrát vyšší než aktiva výše uvedených alternativních operátorů. Z hlediska celkových tržeb patří společnost Telefónica dle CZECHTOP 100 mezi největší podniky v České republice. Podle hodnocení za rok 2011 podle kritéria tržeb se společnost Telefónica umístila na 9. místě, nejbližší, na 26. místě se umístila společnost T-Mobile.

Závěr k hodnocení kritéria velikost podniku: Vyhodnocení kritéria velikost podniku indikuje existenci podniku se samostatnou významnou tržní na velkoobchodním relevantním trhu, a to společnosti Telefónica.

Kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Telefónica jako incumbent vlastní rozhodující část infrastruktury pevných sítí, která pokrývá téměř celé území České republiky. Úřad považuje za rozhodující zejména vlastnictví přístupové sítě v takovém rozsahu, který nelze na trhu alternativními soutěžiteli vybudovat (duplikovat). Na trhu není prostor pro budování další paralelní (duplicitní) infrastruktury srovnatelných parametrů, neboť vynaložení takových investic by nezajišťovalo jejich ekonomickou návratnost. Pokud jsou v České republice budovány přístupové sítě, jsou spíše lokálního významu. To umožňuje společnosti Telefónica jednat nezávisle na svých konkurentech.

Závěr k hodnocení kritéria kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné: Vyhodnocení kritéria kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné indikuje existenci podniku se samostatnou významnou tržní silou na velkoobchodním relevantním trhu, a to společnosti Telefónica.

Vertikální integrace

Společnost Telefónica může být označena jako vertikálně integrovaný podnik v oblasti služeb poskytovaných v pevném místě, tak i mobilních služeb. Tato vertikálně integrovaná společnost poskytuje své velkoobchodní služby prostřednictvím vnitřních prodejí („internal sales“) svým vlastním maloobchodním divizím („podnikům“), které pak služby poskytují na maloobchodním trhu. Společnost Telefónica vlastní a provozuje síť (zejména rozhodující přístupovou síť) a zároveň poskytuje služby koncovým uživatelům ve formě prodeje, marketingu, zákaznického servisu apod. I když na trhu existují i další vertikálně integrovaní poskytovatelé, je u společnosti Telefónica výrazně vyšší zejména vlastnictví rozhodující (nesnadno duplikovatelné) části přístupové sítě a páteřní sítě. Rozhodující alternativní poskytovatelé služeb na relevantním trhu jsou většinou závislí na využívání infrastruktury společnosti Telefónica nebo jí poskytovaných velkoobchodních službách. Eventuálně tito soutěžitelé budují přístupové sítě spíše lokálního rozměru. To umožňuje společnosti Telefónica jednat nezávisle na svých konkurentech.

Závěr k hodnocení kritéria vertikální integrace: Vyhodnocení kritéria vertikální integrace indikuje existenci podniku se samostatnou významnou tržní silou na velkoobchodním relevantním trhu, a to společnosti Telefónica.

Rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Po sloučení původně samostatných společností EUROTEL a Český Telecom (nyní Telefónica), na trhu došlo ke vzniku reálného, plně konvergovaného operátora, který je zároveň stanoven jako podnik s významnou tržní silou na sedmi relevantních trzích. Úřad má za to, že právě toto sloučení výrazně přispělo i k rozvoji nabídky balíčků konvergovaných služeb na maloobchodním trhu, která byla následně rozšířena i dalšími mobilními operátory, kteří zaměřili své aktivity do služeb poskytovaných v pevném místě, především služeb přístupu k síti Internet.

Společnost Telefónica je vertikálně integrovaným poskytovatelem služeb v pevném místě. Na základě analýz relevantních trhů byla tato společnost ve druhém kole analýz relevantních trhů stanovena jako podnik s významnou tržní silou na velkoobchodních trzích č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě³¹, č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě³², č. 4 – velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítě (včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení) v pevném místě³³, č. 5 – velkoobchodní širokopásmový přístup v sítích elektronických komunikací³⁴, č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity³⁵, č. 7 – ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích³⁶ a na maloobchodním trhu č. 1 – přístup k veřejné telefonní síti v pevném místě³⁷. Poskytování maloobchodních služeb v pevném místě dalšími dvěma mobilními operátory z větší části závisí na velkoobchodním nákupu služeb přístupu právě od společnosti Telefónica na regulovaných relevantních velkoobchodních trzích. Lze konstatovat, že pokud se týká rozsahu a rozmanitosti produktů nebo služeb, disponuje společnost Telefónica samostatnou významnou tržní silou, která je však oslabena regulací ex ante na předemných velkoobchodních trzích přístupu u služeb poskytovaných v pevném místě.

K výše uvedenému je však třeba vzít rovněž v úvahu, že vytvoření konvergovaných balíčků služeb, i když za předpokladu nákupu služeb v pevném místě na velkoobchodních trzích, bylo dosud možné pouze operátory mobilních sítí. Vytvoření obdobných konvergovaných balíčků služeb operátory pevných sítí však bude možné prostřednictvím avizovaného vstupu nového MVNO, společnosti GTS Czech, ve druhé polovině června tohoto roku. Tato společnost, kromě vlastní nabídky koncovým účastníkům, bude na trhu působit i jako MVNE (Mobile Virtual Network Enabler), tedy jako velkoobchodní prostředník/přepravec pro další subjekty na trhu.

³¹ http://www.ctu.cz/cs/download/art/ooop/rozhodnuti/ooop_art-2-10_2009-12.pdf

³² http://www.ctu.cz/cs/download/art/ooop/rozhodnuti/ooop_art-3-10_2009-13.pdf

³³ http://www.ctu.cz/cs/download/art/ooop/rozhodnuti/ooop_art-04-05_2010-06.pdf

³⁴ http://www.ctu.cz/cs/download/art/ooop/rozhodnuti/ooop_art-5-10_2008-13.pdf

³⁵ http://www.ctu.cz/cs/download/art/ooop/rozhodnuti/ooop_art-06-12_2010-16.pdf

³⁶ http://www.ctu.cz/cs/download/art/ooop/rozhodnuti/ooop-art-7_09_2009-11.pdf

³⁷ http://www.ctu.cz/cs/download/art/ooop/rozhodnuti/ooop_art-01-02_2010-05.pdf

Závěr k hodnocení kritéria rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb: Vyhodnocení kritéria rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb indikuje existenci podniku se samostatnou významnou tržní silou na velkoobchodním relevantním trhu, a to společnosti Telefónica.

Ceny a ziskovost

Ceny za originaci v pevném místě jsou od předchozí analýzy relevantního trhu provedené v roce 2009 regulovány pro jeden podnik se samostatnou významnou tržní silou, který byl stanoven na základě výsledků provedené analýzy. Jedná se o společnost Telefónica. Regulované ceny byly stanoveny jako maximální s využitím nákladového modelu LRIC. Jejich účinnost byla pro nově uzavírané smluvní vztahy od 23. dubna 2010, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o ceně CEN/2/04.2010-66 a v ostatních případech od 23. června 2010. Ceny byly stanoveny podle úrovně propojení, a to na místní nebo tranzitní ústředně a podle doby provozu (silný provoz, slabý provoz).

Úřad na základě nákladového modelu LRIC zvýšil v roce 2010 maximální ceny za propojení na místní ústředně o 0,01 Kč/minutu v době silného i slabého provozu. Maximální ceny za propojení na tranzitní ústředně (jeden tranzit) Úřad snížil o 0,02 Kč/minutu v době slabého provozu a o 0,01 Kč/minutu v době slabého provozu. Maximální ceny stanovené v roce 2010 zahrnují vložený kapitál WACC ve výši 11,5 % vloženého kapitálu.

Tabulka č. 3: Ceny za originaci v pevném místě v České republice v Kč za minutu

Propojení na ústředně	Doba provozu	od 1. 1. 2009 do 22. 4. 2010	od 23. 4. 2010
- místní	silný	0,30	0,31
	slabý	0,15	0,16
- první tranzitní	silný	0,38	0,36
	slabý	0,19	0,18

Znamená to, že v důsledku cenové regulace na relevantním trhu v dubnu 2010 došlo na místní ústředně ke zvýšení maximální ceny za originaci v době silného provozu o cca 3 % a o necelých 7 % v době slabého provozu. Na tranzitní ústředně došlo ke snížení ceny o cca 5 %, a to v době silného i slabého provozu.

Úřad zkoumal vztah velkoobchodních cen za originaci a maloobchodní ceny volání za období od poslední analýzy tohoto relevantního trhu do konce roku 2011 u největšího operátora Telefónica, který je v současné době podnikem s významnou tržní silou. Maloobchodní ceny pro standardní plány u největšího operátora – společnosti Telefónica se od počátku zkoumaného období nepatrně zvýšily (v řádu haléřů) u volání v době mimo špičku a u volání do mobilních sítí, a to počátkem roku 2010 v důsledku změny sazby DPH z 19 % na 20 %.

Z pohledu dosažených jednotkových výnosů za volání originovaná účastníky společnosti Telefónica do sítí fixních operátorů či do vlastní sítě došlo ve zkoumaném období k poklesu jednotkového výnosu o 20 %. Je evidentní, že maloobchodní jednotkový výnos klesal rychleji než cena za originaci. Náklady maloobchodního volání jsou však kromě nákladů na originaci tvořeny i náklady na terminaci (případně na tranzit volání) a dalšími

náklady v souvislosti s poskytováním služeb maloobchodním zákazníkům (např. péče o zákazníka, marketing, billing). Cena za terminaci je regulovaná a v posuzovaném období klesla o 5,5 % na tranzitní ústředně³⁸. Maloobchodní ceny volání do fixní sítě klesaly tedy rychleji než ceny velkoobchodní.

Z pohledu dosažených jednotkových výnosů za volání originovaná účastníky společnosti Telefónica do sítě mobilních operátorů včetně volání do vlastní mobilní sítě došlo ve zkoumaném období k poklesu jednotkového výnosu o 14,5 %. Je evidentní, že maloobchodní jednotkový výnos u volání do mobilní sítě klesal rychleji než cena za originaci. I pro tento typ volání byla regulovaná cena za terminaci do mobilní sítě. Regulovaná cena za terminaci v posuzovaném období (do konce roku 2011) klesla o 59 %. Maloobchodní ceny volání do mobilní sítě klesaly pomaleji než ceny velkoobchodní.

Při rychlejším poklesu maloobchodních cen než cen velkoobchodních by mohlo dojít k omezení konkurenčních podmínek na souvisejícím maloobchodním trhu volání originovaných v pevné síti. Proto se Úřad zaměřil u společnosti Telefónica i na posouzení, zda marže mezi cenami služeb na velkoobchodním a maloobchodním trhu postačuje k pokrytí dodatečných (maloobchodních) nákladů nutných k poskytování služeb na souvisejícím maloobchodním trhu³⁹. Po vyhodnocení podkladů dostupných Úřadu z oddělené evidence nákladů a výnosů společnosti Telefónica dospěl Úřad k závěru, že marže mezi oběma na sebe navazujícími trhy (velkoobchodním a maloobchodním) k pokrytí dodatečných maloobchodních nákladů dostačuje.

Obdobný stagnující trend v období od poslední analýzy relevantního trhu vykazovaly i ceny dvou dalších nejvýznamnějších operátorů, společnosti UPC Česká republika, s.r.o. a T-Mobile, poskytujících služby hlasového volání prostřednictvím pevné sítě.

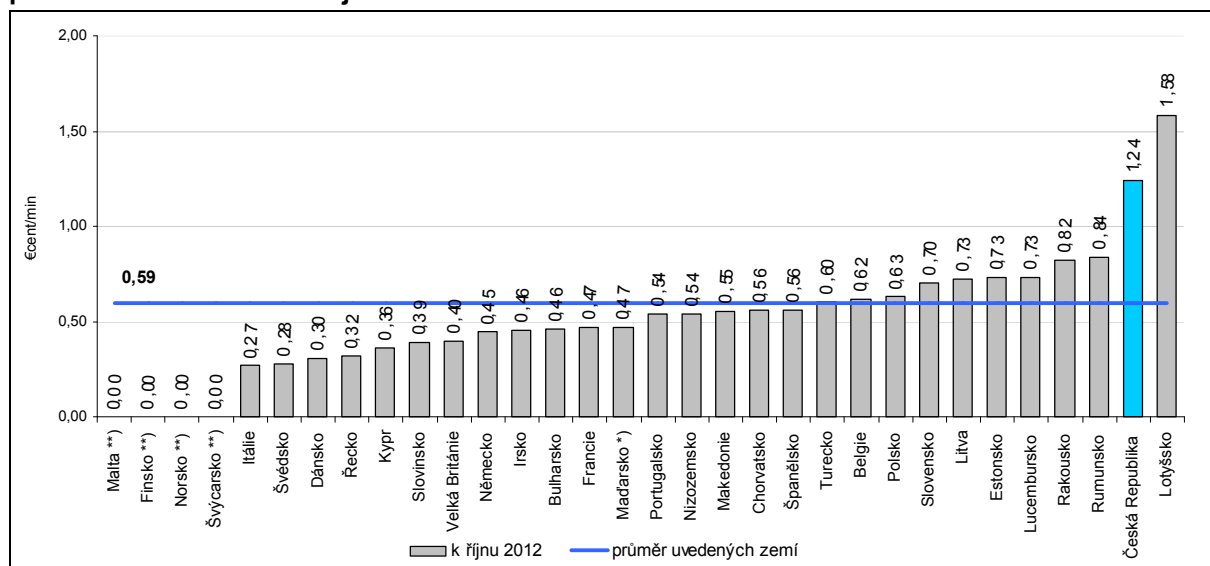
Mezinárodní srovnání

Úřad vyhodnotil mezinárodní srovnání na základě podkladů společnosti Cullen International. Minutová cena je spočítána na základě tříminutového hovoru.

³⁸ Na tranzitní ústředně je realizováno propojení, propojení na místní ústředně realizována nejsou.

³⁹ V souladu s dokumentem [Postup Českého telekomunikačního úřadu při vyhodnocování nabídek vertikálně integrovaných operátorů v souvislosti se stlačováním marží](#).

Graf č. 22: Mezinárodní srovnání cen za minutu originace na místní ústředně v silném provozu u incumbentů k říjnu 2012

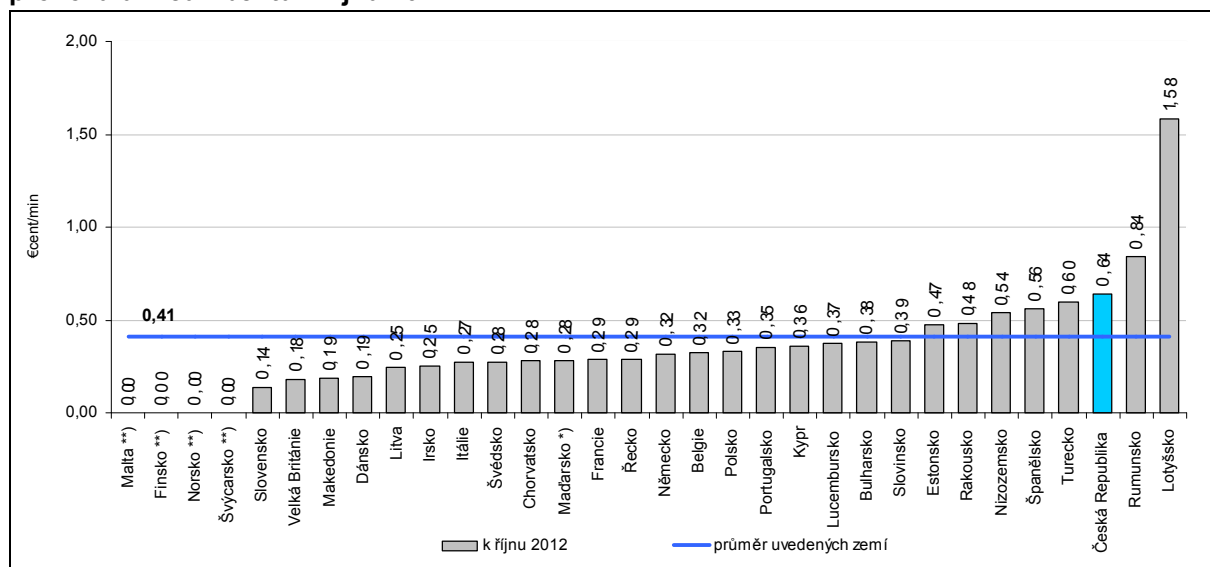

*) Maďarsko - uvedená data za Magyar Telecom

**) Malta, Finsko, Norsko, Švýcarsko - není propojení na místní úrovni

Zdroj: Cullen International

Graf č. 23: Mezinárodní srovnání cen za minutu originace na místní ústředně v slabém provozu u incumbentů k říjnu 2012

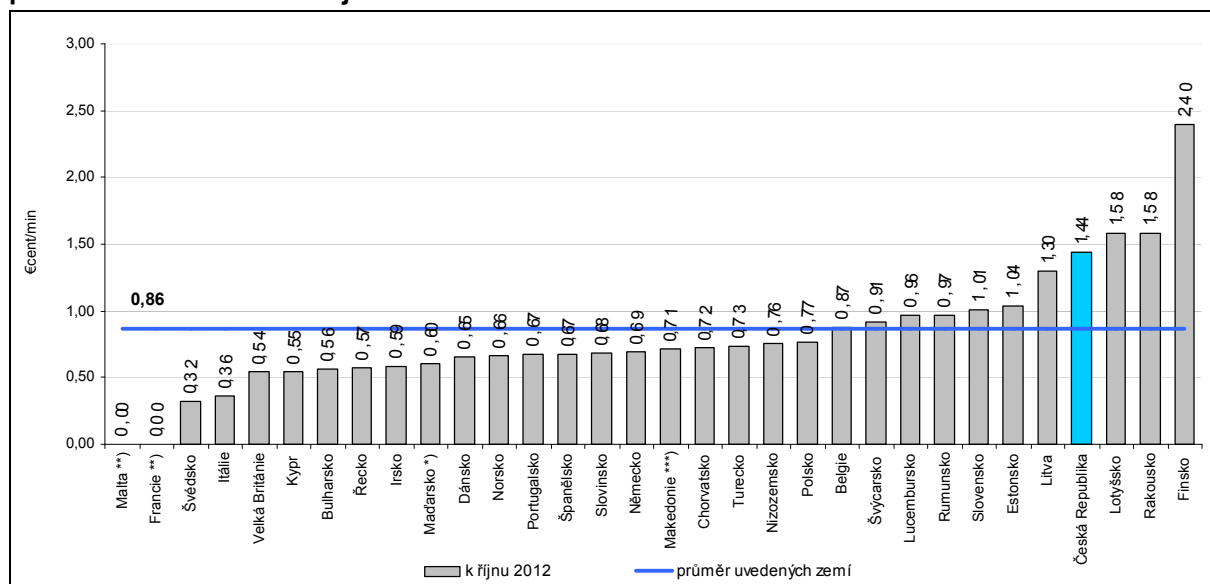

*) Maďarsko - uvedená data za Magyar Telecom

**) Malta, Finsko, Norsko, Švýcarsko - není propojení na místní úrovni

Zdroj: Cullen International

Graf č. 24: Mezinárodní srovnání cen za minutu originace na tranzitní ústředně v silném provozu u incumbentů k říjnu 2012

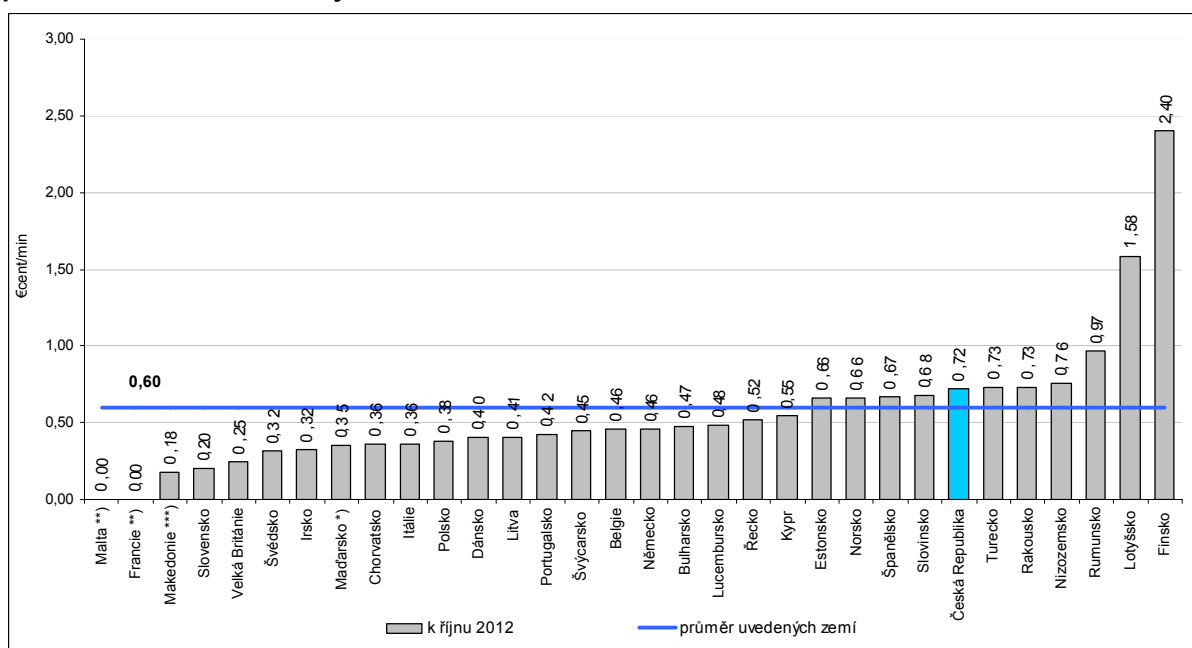
*) Maďarsko - uvedená data za Magyar Telecom

***) Malta, Francie - není propojení na 1. tranzitní ústředně

****) U Makedonie bylo místo propojení na 1. tranzitní ústředně uvedeno propojení regionální

Zdroj: Cullen International

Graf č. 25: Mezinárodní srovnání cen za minutu originace na tranzitní ústředně v slabém provozu u incumbentů k říjnu 2012

*) Maďarsko - uvedená data za Magyar Telecom

***) Malta, Francie - není propojení na 1. tranzitní ústředně

****) U Makedonie bylo místo propojení na 1. tranzitní ústředně uvedeno propojení regionální

Zdroj: Cullen International

Ceny za originaci v České republice ve srovnání s ostatními zeměmi EU jsou v roce 2012 nad průměrem srovnávaných zemí, a to pro všechny 4 uvedené kategorie (slabý a silný provoz na místní a tranzitní ústředně). S ohledem na skutečnost, že Úřadem nastavená

cenová regulace vytváří pouze horní mez, kterou operátorem účtovaná cena nesmí přesáhnout (ale operátor je oprávněn účtovat cenu nižší), by fakt, že cena za originaci ve všech čtyřech výše uvedených grafech převyšuje průměr zemí EU (tj. aniž by operátor sám prostřednictvím růstu efektivity a souvisejícího poklesu nákladů dospěl k nižší účtované ceně za originaci), mohl naznačovat účtování nepřiměřeně vysokých cen v případě, že by nebyla uplatněna cenová regulace.

Do budoucna lze předpokládat vliv faktorů působících na růst jednotkových nákladů na originaci, např. pokles počtu pevných linek a s ním spojený pokles originovaného provozu. Vliv radikálního snížení velkoobchodních cen za terminaci v důsledku implementace Doporučení Komise 2009/396/ES ze dne 7. května 2009 o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU, ve kterém jako metoda pro výpočet cen za terminaci byla stanovena metoda dlouhodobých přírůstkových nákladů (pure LRIC), může způsobit výrazné rozdíly mezi cenami terminace a originace. Tuto skutečnost potvrzuje i to, že z doposud známých případů zemí, ve kterých již došlo jak ke stanovení terminačních cen metodou pure LRIC, tak zároveň k novému stanovení originačních cen, vyplývají tyto výraznější rozdíly mezi cenami obou služeb (terminace a originace). Například cena originace na Maltě představuje 596 % ceny terminace, v Rakousku je navržený rozdíl cen (návrh byl zaslán Komisi k notifikaci rakouským regulátorem RTR v průběhu března 2013) cca 15,5 násobný (tzn., že navržená cena originace představuje cca 1550 % ceny za terminaci). Rozdíly v cenách jsou způsobeny využitím jiné nákladové metody pro stanovení cen za originaci (LRIC+), než pro stanovení terminačních cen.

Ziskovost

Úřad u společnosti Telefónica posuzoval výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů pro službu originace v pevném místě. Povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů byla společnosti Telefónica uložena rozhodnutím č. REM/2/04.2010-65, které nabylo právní moci dne 28. dubna 2010. Proto Úřad posuzoval výsledky oddělené evidence za roky 2010 a 2011. Procento návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC bylo stanoveno ve výši 11,5 % v čl. 2 odst. 6 opatření obecné povahy č. OOP/4/02.2008-1, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/4/03.2006-3, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací, ve znění pozdějších předpisů.

Z oddělené evidence nákladů a výnosů společnosti Telefónica, která vychází z plně alokovaných historických nákladů, vyplývá, že celkové výnosy za službu originace v pevném místě za roky 2009, 2010 a 2011 pokrývaly provozní náklady na poskytování této služby, a náklady vloženého kapitálu. Společnost vykazovala kladný provozní výsledek hospodaření a rovněž i kladný ekonomický výsledek. Dosažený zisk mírně překročil stanovenou hodnotu WACC. Rovněž tato skutečnost tak naznačuje, že na trhu by mohlo v nepřítomnosti regulace docházet k účtování nepřiměřeně vysoké ceny.

Závěr k hodnocení kritéria ceny a ziskovost: Kritérium ceny a ziskovost indikuje existenci samostatné významné tržní síly na velkoobchodním relevantním trhu a možné účtování nepřiměřeně vysokých cen v případě, že nebude uložena cenová regulace.

Ostatní kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Obdobně by bylo možno vyhodnotit vzhledem k velikosti podniku, existenci infrastruktury nesnadno duplikovatelné, rozsahu a rozmanitosti produktů nebo služeb a vertikální integraci i kritéria úspory z rozsahu a úspory ze sortimentu.

Další kritéria uvedená v Metodice Úřad nepovažuje na tomto relevantním trhu za určující při rozhodování o existenci významné tržní síly, a proto nejsou podrobena analýze.

3.1.3 Kritéria související s charakteristikou zákazníků

Neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky

Podnikatelé poskytující služby na daném velkoobchodním trhu je možno označit zároveň i za odběratele služeb poskytovaných na tomto trhu.

Vyjednávací pozice odběratelů služeb je tak přímo závislá na velikosti podniku, realizovaných objemech provozu na velkoobchodním trhu. Pozici ovlivňuje rovněž realizovaný objem originovaného maloobchodního provozu volání a počet účastníků tohoto operátora na maloobchodním trhu, měřeného počtem účastnických stanic nebo přípojek.

Na velkoobchodním trhu působí v současné době 28 poskytovatelů služeb, kteří mají uzavřené smlouvy o propojení, na jejichž základě poskytují velkoobchodní služby originace, terminace a tranzitu jak pro vlastní maloobchodní účastníky, tak i pro účastníky dalších poskytovatelů služeb volání na maloobchodní úrovni.

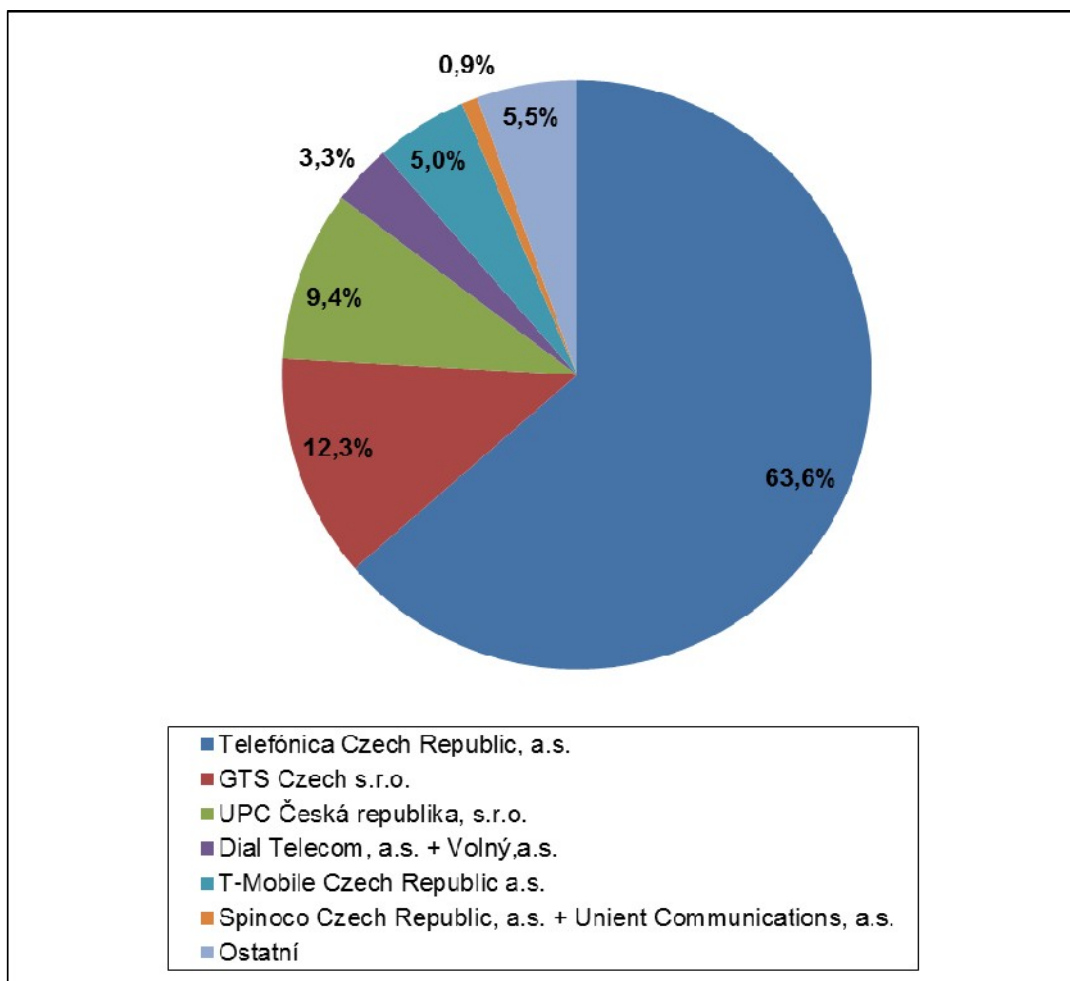
Postavení společnosti Telefónica na velkoobchodním i maloobchodním trhu volání, které jí dává výhodnou vyjednávací pozici oproti alternativním poskytovatelům služeb, je zřejmé z grafů uvedených v části zabývající se velikostí a vývojem tržních podílů a grafu č. 25.

Pokud posuzujeme vyjednávací sílu jednotlivých alternativních poskytovatelů velkoobchodních služeb originace ve veřejné telefonní síti v pevném místě, pak již z hodnocení kritéria velikost podniku lze dovodit její nedostatečnou výši oproti společnosti Telefónica.

Z níže uvedeného grafu č. 25 (tržní podíl podle počtu originovaných minut účastníky) vyplývá, že vzhledem k vysokým rozdílům v tržních podílech mezi společnostmi Telefónica a jednotlivými významnými alternativními operátory je možno kompenzační sílu na straně poptávky (alternativních operátorů) označit za slabou.

Slabá kompenzační síla na straně poptávky tak umožňuje rozhodujícímu dodavateli velkoobchodních služeb originace ve veřejné telefonní síti v pevném místě (v případě CS/CSP výlučnému) chovat se nezávisle na konkurenci a odběratelích.

Graf č. 26: Znázornění tržních podílů společnosti Telefónica a alternativních poskytovatelů na celkovém počtu originovaných minut VDTS na velkoobchodním relevantním trhu za rok 2012

Závěr k hodnocení kritéria neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky: Vyhodnocení kritéria neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky indikuje existenci podniku se samostatnou významnou tržní silou na velkoobchodním relevantním trhu, a to společnosti Telefónica.

Překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Úřad v rámci tohoto kritéria posoudil existenci překážek, které by mohly zákazníkovi na maloobchodní úrovni zabránit přechodu k jinému poskytovateli. Mezi takové překážky by mohla patřit např. procedura přenosu čísla, závazek vůči stávajícímu operátorovi nebo ztráta bonifikace. Specifickou problematikou je z hlediska vyhodnocení překážek přechodu k jinému poskytovateli produktů i uzavírání účastnických smluv na dobu určitou, zejména pak podmínky těchto smluv související s jejich předčasným ukončením (i když toto může být ve spojení s určitým zvýhodněním ve formě např. zvýhodněného tarifu).

Tato překážka je nazývána „Customer Lock-in“. Podstatou „Customer Lock-in“ jsou dlouhodobé smlouvy, uzavírané na dobu určitou, které uzavírá účastník s dodavatelem služeb (obvykle se jedná o smlouvy dvouleté, ale na trhu jsou uzavírány i tříleté smlouvy).

Rozhodující překážkou přechodu k jinému poskytovateli produktů může být i neexistence alternativního přístupu pro koncového uživatele v daném místě, a to buď vzhledem k lokálnímu budování alternativních přístupových sítí, nebo ekonomické neefektivitě kolokace v daném místě. Tuto překážku však lze na regulovaném relevantním trhu překonat vhodným nápravným opatřením spočívajícím v uložení povinnosti umožnění CS/CPS, popř. i WLR, a širokopásmového přístupu k datovému toku.

Další překážkou pro koncového uživatele by mohly být i náklady spojené s přenesením pevného čísla k jinému poskytovateli služeb a cena za zřízení přístupu.

Za další překážku přechodu je možno u tzv. „komplexního řešení pro firmy“, to je společné nabídky více služeb pro velké odběratele na maloobchodním trhu, označit technickou i cenovou replikovatelnost jednotlivých nabídek alternativními operátory. Alternativní operátoři (s výjimkou mobilních operátorů) poskytující služby v pevném místě nedisponují na trhu ani přístupem k mobilní síti ani možností přeprave služby mobilní sítě. Vzhledem k realizaci vyšších výnosů z rozsahu a rozmanitosti produktů a služeb společností Telefónica dochází i k cenové nereplikovatelnosti jednotlivých nabídek společnosti Telefónica velkým odběratelům efektivními alternativními operátory, kteří až na výjimku mobilních operátorů, nemají přístup k velkoobchodní nabídce mobilních služeb. V únoru 2013 byla oznámena budoucí spolupráce mezi společnostmi T-Mobile a GTS Czech o plánovaném poskytování služeb MVNO společností GTS Czech. Případné zahájení poskytování služeb MVNO tímto operátorem může v budoucnu ovlivnit situaci v oblasti nabídek komplexních řešení mobilních a pevných služeb.

Na velkoobchodní úrovni by za takovouto překážku mohlo být považováno zřízení nového propojení, včetně všech souvisejících nákladů.

Závěr k hodnocení kritéria překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů: Vyhodnocení kritéria překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů indikuje existenci podniku se samostatnou významnou tržní silou na velkoobchodním relevantním trhu, a to společnosti Telefónica.

3.1.4 Kritéria související s charakteristikou konkurence

Na analyzovaném trhu neexistuje v současné době dostatečná konkurence, což je způsobeno zejména vlastnictvím převážné části přístupových sítí společností Telefónica. Vybudování přístupových sítí ostatními poskytovateli v takovém rozsahu, kterým disponuje společnost Telefónica není z důvodů vysokých investic a jejich nejisté návratnosti efektivní, a prakticky ani možné, zejména při klesajícím zájmu o službu přístupu k veřejné telefonní síti na straně poptávky, toto je možno považovat za překážku vstupu na trh.

Alternivní i potenciální nově vstupující poskytovatelé služeb na maloobchodní úrovni trhu jsou tak závislí na využívání zpřístupnění klasických účastnických vedení od incumbenta, společnosti Telefónica, pronájmu infrastruktury, pomoci může uložení povinnosti umožnění CS/CPS, popř. i WLR, a širokopásmového přístupu k datovému toku. Alternativní operátoři v rámci budování svých sítí zaměřují na nové technologie, na budování vysokorychlostních sítí lokálního charakteru. Tento trend je možno očekávat i u potencionální konkurence.

Poskytovatelé WiFi přístupu sice nabízejí své služby většinou na místní nebo regionální úrovni, a i když počet WiFi sítí je takový, že pokrývají téměř všechny obce v České republice, ne všichni poskytovatelé WiFi širokopásmového připojení k síti Internet jsou zároveň poskytovateli VDTS.

Překážky vstupu na maloobchodní trh (viz vyhodnocení kritéria kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné) lze považovat i za překážky prohlubování konkurence na velkoobchodním trhu.

Jak Úřad uvedl ve věcném vymezení maloobchodního trhu, je třeba vzít v úvahu i vliv „konkurence“ poskytující na maloobchodním trhu volání prostřednictvím aplikací v síti Internet. Vzhledem k dalšímu předpokládanému rozšíření nabídky volání v rámci velkých sociálních skupin, jako je Facebook, lze předpokládat další snižování provozu originovaného prostřednictvím VDTS. Úřad má za to, že k využívání takovéto nabídky dochází čím dál více všemi kategoriemi uživatelů VDTS, bez rozlišení věku, vzdělání apod. Odliv provozu volání tak lze ve větší míře očekávat u všech poskytovatelů služeb VDTS s tím, že významnější dopad tohoto odlivu budou pociťovat spíše poskytovatelé služeb VoIP. Tento aspekt dle názoru Úřadu nebude mít zásadní vliv na postavení společnosti Telefónica na velkoobchodním relevantním trhu a jeho vývoj v období, na které je určena platnost analýzy.

Je pravděpodobné, že v tomto období bude docházet k dalšímu přelivu poptávky (měřeno počtem generovaných minut účastníky) k mobilním službám. Důvodem je jak předpokládaný vstup nového mobilního síťového operátora na základě probíhající aukce kmitočtů, kdy v závěru tohoto tříletého horizontu bude docházet k rozvoji hlasových služeb v sítích LTE (VoLTE), tak vznik mobilních virtuálních operátorů, a tím i nárůst konkurence poskytovatelů mobilních služeb včetně volání. To by se mělo projevit u koncových uživatelů mimo jiné i snížením cen za mobilní volání a proto zvýšeným přechodem uživatelů z pevných na mobilní služby.

Na základě výše uvedených skutečností tak dojde zřejmě k dalšímu poklesu objemu minut volání originovaného v pevném místě. Velikost takového snížení, ani případnou změnu tržních podílů na základě informací, které má Úřad k dispozici, nelze v současné době předjímat. Úřad nepředpokládá, že by k takovéto jednostranné substituci docházelo na trhu nerovnoměrně, ale je zřejmé, že stejně jako v předchozím období dojde k největšímu absolutnímu (nelze však spekulovat o relativním) poklesu provozu u společnosti Telefónica. Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu. V případě zjištění závažných skutečností, které by významně ovlivnily konkurenční prostředí na relevantním trhu, Úřad rozhodne o provedení nové analýzy relevantního trhu.

Závěr k hodnocení kritérií souvisejících s charakteristikou konkurence na relevantním trhu: Vyhodnocení kritérií souvisejících s charakteristikou konkurence na trhu indikuje existenci podniku se samostatnou významnou tržní silou na velkoobchodním relevantním trhu, a to společnosti Telefónica.

3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly

Na základě zkoumání samostatné významné tržní síly, v souladu s Metodikou uvedenou v části B analýzy, Úřad došel k závěru, že se jedná o silný indikátor samostatné významné tržní síly (tržní podíl společnosti Telefónica měřený ve dvou ze zvolených kritérií

převyšuje 60 % a v jednom se této hranici blíží). Tento závěr, i přes konstatování, že vývoj tržních podílů podle zvolených kritérií má klesající tendenci, potvrdilo i zkoumání dalších kritérií zaměřených na charakteristiku podniku, souvisejících s charakteristikou zákazníků a souvisejících s charakteristikou konkurence na relevantním trhu.

Úřad konstatuje, že na relevantním trhu existuje podnik se samostatnou významnou tržní silou, kterým je společnost Telefónica.

3.3 Zkoumání společné významné tržní síly

Podle Vyhlášky může Úřad za podniky se společnou významnou tržní silou označit dva nebo více podniků, jestliže i při neexistenci strukturálních nebo jiných vazeb mezi nimi působí tyto podniky na relevantním trhu, jenž není efektivně konkurenční a na němž nemá žádný z těchto podniků sám o sobě významnou tržní sílu.

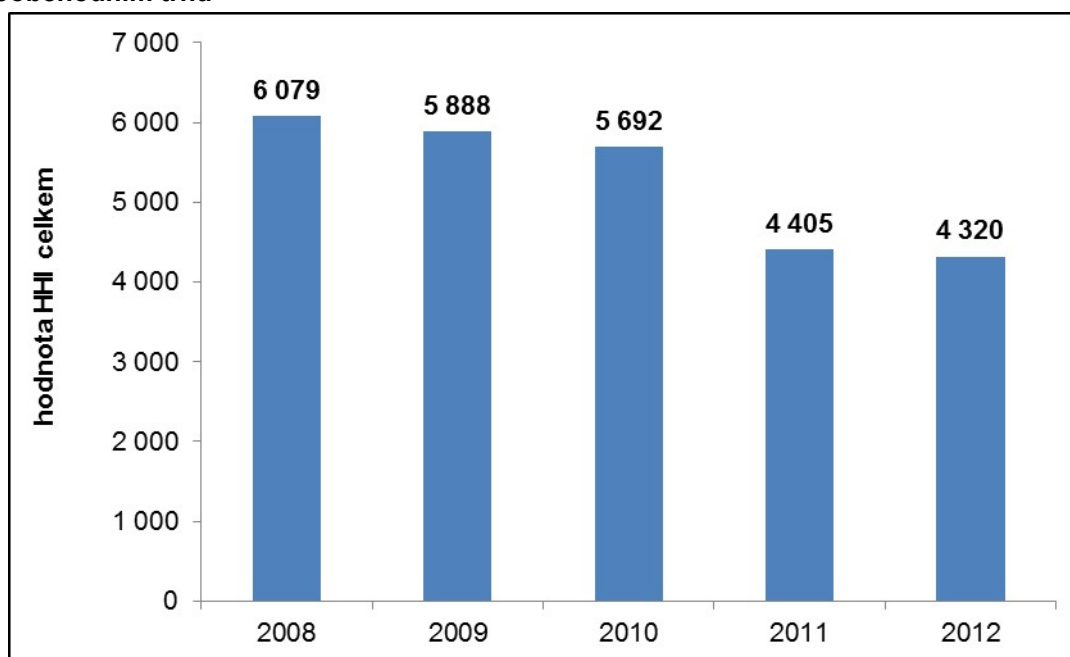
Vzhledem k tomu, že na relevantním trhu byl na základě analýzy stanoven podnik s významnou tržní silou, a to společnost Telefónica, Úřad v souladu s výše uvedenou Vyhláškou neprovádí analýzu společné významné tržní síly podle kritérií uvedených v Metodice v části B.

Úřad v této části provedl pouze vyhodnocení koncentrace trhu za pomoci HHI indexu a vyhodnocení výsledného HHI indexu z hlediska dosažených hodnot mezi společnostmi Telefónica a dalším (dalšími) největším (největšími) poskytovatelem (poskytovateli) služeb na předmětném relevantním trhu, čímž potvrdil své dosavadní závěry týkající se nekonkurenčního charakteru trhu a stanovení podniku se samostatnou významnou tržní silou.

Koncentrace trhu

Úřad pro ověření svého závěru o existenci společné významné tržní síly posoudil koncentraci trhu s využitím Hirschmann-Herfindahlova indexu (HHI).

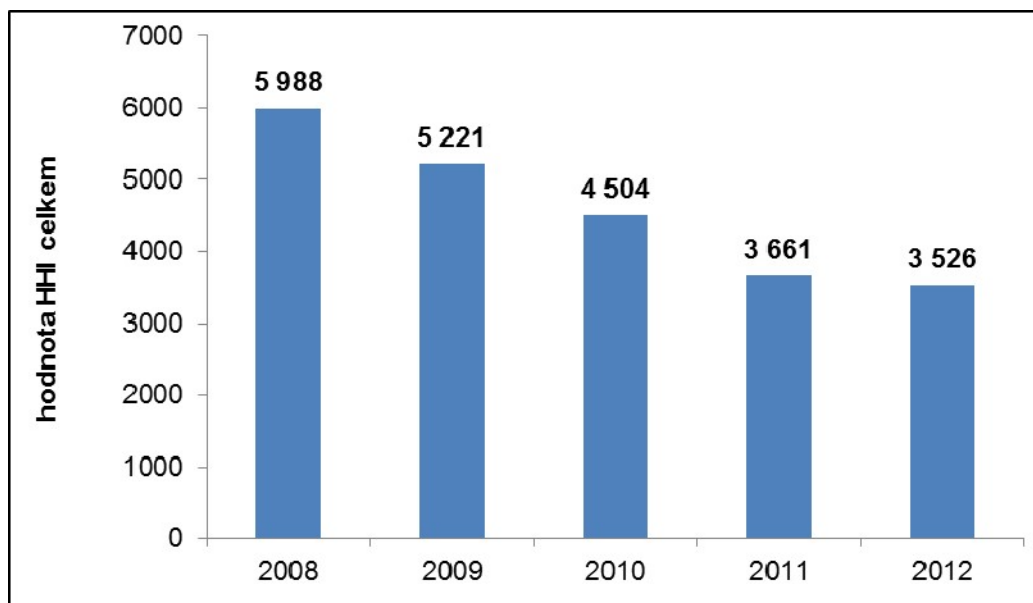
Graf č. 27: Hodnoty HHI – tržní podíl podle počtu originovaných minut VDTS na velkoobchodním trhu

Tabulka č. 4: Hodnoty HHI – tržní podíl podle počtu originovaných minut na velkoobchodním trhu

	2008	2009	2010	2011	2012
Telefónica Czech Republic, a.s.	5952,8	5744,2	5474,7	4191,5	4044,2
GTS Czech s.r.o.	93,9	93,9	112,5	107,5	150,9
UPC Česká republika, s.r.o.	19,4	41,7	90,6	77,4	88,0
Dial Telecom, a.s./Volný,a.s.	11,4	4,9	7,4	23,9	11,0
T-Mobile Czech Republic a.s.	1,4	2,7	5,3	3,3	25,5
Spinoco Czech Republic, a.s./Unient Communications, a.s.	0,2	0,5	1,1	1,2	0,8
CELKEM	6 079	5 888	5 692	4 405	4 320

Graf č. 28: Hodnoty HHI – tržní podíl podle počtu účastnických stanic VDTS na maloobchodním trhu

Tabulka č. 5: Hodnoty HHI - tržní podíl podle počtu účastnických stanic na maloobchodním trhu

	2008	2009	2010	2011	2012
Telefónica Czech Republic, a.s.	4316,5	3975,3	3785,7	3358,1	3199,1
UPC Česká republika, s.r.o.	24,8	45,6	64,7	76,7	92,8
GTS Czech s.r.o.	11,6	13,2	18,3	20,1	24,3
Spinoco Czech Republic, a.s.+Unient	3,3	4,5	6,3	6,6	16,0
T-Mobile Czech Republic a.s.	0,0	0,0	15,3	38,2	7,5
Dial Telecom, a.s.+Volný,a.s.	0,2	0,8	1,1	0,8	0,9
CELKEM	5988	5221	4504	3661	3526

Z výše uvedených hodnot tržních podílů vypočtených metodou HHI je zřejmé, že se jedná o vysoce koncentrovaný trh, dochází zde však k postupnému poklesu koncentrace. Struktura výsledného HHI indexu, to je významný rozdíl mezi společností Telefónica a dalším největším poskytovatelem služeb na trhu z hlediska sledovaného kritéria, indikuje existenci samostatné tržní síly, zároveň nepřipouští podmínky pro koordinovaný postup a existenci společné významné tržní síly.

I když na trhu dochází ve sledovaném období k vysokému snížení HHI indexu, je toto ovlivněno zejména absolutním snížením provozu a počtu účastnických stanic v klasické přístupové PSTN síti.

Kritéria podle Vyhlášky, kritéria Airtours ani žádná z dalších kritérií uvedená v Metodice v části B nebyla aplikována.

Závěr k hodnocení společné významné tržní síly: Na základě vyhodnocení vývoje hodnot HHI indexu dospěl Úřad k závěru, že struktura velkoobchodního relevantního trhu nenapomáhá koordinaci postupů, a proto Úřad konstatuje, že na velkoobchodním

relevantním trhu neexistuje společná významná tržní síla. Na základě provedené analýzy Úřad konstatuje, že velkoobchodní relevantní trh je vysoce koncentrovaný a existuje na něm jeden podnik se samostatnou významnou tržní silou.

3.4 Přenesená významná tržní síla

Společnost Telefónica byla označena jako podnik s významnou tržní silou, proto zkoumání, zda na analyzovaný trh není přenesena významná tržní síla z jiného trhu, je bezpředmětné.

3.5 Závěry k analýze trhu

Úřad konstatuje, že velkoobchodní relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podnik s významnou tržní silou, společnost Telefónica, a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže (regulace ex post) nepostačují k řešení daného problému. Z provedené analýzy vyplývá, že pozice podniku s významnou tržní silou je natolik významná, že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jeho podnikání.

Úřad konstatuje, že analyzovaný trh v přiměřeném časovém období nesměruje k rozvoji efektivní konkurence. Pozice společnosti Telefónica je na analyzovaném trhu natolik silná, že dosud vyžadovala stanovení podmínek podnikání na základě ex ante regulace. Postup pouze podle principů ex post regulace by nebyl dostatečně účinný.

Úřad na základě provedené analýzy dospěl k závěru, že pozice společnosti Telefónica je nadále natolik významná, že pro správné fungování trhu je nezbytné i nadále stanovit některé podmínky pro její podnikání, a proto u této společnosti navrhuje zachování povinnosti uložené na základě předchozí analýzy, a to nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písm. a) až d) Zákona.

Analýza dále prokázala částečnou závislost mezi vývojem velkoobchodních cen a maloobchodních cen originace. Bez uplatnění regulace by na trhu docházelo k účtování nepřiměřeně vysoké ceny v neprospěch koncových uživatelů. Tržní síla společnosti Telefónica je natolik významná, že v případě, že by nebyla uplatněna regulace cen na analyzovaném trhu, společnost by účtovala nepřiměřeně vysoké ceny za originaci. To by se projevilo v neprospěch koncových uživatelů, protože koncové maloobchodní ceny v sobě zahrnují jako významnou složku velkoobchodní cenu za originaci. Úřad proto konstatuje, že nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písm. a) až d) Zákona by nevedla sama o sobě k nápravě a cenová regulace společnosti Telefónica zůstane zachována.

Úřad zjistil, že v některých případech dochází k zahájení volání (originaci) ve veřejné telefonní síti v pevném místě z koncových bodů s mobilním účastnickým číslem. Podle zjištění Úřadu se jedná o zanedbatelnou část služeb originace (služba již není od roku 2009 takto nově nabízena a jsou udržovány pouze dříve uzavřené účastnické smlouvy). Uplatnění cenové regulace by v těchto případech vyžadovalo změnu již používaných účastnických čísel, a to s negativním dopadem na koncového zákazníka. Úřad proto s přihlédnutím na zjištěný zanedbatelný podíl těchto případů na celkové originaci ve veřejné telefonní síti

v pevném místě a s ohledem na zásadu přiměřenosti ukládaných nápravných opatření navrhuje neuplatnit na tyto případy regulaci cen.

Úřad na tomto trhu neshledal existenci společné významné tržní síly ani přenesené významné tržní síly.

4. Nápravná opatření

4.1 Platná regulační opatření

4.1.1 Regulace ze Zákona

Povinnost podnikatele podle § 80 odst. 2 Zákona nejpozději do 10 dnů ode dne uzavření smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení sítí předat Úřadu úplné znění uzavřené smlouvy, včetně příloh. Stejná povinnost platí i pro předávání změn a dodatků smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení.

Podnik, kterému byla uložena povinnost v rozhodnutí o uložení povinností podle § 84 odst. 2 Zákona, je povinen podle § 84 odst. 3 Zákona zveřejnit referenční nabídku. Tato zákonná povinnost byla přijata až zákonem č. 468/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Uvedený zákon nabyl účinnosti 1. 1. 2012, a proto se tato povinnost nevztahovala na společnost Telefónica, jako na podnik s významnou tržní silou, kterému byla uložena povinnost podle § 84 odst. 2 Zákona na základě výsledku analýzy relevantního trhu vydané jako opatření obecné povahy č. A/2/10.2009-12.

4.1.2 Regulace uplatněná Úřadem podle předchozí analýzy

Společnosti Telefónica byly uloženy rozhodnutím č. REM/2/04.2010-65, které nabylo právní moci dne 23. dubna 2010 (dále jen „REM č. 2“), tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 Zákona a souvisejícího opatření obecné povahy (č. A/2/10.2009-12):

- a) umožnit přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby původu volání (originace) ve své veřejné telefonní síti v pevném místě podle § 84 Zákona, a to
- b) vyhovět požadavku na propojení sítě nebo síťového zařízení účastníka řízení na místní a na první tranzitní ústředně nejpozději ve lhůtách uvedených v referenční nabídce propojení ode dne obdržení požadavků na propojení,
 1. v případech, kdy na místní ústředně není signalizace SS7 a je pro daný typ provozu nezbytná, vyhovět přiměřenému požadavku na propojení sítě nebo síťového zařízení účastníka řízení na místní ústředně nejpozději ve lhůtě uvedené v referenční nabídce propojení pro případ, kdy propojení nebrání technické omezení, prodloužené o 90 dnů ode dne obdržení požadavku na propojení,

2. vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k svým specifickým síťovým prvkům,
3. vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k svým přiřazeným prostředkům,

a to za podmínek určených referenční nabídkou přístupu a referenční nabídkou propojení.

c) průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

1. uveřejňovat referenční nabídku přístupu s uvedením popisu příslušných nabídek služeb, které poskytuje ke splnění povinností podle bodu 1, a souvisejících smluvních podmínek včetně cen v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení,
2. uveřejňovat referenční nabídku propojení s uvedením popisu příslušných nabídek služeb, které poskytuje ke splnění povinností podle bodu 1, a souvisejících smluvních podmínek včetně cen v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení,
3. uveřejňovat informace týkající se přístupu k síti elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení,
4. uveřejňovat informace týkající se propojení sítí elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení.

d) nediskriminace při poskytování propojení podle § 81 Zákona, a to

1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní.

e) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to

1. vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona tak, aby

2. při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
3. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Podniku s významnou tržní silou, společnosti Telefónica, byla uložena rozhodnutím č. CEN/2/04.2010-66, které nabylo právní moci dne 23. dubna 2010, také povinnost související s regulací cen podle § 51 odst. 3 písm. g) Zákona (ve znění účinném v době vydání rozhodnutí) a souvisejícího opatření obecné povahy (č. A/2/10.2009-12), a to stanovením maximálních cen podle § 58 odst. 1 písm. a) Zákona.

Maximální ceny byly stanoveny v členění na dobu silného a slabého provozu, a to na místní ústředně a první tranzitní ústředně. Při výpočtu cen vycházel Úřad z nákladového modelu LRIC, který je založen na principu dlouhodobých přírůstkových nákladů. Při naplňování modelu LRIC vycházel Úřad z topologie sítě společnosti Telefónica.

Maximální ceny v rozhodnutí č. CEN/2/04.2010-66 zahrnovaly WACC ve výši 11,5 % stanovený v opatření obecné povahy č. OOP/4/02.2008-1. Ceny za sledované období nebyly už změněny.

Pokud jde o regulaci cen, Úřad stanovil maximální cenu, kterou si může Telefónica účtovat za minutu, pokud jde o propojení za účelem poskytování služby originace.

Tabulka č. 6: Maximální cena za originaci stanovená pro společnost Telefónica na základě výsledku minulé analýzy relevantního trhu⁴⁰

Originace a propojení	Provoz	Maximální cena za originaci (CZK/min), 1 CZK=0,0392 EUR
a) Místní ústředna	špička	0,31 CZK (0,0117 EUR)
	mimo špičku	0,16 CZK (0,0058 EUR)
b) První tranzitní ústředna	špička	0,36 CZK (0,0141 EUR)
	mimo špičku	0,18 CZK (0,0070 EUR)

Regulace formou maximálních cen se vztahuje na započatá (originovaná): a) volání prostřednictvím služeb CS/CPS, b) volání prostřednictvím vytáčeného (dial-up) přístupu k Internetu, c) volání na negeografická čísla (jedná se o přístupové kódy 800 a 820 až 829) z geografických čísel veřejné pevné telefonní sítě účastníka řízení a v případě volání prostřednictvím služeb volba a předvolba operátora (CS/CPS) i z telefonních čísel, která se skládají z přístupového kódu k neveřejným sítím (jedná se o přístupové kódy 9500 až 9599 a 972 až 974) a doplňkových číslic, vymezených ve vyhlášce o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací vydané k provedení § 29 odst. 4 Zákona.

⁴⁰ Originací s propojením na místní ústředně se rozumí případ, kdy se koncový bod propojené veřejně dostupné telefonní sítě, ze které je volání směrováno, nachází v přístupové oblasti bránové ústředny, ve které jsou sítě propojeny, přičemž bránovou ústřednou je ústředna místní.

Originací s propojením na první tranzitní ústředně se rozumí případ, kdy se koncový bod propojené veřejně dostupné telefonní sítě, ze které je volání směrováno, nachází v přístupové oblasti bránové ústředny, ve které jsou sítě propojeny, přičemž bránovou ústřednou je ústředna tranzitní.

Dobou silného provozu se rozumí doba od 7 do 19 h v pracovních dnech. Dobou slabého provozu se rozumí doba od 19 do 7 hodin následujícího pracovního dne a doba celých 24 hodin v sobotu, neděli a ve státem uznaný svátek.

Úřad uložil výše uvedené povinnosti v souladu s principem proporcionality ve vztahu k výsledkům analýzy trhu č. 2 s cílem zajistit trvalé konkurenční prostředí na relevantním trhu v zájmu koncových uživatelů a spotřebitelů.

4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření

Tato část analýzy se zaměřuje na povinnosti uložené v rámci minulé analýzy s důrazem na to, zda jsou tyto povinnosti plněny a zda je jejich rozsah a specifikace dostatečná pro zlepšení konkurenčního prostředí na analyzovaném trhu. Úřad přitom bral v potaz situaci na analyzovaném trhu, zejména velikost a vývoj tržních podílů. Jak již Úřad v souladu s Metodikou uvedenou v části B konstatoval, podle sledovaných kritérií má tržní podíl společnosti Telefónica klesající tendenci. Dochází tedy ke zvyšování významu alternativních operátorů na tomto trhu. Úřad hodnotí jako pozitivní dopad v minulé analýze přijatých nápravných opatření na tržních podílech na maloobchodním trhu. Tento trh je zároveň charakteristický tím, že dochází ke snižování provozu na klasických PSTN sítích přelivem do širokopásmových přístupových sítí, na nichž je poskytován VoIP. Tento trend lze očekávat i nadále. Úřad rovněž vyhodnotil podněty alternativních operátorů a reakce podniku s významnou tržní silou. Úřad průběžně sledoval plnění uložených povinností a konstatuje, že všechny uložené povinnosti byly plněny v souladu s rozhodnutími. Úřad konstatuje, že stanovení podmínek pro podnikání společnosti Telefónica, která byla stanovena jako podnik se samostatnou významnou tržní silou na tomto trhu, ve sledovaném období vytvářelo podmínky pro správné fungování trhu.

Výrazněji se pak Úřad zaměřil na plnění povinnosti průhlednosti. Úřad kontroloval plnění povinnosti průhlednosti uložené společnosti Telefónica v bodě 2) části I. výroku rozhodnutí REM č. 2. Společnost Telefónica zveřejnila způsobem umožňujícím dálkový přístup informace týkající se přístupu a propojení sítí podle opatření obecné povahy č. OOP/7/01.2006-1, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/7/07.2005-12, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení. Tyto informace pak v souladu s tímto opatřením obecné povahy zaslal Úřadu k zveřejnění v Telekomunikačním věstníku. Informace byly zveřejněny dne 3. září 2010 v částce 16/2010 Telekomunikačního věstníku a byly v souladu s požadavky dle opatření obecné povahy.

Dne 20. července 2011 vydal Úřad opatření obecné povahy č. OOP/7/07.2011-10, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/7/07.2005-12, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení, ve znění pozdějších změn. Toto opatření obecné povahy rozšířilo původní opatření obecné povahy a nabylo účinnosti dne 31. srpna 2011. Společnost Telefónica vydala upravenou referenční nabídku propojení sítí, která byla také zveřejněna dne 9. září 2011 v částce 12/2011 Telekomunikačního věstníku. Tato referenční nabídka splňovala náležitosti podle nového opatření obecné povahy. Úřad uvádí, že uložená povinnost byla vydáním referenční nabídky splněna. V rámci této referenční nabídky mohou ostatní operátoři získat dostatečnou garanci servisní podpory tak, aby mohli vytvořit konkurenční maloobchodní služby.

Posuzování podnětů

Úřad se zabýval v první polovině roku 2011 podnětem k prošetření možného porušení uložené povinnosti nediskriminace na relevantním trhu č. 2 a relevantním trhu č. 3 a eventuálně povinností souvisejících s regulací cen na stejných trzích, a to v souvislosti poskytováním množstevních slev v rámci nabídky **hlasového řešení O2 Quantum** pro právnické a podnikající fyzické osoby a pro státní správu ze strany společnosti **Telefónica**.

Úřad zahájil na základě tohoto podnětu šetření, aby ověřil, zda je nabídka O2 Quantum replikovatelná pro ostatní operátory, zda společnost Telefónica neporušuje uloženou povinnost nediskriminace na obou relevantních trzích a zda na maloobchodní a velkoobchodní úrovni nedochází k neodůvodněnému křížovému financování, případně zda nedochází k porušení jiných povinností uložených společnosti Telefónica na uvedených relevantních trzích.

V rámci šetření si Úřad vyžádal podklady od společnosti Telefónica a následně provedl v několika krocích posouzení u všech tří variant nabídek O2 Quantum.

V prvním kroku Úřad prověřil, zda jsou u nabídky O2 Quantum pokryty průměrné jednotkové náklady vynaložené na skutečně provolanou minutu O2 Quantum pokryty průměrnými jednotlivými výnosy na minutu z poskytování tohoto hlasového řešení. Úřad dospěl k závěru, že průměrná minutová cena s uplatněnými slevami nepokrývá náklady u národních volání v rámci pevných sítí a předmětnou službu nelze bez ostatního na základě dostupných velkoobchodních vstupů se ziskem replikovat. Pouze na základě toho zjištění však nebylo možné konstatovat, že společnost Telefónica neplní uložené povinnosti.

Úřad proto přistoupil k druhému kroku, ve kterém posuzoval, zda jsou průměrné jednotkové náklady, tj. velkoobchodní náklady a nákladová část vstupů, které jsou nezbytné pro maloobchodní produkty, pokryty průměrnými jednotkovými výnosy (skutečně zaplacenými cenami) za maloobchodní produkty v rámci stanoveného souvisejícího maloobchodního trhu, tedy trhu „business“ zákazníků, na které se nabídka O2 Quantum vztahuje. V tomto výpočtu byly zohledněny skutečně provolané minuty, nikoliv minuty tarifované, způsob tariface, uplatňované slevy a jiné akční nabídky. Úřad dospěl k závěru, že v rámci všech produktů na souvisejícím maloobchodním trhu jsou veškeré náklady pokryty výnosy včetně zisku, tzn., že na takto posuzovaném základě, je tato nabídka replikovatelná při zohlednění veškerých velkoobchodních vstupů, které jsou ostatní poskytovatelé nuceni nakupovat od společnosti Telefónica pro posuzované služby.

Ve třetím kroku pak Úřad s ohledem na skutečnost, že relevantní trhy č. 2 a 3 nejsou segmentovány na právnické a podnikající fyzické osoby a fyzické osoby, posuzoval plnění povinností na celém maloobchodním trhu národních volání v pevné síti. Úřad dospěl k závěru, že výnosy (skutečně zaplacená cena) z národních volání pokrývají náklady.

Úřad neshledal porušení povinností nediskriminace uložené na relevantních trzích č. 2 a 3 ani porušení povinností souvisejících s regulací cen na těchto trzích, neboť uvedená nabídka byla replikovatelná i jinými operátory, Úřad rovněž neshledal, že dochází ke křížovému financování.

K použitému postupu zkoumání je Úřad názoru, že při kontrole plnění uložených povinností se vychází z regulovaného velkoobchodního trhu. Povinnost nediskriminace a zákaz křížového financování je tedy třeba vykládat nikoliv jako zákaz dotovat ztrátu z jedné nabídky na souvisejícím neregulovaném maloobchodním trhu ziskem z jiné nabídky na též neregulovaném maloobchodním trhu, ale jako zákaz dotovat ztrátu ze služeb na neregulovaných trzích ziskem ze služeb na regulovaných trzích. Obdobně nelze mluvit o stlačování marží mezi velkoobchodními a maloobchodními cenami, pokud pouze dochází k přesunu zisku v rámci neregulovaného maloobchodního trhu, přičemž ziskovost na celém souvisejícím maloobchodním trhu jako celku je prokázána.

Poslední podnět, který Úřad řešil v souvislosti s relevantním trhem, byl podnět mezi společnostmi GTS Czech a společností Telefónica o plnění REM/7/04.2010-28 a REM/2/04.2010-65. Společnost Telefónica nabídla podle společnosti GTS Czech v rámci výběrového řízení na zakázku malého rozsahu pro Českou republiku – Ministerstvo zahraničních věcí, jejímž předmětem bylo hlasové volání do mobilních sítí operátorů působících na českém trhu, případně v zahraničí, příliš nízkou cenu za minutu volání do GSM sítě. Společnost GTS Czech se domnívala, že společnost Telefónica výší této ceny porušila povinnosti nediskriminace a maximální výše ceny na relevantních trzích č. 2 a č. 7 a požadovala po Úřadu, aby prověřil, zda nedochází ke křížovému financování. Úřad si vyžádal podklady od společnosti Telefónica, aby prověřil, zda nabídková cena předložená v rámci výběrového řízení pokrývá její náklady. Po shromáždění potřebných podkladů Úřad ve třech krocích posoudil cenovou nabídku společnosti Telefónica pro volání z pevných do mobilních sítí, se kterou se tato společnost účastnila předmětného výběrového řízení. Úřad po prozkoumání dostupných podkladů neshledal porušení povinnosti nediskriminace uložené na trzích č. 2 a č. 7 ani porušení povinností souvisejících s cenovou regulací na těchto trzích, neboť nabídka je replikovatelná i jinými operátory s přihlédnutím k regulovaným velkoobchodním vstupům (regulovaným maximálními cenám). Úřad rovněž neshledal, že dochází k neodůvodněnému křížovému financování.

Řešení sporů

Úřad řešil spor mezi společnostmi **Unient Communications a.s. a Vodafone** v záležitosti Žádost o vstup do jednání k dodatku ke smlouvě o propojení mezi společnostmi Vodafone a Unient.

Společnost Unient trvala na odmítnutí podepsání dodatku upravujícího pouze mobilní terminaci v síti společnosti Vodafone, a trvala na komplexní úpravě stávající smlouvy s ohledem na skutečnost, že považuje problematiku cen terminace a origínace za komplexní, tedy by neměla být řešena odděleně.

Ke spornému bodu vydal Úřad v souladu s ustanovením § 80 odst. 3 Zákona následující stanovisko:

Úřad konstatoval, že všechny uvedené ceny, vyjma ceny za terminaci volání v mobilní síti společnosti Vodafone, závisí pouze na dohodě obou smluvních stran. Jedinou výjimku pak tvoří ceny za terminaci v pevném místě, kde Úřad v analýze příslušného relevantního trhu č. 3 konstatoval, že v případě sporu o cenu za terminaci v pevné síti jiného operátora rozhodne ceny symetricky podle rozhodnutí o ceně č. CEN/3/04.2010-67

vydaného pro společnost Telefónica. Ceny za terminaci volání v pevném místě v návrhu dodatku č. 2 pak této ceně odpovídají.

Úřad řešil spor mezi společnostmi **GTS Novera a.s.** (nyní GTS Czech) a **Telefónica** o plnění REM a CEN 8 a 9 – O2 Comfort. Na základě podání společnosti GTS NOVERA a.s. s návrhem na zahájení správního řízení z moci úřední se společností Telefónica zahájil Úřad šetření za účelem zjištění, zda nabídkou hlasového řešení O2 Comfort společnost Telefónica neporušuje povinnosti nediskriminace a prověření, zda nedochází na maloobchodní a velkoobchodní úrovni k neodůvodněnému křížovému financování, případně zda nedochází k porušení jiných povinností uložených společnosti Telefónica.

Úřad v tomto případě neshledal porušení povinnosti nediskriminace uložené v REM/9/04.2006-17 a REM/8/04.2006-5 v souvislosti s rozhodnutími o ceně CEN/8/11.2008-3, CEN/9/11.2008-4 a CEN/16/04.2006-23, neboť nabídka je replikovatelná i jinými operátory s přihlédnutím k regulovaným velkoobchodním vstupům (regulovaným maximálním cenám). Úřad rovněž neshledal, že by docházelo k neodůvodněnému křížovému financování. Na základě tohoto Úřad nezahájil správní řízení.

4.2 Určení stanoveného období pro další analýzu, monitorování vývoje trhu

Úřad předpokládá, že podrobí relevantní trh nové analýze ve lhůtě stanovené Zákonem, protože v období příštích tří let nepředpokládá významnější změnu v dosažené úrovni konkurence na trhu.

Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu. V případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu, rozhodne Úřad případně o provedení nové analýzy relevantního trhu i před výše stanovenou lhůtou.

4.3 Návrh nápravných opatření

Zjištěné potenciální tržní problémy:

1. **Odmítání požadavku na velkoobchodní nabídku ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3) odmítnout poskytovat na předmětném relevantním trhu službu originace volání ve veřejné telefonní síti v pevném místě.
2. **Diskriminační jednání nebo zadržování informací:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3) diskriminovat alternativní podnikatele vůči své maloobchodní divizi v souvislosti s poskytováním velkoobchodních služeb.
3. **Cenová diskriminace:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3) cenově diskriminovat alternativní podnikatele vůči své vlastní maloobchodní divizi uplatňováním stlačování marží či křížového financování.
4. **Účtování nepřiměřených/excesivních cen za originaci:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle (viz kapitola 3) a zejména vzhledem k závěrům kapitoly Ceny a ziskovost (viz kapitola 3.1.2.7) na předmětném relevantním trhu účtovat

nepřiměřeně vysoké ceny, které neumožňují replikovatelnost nabídky na maloobchodě.

Je navrhováno uložit podniku s významnou tržní silou tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 5 Zákona:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, zejména
 1. zveřejňovat informace týkající se přístupu (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen),
 2. zveřejňovat informace týkající se propojení (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona, zejména
 1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
 2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní,
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, zejména
 1. vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů tak, aby při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
 2. vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů tak, aby byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za související služby;
- d) přístupu k prostředkům a sdílení kapacit podle § 84 Zákona, zejména
 1. povinnost propojovat sítě nebo síťová zařízení,
 2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům;
- e) nenavrhuje se;
- f) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona, a to způsobem stanovení maximálních cen.

Nápravné opatření dle písm. f) se navrhuje uložit společnosti Telefónica pro případy zahájení volání z geografických účastnických čísel a telefonních čísel s přístupovými kódy k neveřejným sítím. Úřad bude vynucovat plnění povinností vyplývajících ze Zákona.

4.3.1 Odůvodnění návrhu nápravných opatření

S ohledem na zkoumání v rámci analýzy Úřad v závěru konstatoval, že prokázal na relevantním trhu existenci podniku se samostatnou významnou tržní silou.

V rámci provedené analýzy Úřad dále prokázal, že postavení, které má podnik s významnou tržní silou mu umožňuje chovat se nezávisle na ostatních účastnících na trhu. To by mohlo mít za následek negativní vliv i na rozvoj konkurence na souvisejícím

maloobchodním trhu a s tím spojený i negativní dopad na koncové uživatele na tomto maloobchodním trhu.

V souladu se závěry analýzy Úřad uloží podniku se samostatnou významnou tržní silou povinnosti přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům, průhlednosti, nediskriminace a povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů.

Povinnost přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům

V případě propojení pro službu originace volání bude povinnost uložena tak, aby bylo na velkoobchodní úrovni ostatním podnikatelům umožněno odebírat volání započaté v síti společnosti Telefónica za účelem poskytování VDTS. K propojení za účelem originace by mělo dojít na místní nebo tranzitní ústředně a jeho součástí také bude muset být využívání a umožnění přístupu k přiřazeným prostředkům.

Tato povinnost umožní alternativním poskytovatelům služeb elektronických komunikací nabídnout na maloobchodním trhu služby VDTS i v místech, kde nedisponují vlastní přístupovou sítí.

Povinnost průhlednosti

Dále bude uložena povinnost uveřejňování informací týkajících se propojení sítí a přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle náležitostí stanovených OOP č. 7.

Takto uložená povinnost průhlednosti zvýší míru informovanosti subjektů na trhu, a tím pozitivně ovlivní jejich možnost poskytování maloobchodních služeb s využitím velkoobchodních vstupů z tohoto relevantního trhu.

Povinnost nediskriminace

Z důvodu zajištění rovného postavení alternativních poskytovatelů služeb VDTS při využívání velkoobchodních služeb společnosti Telefónica bude povinnost nediskriminace uložena tak, aby byly uplatňovány rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele a těmto ostatním podnikatelům byly poskytovány služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké jsou poskytovány společností Telefónica pro služby vlastní.

Povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů

Tato povinnost úzce souvisí s regulací cen. Na jejím základě bude prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování a dále budou k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Regulace cen podle § 56 a 57 Zákona

Analýza prokázala, že na trhu by mohlo docházet k uplatňování nepřiměřeně vysokých cen v neprospěch koncových uživatelů u společnosti Telefónica v případě, že by nebyla uložena cenová regulace. Doposud totiž docházelo ke snížení ceny za službu originace volání pouze prostřednictvím uložené cenové regulace, kterou Úřad aplikoval

formou stanovení maximálních cen. Úřad konstatuje, že nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písmene a) až e) Zákona by nevedla sama o sobě k nápravě.

Část D – Konzultace s ÚOHS

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek konzultoval konečný text návrhu analýzy relevantního trhu s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS). Místopředseda ÚOHS zaslal dne 24. června 2013 Úřadu dopis s připomínkami k návrhu analýzy.

V první připomínce ÚOHS doporučuje Úřadu, aby podložil závěry uvedené v části produktová a zákaznická segmentace trhu podrobnou analýzou bariér přechodu mezi uvažovanými segmenty a podrobněji rozpracovaným vyhodnocením rozdílnosti v cenových modelech a nabídkách poskytovatelů služeb. Úřad doplnil požadované podložení svých závěrů v části věnované účastnické segmentaci.

Ve druhé připomínce ÚOHS komentuje kapitolu Posuzování podnětů, v níž Úřad popisoval podněty k prošetření možného porušení povinností uložených na relevantním trhu obdržené v období od vydání předchozí analýzy. ÚOHS se odkazuje na své stanovisko k postupu Úřadu pro vyhodnocování stlačování marží uplatněné v červnu roku 2011 při veřejné konzultaci dokumentu „Postup Českého telekomunikačního úřadu při cenovém vyhodnocování maloobchodních nabídek vertikálně integrovaného operátora“. ÚOHS upozorňuje na možný negativní efekt na soutěž na trhu v případě, kdy dochází ke stlačování marží u jedné konkrétní, svým dopadem významné, nabídky na trhu. Tento negativní efekt by posuzování stlačování marží za celé portfolio služeb na daném trhu nebylo možné rozpoznat. Dále ÚOHS cituje z návrhu analýzy relevantního trhu, ve které Úřad na str. 89 uvádí, že: *„...nelze mluvit o stlačování marží mezi velkoobchodními a maloobchodními cenami, pokud dochází pouze k přesunu zisku u jednotlivých nabídek v rámci neregulovaného maloobchodního trhu, přičemž však ziskovost na celém souvisejícím maloobchodním trhu jako celku (či na jeho segmentu) je prokázána.“*. Dle ÚOHS přesouvání zisku mezi jednotlivými nabídkami na maloobchodním trhu nepotvrzuje ani nevyvrací existenci stlačování marží. ÚOHS navrhuje detailnější dělení služeb v oddělené evidenci nákladů a výnosů. Na závěr této tematicky druhé připomínky ÚOHS konstatuje, že oproti Úřadu, který chápe zakázané křížové financování jako zákaz dotovat ztrátu ze služeb na neregulovaných trzích ziskem ze služeb na regulovaných trzích, ÚOHS vidí tuto protisoutěžní praktiku šířeji, a to jako zákaz takového chování, kdy subjekt s cílem vytlačit konkurenty z trhu, dotuje ztrátu generovanou na tomto trhu ziskem ze služeb na trzích, kde daný subjekt není pod účinným konkurenčním tlakem (je dominant či přímo monopolista). Taková praktika je protisoutěžní, a to bez ohledu na to, zda jsou či nejsou předmětné trhy regulovány.

Úřad připomínku ÚOHS vnímá spíše jako příspěvek do diskuse na téma jakým způsobem vyhodnocovat stlačování marží, které se nebrání, než jako podnět ke změně stávajícího návrhu analýzy relevantního trhu, resp. kapitoly Posuzování podnětů. V té totiž Úřad pouze fakticky popsal minulá podání dotčených subjektů a jejich vypořádání a na tomto stavu již nelze nic měnit. Rozsáhlá výměna názorů na postup při vyhodnocování marží proběhla již v rámci veřejné konzultace k metodice Úřadu, na kterou se proto Úřad na tomto

místě odvolává⁴¹. Metodické zdůvodnění postupu Úřadu je pak popsáno ve výše uvedeném dokumentu⁴².

Úřad je připraven přehodnotit svůj postup při vyhodnocování stlačování marží v návaznosti na připravované doporučení Komise k nediskriminaci a nákladovým metodikám.

Úřad neplánuje zpříšňovat uloženou povinnost vedení oddělené evidence nákladů a výnosů v tom smyslu, že by dále požadoval členit vykazované informace do podrobnějších položek. Důvodem je skutečnost, že ukládaná povinnost související s regulací cen vychází z nákladového modelu LRIC+ a oddělená evidence je založena na plně alokovaných historických nákladech.

Část E – Vypořádání připomínek

Dne 31. srpna 2012 se uskutečnil workshop (pracovní jednání) se zástupci operátorů a odbornou veřejností k návrhu věcného vymezení trhu a 14. prosince 2012 proběhl workshop k návrhu analýzy relevantního trhu. Těmito pracovními jednáními Úřad konzultoval analýzu relevantního trhu nad rámec stanovený v § 130 Zákona. Uplatněné připomínky operátorů směřovaly především k zahrnutí softwarových aplikací (např. Skype) do trhu VDTS, popř. zohlednění nepřímého vlivu z maloobchodního trhu na relevantní velkoobchodní trh, dále k segmentaci maloobchodního trhu, vývoji služeb CS/CPS a fixně-mobilní substituci. Úřad vyhodnotil připomínky a náměty vznesené v rámci pracovního jednání se zástupci operátorů a odbornou veřejností a po dopracování zveřejnil návrh analýzy relevantního trhu k veřejné diskusi podle § 130 Zákona.

Dne 15. února 2013 zveřejnil Úřad na svých internetových stránkách na diskusním místě výzvu k uplatnění připomínek k návrhu opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/2/XX.2013-Y, trhu č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě. Připomínky k tomuto návrhu opatření obecné povahy bylo možné uplatnit do 1 měsíce ode dne uveřejnění výzvy k uplatnění připomínek. Úřad obdržel připomínky od 3 subjektů, a to společností GTS Czech, Telefónica, a fyzické osoby Vladimíra Húska. Úřad tyto připomínky následně vypořádal a tabulku vypořádání připomínek zveřejnil na diskusním místě.

První připomínka společnosti GTS Czech směřovala k provedení segmentace souvisejícího maloobchodního trhu. Společnost GTS Czech uvedla, že se Úřad dostatečně nezabýval odlišnostmi mezi segmenty zákazníků VDTS (rezidentní a business zákazníci), podle názoru společnosti GTS Czech zcela opomenul zohlednit charakteristiku volání různých segmentů (špička, mimo špičku), volání v rámci VPN, vývoj počtu přípojek s VDTS u jednotlivých segmentů, rozdílné konkurenční prostředí a další.

Úřad vyhověl žádosti společnosti GTS Czech o doplnění analýzy o další kritéria hodnocení služby VDTS s tím, že toto hodnocení doplnil do části Produktová a zákaznická segmentace. Na základě rozšíření analýzy však Úřad nedospěl k závěru, že na maloobchodním trhu VDTS poskytované v pevném místě existují dostatečné důkazy pro provedení zákaznické (produktové) segmentace trhu.

⁴¹ Viz [vypořádání všech připomínek z veřejné konzultace](#) k dokumentu Postup Českého telekomunikačního úřadu při cenovém vyhodnocování maloobchodních nabídek vertikálně integrovaného operátora.

⁴² [Postup Českého telekomunikačního úřadu při vyhodnocování nabídek vertikálně integrovaných operátorů v souvislosti se stlačováním marží.](#)

Ve své druhé připomínce společnost GTS Czech poukázala na nesprávný postup při stanovení regulované ceny za originaci, a současně vyslovila nesouhlas s názorem Úřadu na další možný vývoj této ceny.

Úřad k této připomínce společnosti GTS Czech konstatoval, že stanovil ceny za originaci jako maximální s využitím nákladového modelu LRIC, nikoliv na základě metody plně alokovaných historických nákladů. Úřad však připomínce částečně vyhověl v tom smyslu, že formulačně upravil příslušnou část textu analýzy z hlediska predikce vlivů faktorů působících na vývoj ceny za originaci s tím, že přesnou výši cen však Úřad nemůže předjímat.

Připomínku společnosti Telefónica k doplnění a aktualizaci analýzy o data za rok 2012 Úřad akceptoval. Úřad k této připomínce však uvedl výhradu, že vzhledem k předávání nepravdivých a neúplných dat ke konci roku 2012 od společnosti Telefónica dochází ke zpoždění při jejich zpracování pro účely využití v analýze relevantního trhu.

Společnost Telefónica ve své druhé připomínce uvedla, že by služby tzv. „non-managed VoIP“ (např. Skype) měly být součástí věcného vymezení maloobchodního trhu. Na podporu tohoto názoru uvedla společnost Telefónica několik podpůrných argumentů.

Úřad této připomínce nevyhověl, a volání prostřednictvím aplikací (např. Skype) do věcného vymezení maloobchodního trhu nezahrnul. Úřad konstatoval u tohoto typu volání jeho nepřímý vliv na velkoobchodním relevantním trhu, jak uvedl i v návrhu analýzy. Protože poskytovatel služeb softwarových aplikací pro účely hlasové telefonie potřebuje pro realizaci volání na účastnická čísla v sítích elektronických komunikací mít uzavřenou dohodu s poskytovatelem služeb elektronických komunikací, volání jsou v tomto případě přiřazena originujícímu operátorovi a jsou součástí celkového objemu originovaných volání.

Třetí připomínka společnosti Telefónica směřovala k většímu zohlednění vlivu jednostranné substituce telefonních služeb poskytovaných v pevném místě mobilními službami, zejména prohloubení argumentace o rozdílných cenových úrovních a podmínkách typického využívání služeb, jako i zařazení irelevantních pasáží o neexistenci velkoobchodní nabídky na trhu mobilních služeb do analýzy trhu.

Úřad tuto připomínku společnosti Telefónica neakceptoval. Problematika je v analýze rozvedena v dostatečné a odpovídající míře. Úřad rovněž nepředpokládá, že by v rámci účinnosti analýzy relevantního trhu došlo ke změnám v takovém rozsahu, které by vedly ke změně vymezení relevantního trhu. Podle názoru Úřadu nelze předpokládat, že by na relevantním trhu došlo k znevýhodnění postavení společnosti Telefónica, včetně omezení její tržní síly.

Společnost Telefónica dále požadovala, aby Úřad zvážil možnost neuložení nápravných opatření, případně je redukoval o povinnost regulace cen za originaci volání v pevném místě. Důvodem pro to by podle názoru společnosti Telefónica měla být skutečnost, že na trh působí faktory, které do budoucna dávají předpoklad jeho vývoje k účinné hospodářské soutěži.

Úřad je přesvědčen, že v návrhu analýzy relevantního trhu dostatečně vyhodnotil postavení společnosti Telefónica na maloobchodním i velkoobchodním trhu, a to včetně

problematiky cen. Úřad nenalezl dostatečné faktory v rozvoji konkurenčního prostředí trhu, které by po dobu účinnosti analýzy vedly k výrazné změně soutěžního prostředí na relevantním trhu tak, aby byl oprávněn ustoupit od regulace cen. Úřad však poukázal na skutečnost, že stanovení maximálních regulovaných cen umožňuje společnosti Telefónica tuto cenu snížit.

Poslední připomínka společnosti Telefónica směřovala k doplnění části analýzy Samostatná VDTs a balíčky služeb, ve které Úřad podle názoru společnosti Telefónica nedostatečně zohlednil vliv obchodní značky BLESKmobil na trh a oznámenou spolupráci mezi společnostmi GTS Czech a T-Mobile o poskytnutí přístupu k mobilní síti pro společnost GTS Czech.

Úřad uvedenou připomínku společnosti Telefónica neakceptoval s odůvodněním, že v části Samostatná VDTs a balíčky služeb posuzoval, zda je trh vymezen z hlediska dostupnosti služeb VDTs, to je, zda jsou tyto služby nabízeny a poptávány samostatně, nebo pouze jako součást balíčků služeb. V souvislosti s nabídkou balíčků služeb na trhu zohlednil Úřad i skutečnosti týkající se nabídky balíčků s mobilními službami a službami poskytovanými v pevném místě (resp. konvergovanými službami pro podnikatelské subjekty), které v době vypořádání připomínek mohli na českém trhu nabízet pouze mobilní operátoři. Názor Úřadu na vliv obchodní značky BLESKmobil na trh zůstal nezměněn. Úřad ale doplnil poslední vývoj do části Samostatná VDTs a balíčky služeb. Závěr učiněný na základě této části však rovněž zůstal nezměněn.

Ostatním dvěma připomínkám společnosti Telefónica, které se týkaly jednak upřesnění popisu prvků sítě využitých pro službu originace, a jednak úpravy grafického vyjádření podílů poskytovatelů služeb originace na celkovém počtu originovaných minut, Úřad vyhověl a příslušné části analýzy upravil.

Vladimír Húsek v rámci veřejné konzultace navrhl, aby Úřad reguloval ceny za přenos telefonního čísla v situaci, kdy za přenos čísla platí účastník v některých případech až 1500 Kč.

Úřad této připomínce nevyhověl. Analyzovaný trh je trhem velkoobchodním, tedy trhem, na kterém smluvní vztahy mezi sebou navzájem uzavírají přímo jednotliví operátoři, nikoliv operátoři s koncovými uživateli. Velkoobchodní ceny za přenesení telefonního čísla Úřad pravidelně podrobuje kontrole z hlediska jejich nákladovosti. Na základě výsledků těchto kontrol a navazujících požadavků Úřadu se velkoobchodní ceny účtované společnostmi Telefónica ostatním operátorům za přenesení čísla v pevných sítích trvale snižují.

Kompletní vypořádání připomínek je uvedeno v tabulce vypořádání připomínek na [diskusním místě](#).

Část F – Připomínky Komise k oznámení návrhu opatření

Dne 10. července 2013 byl text návrhu analýzy postoupen Komisi podle čl. 7 rámcové směrnice. Komise zaslala Úřadu k předloženému návrhu analýzy dvě žádosti o doplnění informací (tzv. „Request for Information – RFI“) podle článku 5(2) rámcové směrnice, první žádost byla doručena Úřadu dne 19. července 2013 a druhá žádost dne 24. července 2013.

V první žádosti o doplnění informací byl Úřad vyzván k poskytnutí informací k věcnému vymezení trhu a uložení nápravných opatření. Úřad na tuto žádost odpověděl dne 24. července 2013. Úřad sdělil Komisi, že vymezil jeden homogenní produktový trh, na kterém neshledal dostatečné opodstatnění pro provedení zákaznické ani produktové segmentace. Doplnující informace k uložení nápravných opatření směřovaly zejména k povinnostem regulace cen, CS/CPS a WLR. K regulaci cen Úřad na dotazy Komise uvedl, že hodlá uložit podniku se samostatnou významnou tržní silou, společnosti Telefónica, povinnost související s regulací cen způsobem stanovení maximálních cen. Vydání rozhodnutí o ceně projde standardní procedurou, tedy včetně národní konzultace a konzultace s Komisí (podle článku 7 rámcové směrnice). Úřad dále sdělil Komisi, že jím navržená regulace cen se bude vztahovat na originovaná volání prostřednictvím služeb CS/CPS, volání na negeografická čísla a volání z veřejných sítí.

Ve druhé žádosti o doplnění informací byl Úřad vyzván k doplnění informací k věcnému vymezení trhu, poskytování služeb velkoobchodní originace na českém trhu a metodice výpočtu tržních podílů. Na tuto žádost Úřad odpověděl dne 26. července 2013. Úřad k dotazům Komise uvedl, že služba CS/CPS je součástí věcného vymezení velkoobchodního trhu a věcné vymezení trhu zahrnuje hlasové služby poskytované jak pro segment rezidentních, tak business zákazníků. Úřad potvrdil, že do výpočtu tržních podílů zahrnul i self-supply u všech poskytovatelů služeb na trhu, Úřad rovněž uvedl, že služby originace na velkoobchodním trhu poskytují kromě společnosti Telefónica i další subjekty.

Ve svém vyjádření ze dne 9. srpna 2013 Komise neuplatnila připomínky k věcnému vymezení trhu a provedené analýze relevantního trhu, Komise však vyzvala Úřad k uložení povinností WLR a CS/CPS jako povinnosti na velkoobchodní úrovni.

K možnosti uložení povinnosti WLR Úřad uvádí, že společnost Telefónica v současné době nabízí službu WLR dobrovolně na komerční bázi mimo rozsah povinností uložených na RT 1. Úřad ani dosud tržní problémy, které by odůvodňovaly uložení této povinnosti, na tomto trhu neshledal. Úřad v současné době zpracovává analýzu RT 1, a pokud zjistí soutěžní problémy na RT 1, zváží i uložení povinnosti WLR podniku s významnou tržní silou na tomto trhu.

K možnosti uložení povinnosti CS/CPS Úřad především konstatuje, že tuto povinnost je podle národní právní úpravy (§ 70 odst. 1 Zákona) oprávněn uložit podniku s významnou tržní silou pouze na RT 1. V tomto smyslu proto také Úřad uložil povinnost CS/CPS na RT 1 v rámci předchozích dvou kol analýz relevantních trhů (Komise tyto analýzy notifikovala pod čísly CZ/2006/356, CZ/2006/357 a CZ/2010/1037).

za Radu Českého telekomunikačního úřadu:
Ing. Mgr. Jaromír Novák
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu

Obsah

Část A	3
Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice (dále „Metodika“)	3
1. Východiska metodiky.....	3
1.1 Legislativní rámec	3
1.2 Základní etapy analýzy relevantních trhů	5
1.3 Zdroje informací	6
2. Metodika	6
2.1 Definování relevantního trhu	6
2.1.1 Věcné vymezení.....	7
2.1.1.1 Zkoumání zastupitelnosti na straně poptávky	7
2.1.1.2 Zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky	7
2.1.1.3 Hypotetický monopolistický test	8
2.1.2 Územní vymezení	8
2.1.3 Časové vymezení.....	9
2.2 Analýza relevantního trhu	9
2.2.1 Posouzení významné tržní síly.....	9
2.2.1.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly	10
2.2.1.2 Zkoumání společné významné tržní síly	14
2.2.1.3 Přenesená významná tržní síla.....	17
2.3 Postup při určení nápravných opatření.....	17
Část C – Analýza relevantního trhu č. 2 – původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě.....	19
1. Úvod.....	19
2. Definování relevantního trhu	20
2.1 Věcné vymezení	20
2.1.1 Věcné vymezení maloobchodního trhu	22

2.1.2	Věcné vymezení velkoobchodního trhu	40
2.1.3	Trendy a očekávaný vývoj na relevantním trhu.....	51
2.1.4	Závěr a shrnutí vymezení relevantního trhu	56
2.2	Územní vymezení	57
2.3	Časové vymezení	58
3.	Analýza relevantního trhu.....	59
3.1	Samostatná významná tržní síla.....	59
3.1.1	Tržní podíl a vývoj tržních podílů	59
3.1.2	Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku	68
3.1.3	Kritéria související s charakteristikou zákazníků	77
3.1.4	Kritéria související s charakteristikou konkurence	79
3.2	Výsledky hodnocení samostatné významné tržní síly.....	80
3.3	Zkoumání společné významné tržní síly.....	81
3.4	Přenesená významná tržní síla	84
3.5	Závěry k analýze trhu	84
4.	Nápravná opatření.....	85
4.1	Platná regulační opatření	85
4.1.1	Regulace ze Zákona	85
4.1.2	Regulace uplatněná Úřadem podle předchozí analýzy.....	85
4.1.3	Vyhodnocení stávajících opatření.....	88
4.2	Určení stanoveného období pro další analýzu, monitorování vývoje trhu	91
4.3	Návrh nápravných opatření	91
4.3.1	Odůvodnění návrhu nápravných opatření.....	92
	Část D – Konzultace s ÚOHS.....	94
	Část E – Vypořádání připomínek.....	95
	Část F – Připomínky Komise k oznámení návrhu opatření.....	97
	Příloha.....	101

Příloha č. 1 – Přístupové kódy k neveřejným komunikačním sítím podle vyhlášky ze dne 30. března 2012, kterou se mění vyhláška č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů

Přístupové kódy	Druh neveřejných sítí	Poznámka
95000 až 95999	Přístup k neveřejným komunikačním sítím	Délka telefonního čísla je 9 číslic.
972 až 974	Přístup k neveřejným komunikačním sítím	Délka telefonního čísla je 9 číslic.
975	Rezerva přístupu k neveřejným komunikačním sítím	
980	Přístup k virtuální neveřejné komunikační síti (VPN)	Délka telefonního čísla je 9 až 12 číslic.
981 až 982	Rezerva pro přístup k virtuální neveřejné komunikační síti (VPN)	
983	Přístup k virtuální neveřejné komunikační síti (VPN)	Délka telefonního čísla je 7 číslic.
984 až 988	Rezerva pro přístup k virtuální neveřejné komunikační síti (VPN)	
98900 až 98999	Přístup k virtuální neveřejné komunikační síti (VPN)	Délka telefonního čísla je 9 číslic.
990 až 999	Rezerva	